

ΘΕΜΑ

Αποσύρουν τις «πράσινες» επενδύσεις

Σελ. 10

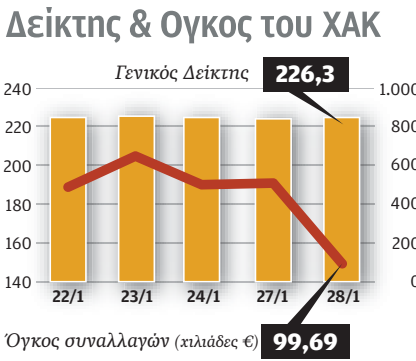

ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ

Αλλάζουν στάση μετά την ακύρωση πολιτικών Μπάιντεν

Η ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗ

Πιθανή η μείωση παραγωγής πράσινης ενέργειας, λέει η ΙΕΑ

Με Nurofen, ο πονοκέφαλος δεν θα χαλάσει τη στιγμή.

ΑΦΗΣΤΕ ΤΟΝ ΠΟΝΟ ΣΕ ΕΜΑΣ

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΠΡΟΣΕΚΙΝΤΑ ΤΙΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΧΡΗΣΗΣ. ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΕ ΤΟΝ ΙΑΤΡΟ Ή ΤΟΝ ΦΑΡΜΑΚΟΤΕΧΝΟ ΣΑΣ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Πιο εύκολη η εισαγωγή ξένων εργαζομένων

Αλλαγή του συστήματος αδειών διαμονής μεταναστών για εργασία σχεδιάζει το υπ. Μετανάστευσης και Ασύλου, στην Ελλάδα. Το σχέδιο περιλαμβάνει τρία μέτρα: αυτοματοποίηση του πλαισίου επεξεργασίας αδειών διαμονής, αύξηση του χρόνου ισχύος των αδειών από 3 χρόνια σε 5 και απλοποίηση των διαδικασιών ώστε να διευκολυνθούν οι εργοδότες. **Σελ. 16**

ΙΑΠΩΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΤΕΣ
ΠΟΥΛΗΣΑΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΧΡΕΟΣ
41 ΔΙΣ. ΕΥΡΩ ΣΕ ΕΞΙ ΜΗΝΕΣ
Σελ. 9

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΠΡΟΣ ΧΑΛΑΡΩΣΗ ΑΥΣΤΗΡΩΝ
ΚΑΝΟΝΩΝ ΓΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
Σελ. 13

Σε ακίνητα επενδύει τώρα η ΕΤΥΚ

Αγόρασε τρία από την REMU της Τράπεζας Κύπρου, ένα στην Πάφο και δύο στη Λευκωσία αξίας 50 εκατ. ευρώ

Σε αγορά ακινήτων αξίας 50 εκατ. ευρώ επενδύει η ΕΤΥΚ, μόλις δύο μήνες μετά την πώληση των μετοχών που είχε στην Ελληνική. Το ποσοστό αυτό που πώλησε στην Eurobank στις αρχές Νοεμβρίου, της «εξελκείδωση» ακόμα 250

εκατ. ευρώ, με τα οποία από ό,τι φαίνεται προχωρά σε επενδυτικές ενέργειες μέσω του Ταμείου Προνοίας που διατηρεί. Η ΕΤΥΚ προχώρησε στην αγορά τριών ακινήτων από τη μονάδα ακινήτων της Τράπεζα Κύπρου, τη REMU.

Το ένα είναι το Cyprus Limni Resorts & Golf Courses Plc, το «Limni Bay», στην Πόλη Χρυσόχους, που απέκτησε στα τέλη του 2018 η REMU στο πλαίσιο ανταλλαγής χρέους προς ακίνητη περιουσία με τον Όμιλο Σιακόλα. Πέραν

της αγοράς αυτής, η «Κ» γνωρίζει ότι η ΕΤΥΚ προχώρησε σε «πακετοποιημένη» αγορά ακόμα δύο ακινήτων στην πρωτεύουσα, με το συνολικό ποσό της επένδυσης να ξεπερνά τα 50 εκατ. Τα ακίνητα στα οποία επένδυσε στη Λευ-

κωσία κρατούνται ως «επτασφράγιστο μυστικό» καθώς πιθανώς είναι «deal» το οποίο θα οριστικοποιηθεί όταν η ΕΤΥΚ λάβει τα χρήματα στις 8 Φεβρουαρίου από το «deal» που έκανε με την Eurobank. **Σελ. 4**

WIZ 50 BEST RESTAURANTS 2024

Τα κορυφαία της κυπριακής γαστρονομικής σκηνής

Σε μια λαμπαρή τελετή, που πραγματοποιήθηκε χθες βράδυ στο Hilton, έγινε η βράβευση των Wiz 50 Best Restaurants 2024, που διοργάνωσαν ο κορυφαίος οδηγός διασκέδασης Wiz Guide, ο Όμιλος SPP Media και η Τράπεζα Κύπρου. Ο διαγωνισμός, που αποτελεί πλέον θεσμό, στοχεύει στην αντικειμενική χαρτογράφηση της κυπριακής γαστρονομικής σκηνής. Μέσα από μια αυστηρή διαδικασία αξιολόγησης και με πλήρη διαφάνεια διοργανώθηκε η λίστα με τα καλύτερα εστιατόρια. Κορυφαίοι των κορυφαίων στη λίστα του Wiz για το 2024 αναδείχθηκε το «The Polo», που βρίσκεται στο Alasia boutique hotel στη Λεμεσό. Τη δεκάδα συμπλήρωσαν τα ακόλουθα: Seasons Oriental, Cor Gastronomy, The Farmyard, Sentio, Μνήμα, Ristorante Locatelli, Tocayo, οι Μαγειρίσες, Ποταμός και Salt & Fire.

ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΣΤΗ ΒΟΥΛΗ

Οι συνέπειες αγοράς ακινήτων από ξένους

Αρχίζει στη Βουλή η συζήτηση για τις συνέπειες από την αύξηση της αγοράς ακινήτων ιδιοκτησίας από αλλοδαπούς. Το θέμα ενέγραψαν τα μέλη της Επιτροπής Εσωτερικών

και ο βουλευτής του ΑΚΕΛ Γ. Κουκουμάς. Θα γίνει χαρτογράφηση της κατάστασης και θα συζητηθούν οι επιπτώσεις στην αγορά ακινήτων και στην κοινωνία. **Σελ. 4**

ΜΕ ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΤΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ

Οι κίνδυνοι που αγχώνουν την Ε.Ε.

Την απόσυρση των εγγυήσεων ασφαλείας που παρείχαν για δεκαετίες οι ΗΠΑ στην Ευρώπη, την κατάρρευση της εκκευρίας Ισραήλ-Χαμάς ή σύγκρουση μεταξύ Ιράν και Ισραήλ και

το ενδεχόμενο μεγάλων μεταναστευτικών ροών από Βόρεια Αφρική και Μέση Ανατολή, θεωρούν ως τους σοβαρότερους κινδύνους για την Ε.Ε. για το 2025 Ευρωπαίοι ειδικοί. **Σελ. 6**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ / ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΟΥ ΣΤΑΥΡΙΝΙΔΗ

Ας μην το επιτρέψουμε

Η κρίση του πληθωρισμού τη δεκαετία του '70 δημιούργησε την ανάγκη λειτουργίας ανεξάρτητων κεντρικών τραπεζών, οι οποίες θα μπορούσαν να λάβουν σκληρές αποφάσεις. Κοιτάζοντας πίσω, μπορούμε να πούμε ότι οι τότε συζητήσεις ήταν εύστοχες, αφού οι κεντρικές τράπεζες του ανεπτυγμένου κόσμου κατάφεραν με συντονισμένες προσπάθειες να χαλιναγωγήσουν τον πληθωρισμό και να οριοθετήσουν τις προσδοκίες των καταναλωτών. Για να το πετύχουν χρειάστηκε στοχοπροσήλωση και τόλμη, δυο συστατικά που δεν θα υπήρχαν αν δεν ήταν διασφαλισμένη η ανεξαρτησία των κεντρικών τραπεζών. Τα κατάφεραν όμως, γιατί όπως καταγράφηκε στην αρχή της χιλιετίας, το 80% των κεντρικών τραπεζών ήταν λειτουργικά αυτόνομες για να επιτε-

λέσουν την αποστολή τους σχετικά με τη σταθερότητα των τιμών.

Τα χρόνια που ακολούθησαν το 2000 υπήρξαν χρόνια ελαχιστοποίησης των κρίσεων, κάτι που σε μεγάλο βαθμό οφείλεται στην ανεξαρτησία των κεντρικών τραπεζών και αυτό είναι πλέον βιβλιογραφικά τεκμηριωμένο. Η περίοδος της μεγάλης σταθερότητας ήταν και μια καλή ευκαιρία για να οικοδομηθούν σχέσεις εμπιστοσύνης μεταξύ των κεντρικών τραπεζών και των πολιτών, συμβάλλοντας περαιτέρω στη διατήρηση της σταθερότητας. Ως συνέπεια, η ανεξαρτησία των κεντρικών τραπεζών αποτέλεσε για χρόνια αδιαπραγμάτευτη σταθερά κάθε σύγχρονης οικονομίας.

Όλα άλλαξαν, όμως, όταν στο τέλος της πρώτης δεκαετίας της νέας χιλιετίας η χρηματοοικονομική κρίση

έκανε την εμφάνισή της το φθινόπωρο του 2008. Έκτοτε πολλά έχουν αλλάξει, αφού στο μεταξύ μεσολάβησε η πανδημία και μια ενεργειακή κρίση στο κέντρο της Ευρώπης. Αυτές οι αναταράξεις δεν θα μπορούσαν να μην προκαλέσουν και έντονη κριτική στις αποφάσεις των κεντρικών τραπεζών. Μελέτη που διενεργήθηκε το 2010 σε δείγμα 118 τραπεζών ανέδειξε το ανησυχητικό ποσοστό του 10% που δήλωσαν ότι είχαν παρεμβάσεις που αντιτίθενται στην ανεξαρτησία τους. Άλλη πιο πρόσφατη έρευνα που περιλαμβάνει στοιχεία της περιόδου 2018-2020 έδειξε ότι τα προβλήματα ανεξαρτησίας έχουν διογκωθεί στις ανεπτυγμένες οικονομίες που αντιστοιχούν στο 75% του παγκόσμιου ΑΕΠ.

Οι γεωπολιτικές κρίσεις που μαί-

νονται σε διάφορες περιοχές του πλανήτη αναμένεται πως θα αυξήσουν τις αναταράξεις στην οικονομία, βάζοντας περαιτέρω πίεση στις κεντρικές τράπεζες. Αν για παράδειγμα έχουμε ξανά έκρηξη του πληθωρισμού, τότε θα τρωθεί η εμπιστοσύνη των πολιτών στις κεντρικές τράπεζες και θα πυροδοτήσει πολιτικές παρεμβάσεις. Σε ένα τέτοιο σενάριο θα πρέπει να αναλογιστούμε πόσο σημαντική είναι η ανεξαρτησία των κεντρικών τραπεζών και να θωρακίσουμε αυτούς τους πολύ σημαντικούς για την οικονομία θεσμούς, γνωρίζοντας ότι στο τέλος της μέρας αυτοί είναι που θα βγουν μπροστά στα δύσκολα, όπως έπραξαν στο παρελθόν αφού δεν σκέφτονται το πολιτικό κόστος.

Γιατί αν αφεθούν οι κεντρικές τράπεζες απερίσπαστες να επιτελέσουν

το έργο τους και να κρατήσουν τις τιμές σταθερές, τότε θα έχουν καταφέρει πολύ σημαντικό έργο προς την κατεύθυνση της οικονομικής πρόοδου. Έχει άλλωστε εμπειρικά αποδειχθεί πως οικονομίες με χαμηλά επίπεδα πληθωρισμού έχουν αποτελεσματική αξιοποίηση των πόρων, βελτιωμένη ανταγωνιστικότητα και αυξημένη προσέλευση επενδύσεων.

Η επόμενη περίοδος θα είναι αβέβαιη, γεμάτη οικονομικές ανισορροπίες και αναταράξεις. Οι κεντρικές τράπεζες θα βρεθούν ενώπιον δυσκολιών, κριτικής και διλημάτων. Ο λαϊκισμός και τα άκρα που σήμερα έχουν πάρει τα νύια παγκοσμίως δημιουργούν εύφορο έδαφος για να λάβει διαστάσεις η αμφισβήτηση και εν τέλει το ξήλωμα σημαντικών θεσμών στην οικονομία. Ας μην το επιτρέψουμε.

Έχεις κάρτα της Ελληνικής Τράπεζας;

Έχεις cashback!

KATEBAΣE ΤΟ ΤΩΡΑ

HELLENIC BANK

Κασσάνδρα II του Σταύρου Ε. Πέτρου: Θλίψη και ελπίδα σε αέναο χορό

Του δρος **ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΞΑΝΘΟΥ***

Η ποικιλική συλλογή «Κασσάνδρα II» του Σταύρου Ε. Πέτρου δεν είναι απλώς ένα βιβλίο, αλλά μια καταβύθιση στις πιο σκοτεινές γωνιές της ανθρώπινης ψυχής, εκεί όπου η θλίψη και η ελπίδα συνυφαίνονται σε έναν αέναο χορό. Με την Κασσάνδρα ως κεντρικό σύμβολο, ο Πέτρου αναβιώνει τη φωνή της αρχαίας μάντισσας, δίνοντάς της μια νέα, σύγχρονη διάσταση. Το έργο του είναι γεμάτο θρήνους και προφητείες, μια ποικιλική ανάσα που αντηχεί σαν απόηχος αρχαίας τραγωδίας.

Η Κασσάνδρα, η τραγική ηρώδα της ελληνικής μυθολογίας, καταραμένη να γνωρίζει την αλήθεια αλλά καταδικασμένη να μην την πιστεύουν, γίνεται εδώ ο απόλυτος καθρέφτης του ποιητή. Ο Πέτρου, με το ευφυές ύφος του, ταυτίζεται μαζί της, δίνοντας φωνή στις ανασυχίες και τα όνειρα που συχνά απορρίπτονται από μια κοινωνία που έχει χάσει την επαφή με τη μεταφυσική και το βαθύτερο νόημα. Όπως η Κασσάνδρα έβλεπε την καταστροφή της Τροίας χωρίς να μπορεί να την αποτρέψει, έτσι και ο ποιητής μας προειδοποιεί για την ανθρώπινη πτώση, με μια γραφή που είναι ταυτόχρονα μνημειακή και διαπεραστική.

Ο Πέτρου αναδεικνύει τη δύναμη της γλώσσας μέσα από μια αριστοτεχνική χρήση συμβόλων και λογοτεχνικών αναφορών. Η «σιωπή», το «κός», ο «θάνατος» και η «ελπίδα» επανέρχονται διαρκώς, δημιουργώντας μια πολυφωνική σύνθεση που θυμίζει τους χορούς της αρχαίας τραγωδίας. Η επανυληπτική του δομή, σχεδόν τελετουργική, αντίζει τον ρυθμό του Αισχύλου και του Ευριπίδη, μεταφέροντας την αίσθηση ενός κόσμου που βρίσκεται σε αιώνια επανάληψη, όπου οι ίδιες τραγωδίες εκτυλίσσονται ξανά και ξανά. Στα ποιήματα όπως «Προς κατεδάφιση» και «Άσπρα ποικιμύση», ο Πέτρου ανιχνεύει τη φθορά, όχι μόνο του φυσικού κόσμου αλλά και της ανθρώπινης ψυχής. Οι εκόνες του είναι γεμάτες από σκοτεινές αντιθέσεις: το φως συγκρούεται με το σκοτάδι, η ζωή με τον θάνατο, η ελπίδα με την απογνώση. Οι αναφορές του στον Αγαμέμνονα του Αισχύλου και τις Τρωάδες του Ευριπίδη ενισχύουν την αίσθηση του τραγικού, ενώ η Κασσάνδρα, μέσα από τη φωνή του ποιητή, γίνεται μια μάρτυρας της ανθρώπινης κατάστασης, γεμάτη πόνο αλλά και ομορφιά. Ο ερωτισμός, η αγάπη, και η αναζήτηση της ταυτότητας παίζουν επίσης κεντρικό ρόλο στη συλλογή. Στο ποίημα «Κασσάνδρα προς Απόλλωνα», ο διάλογος μεταξύ της ηρώδας και του θεού γίνεται μια συγκλονιστική ανα-

παράσταση της σύγκρουσης μεταξύ του θείου και του ανθρώπινου. Η Κασσάνδρα, ως ερωτευμένη γυναίκα, αλλά και ως μάντισσα, αποκαλύπτει τη διττή φύση της ανθρώπινης ύπαρξης: την επιθυμία για αγάπη και την καταδίκη στη μοναξιά. Οι στίχοι της είναι γεμάτοι πάθος, μια ωδή στον έρωτα που ταυτόχρονα καταστρέφει και αναγεννά.

Η «Κασσάνδρα II» δεν είναι μόνο ένα ταξίδι στον μύθο, αλλά και μια εξερεύνηση της σύγχρονης εποχής. Ο Πέτρου χρησιμοποιεί τη φιγούρα της Κασσάνδρας για να σχολιάσει τις κοινωνικές ανισότητες, την απώλεια της πνευματικότητας και την ανάγκη για επανάσταση. Όπως η αρχαία μάντισσα ήταν καταδικασμένη να ζει στο περιθώριο, έτσι και η ποίηση, μας λέει ο Πέτρου, έχει περιθωριοποιηθεί σε έναν κόσμο που κυριαρχείται από τον υλισμό και την αδιαφορία.

Η συλλογή ξεχωρίζει για τη θεατρικότητα και τη συναισθηματική της ένταση. Τα ποιήματα διαβάζονται σαν μονόλογοι ή θρήνοι, κάθε στίχος μια κραυγή ή μια προσευχή. Οι αναφορές του Πέτρου στην αρχαία τραγωδία δεν είναι μόνο λογοτεχνικές, αλλά και υπαρξιακές. Η «Κασσάνδρα II» είναι γεμάτη από την αίσθηση του αναπόφευκτου, την τραγικότητα της ανθρώπινης μοίρας, αλλά και μια υπόγεια ελπίδα ότι μέσα από την καταστροφή μπορεί να έρθει η κάθαρση.

Η γλώσσα του Πέτρου είναι γεμάτη από εικόνες που σφηνώνονται στο μυαλό και την καρδιά. Στίχοι όπως «Θέλω να ξαναντυθώ άσπρα ποικιμύση» ή «Πώς επισκέπτεσαι τον άλλο τέτοια ώρα, κυρά μου;» είναι γεμάτοι από πόνο και τρυφερότητα. Οι λέξεις του, σαν άλλες Κασσάνδρες, φέρνουν ένα μήνυμα που είναι αδύνατον να αγνοηθεί.

Η «Κασσάνδρα II» είναι ένα μνημείο έδης έργο, ένα αριστούργημα που συνδυάζει το ποιητικό με το ακαδημαϊκό, το προσωπικό με το συλλογικό. Ο Σταύρος Ε. Πέτρου κατορθώνει να αναστήσει τον μύθο της Κασσάνδρας, μετατρέποντάς τον σε μια κραυγή για τον σύγχρονο κόσμο. Η συλλογή του δεν είναι απλώς ένα βιβλίο· είναι μια εμπειρία, μια πρόσκληση να κοιτάξουμε βαθύτερα μέσα μας και να βρούμε την αλήθεια, όσο δύσκολο κι αν είναι αυτό. Μέσα από τους στίχους του, ο Πέτρου μας υπενθυμίζει ότι η ποίηση, όπως και η ζωή, είναι γεμάτη από θλίψη, αλλά και από μια ακατάλυτη ομορφιά που αξίζει να ανακαλυφθεί.

* Καθηγητής και Αναπληρωτής Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ**

Η δημοκρατία της γαστρονομίας

Με μεγάλη χαρά σας καλωσορίζω και εγώ με τη σειρά μου στην αποψινή βραδιά, μία μεγάλη γιορτή της τέχνης του εστιατορίου, διότι και αυτό μία τέχνη είναι, εκτός από επάγγελμα, αλλά και μία γιορτή για τη γαστρονομία. Δηλαδή, όσοι και όσες σήμερα βρισκόμαστε στην αίθουσα αυτή, ευαχούμενοι και ευαχούμενες, νοιάζομαστε για το ποιοτικό φαγητό, καθώς και για την εστιατορική φιλοξενία, και θεωρώ πως στόχος όλων μας είναι η εξέλιξη των δύο αυτών παραγόντων, του καλού φαγητού και της άρτιας φιλοξενίας. Δύο έννοιες που συμπλέκονται, αν το σκεφτείτε, διότι όλοι μας επιθυμούμε μία εστιατορική εμπειρία, που να πλησιάζει στο φαγητό στο σπίτι μας, έστω στο κυριακάτικο ή εορταστικό τραπέζι στην εστία μας, στο προσωπικό μας εστιατόριο. Φυσικά, εκτός από τις οικείες γεύσεις, αναζητάμε και διαφορετικές γαστρονομικές εμπειρίες, που ταξιδεύουν ουρανίσκο και νου, σεφ που δοκιμάζουν νέες τεχνικές, που οδηγούν τη μαγειρική σε νέα μονοπάτια και απογειώνουν υλικά και γεύσεις.

Αυτή η σύμπλεξη αντικατοπτρίζει και τη φιλοσοφία του διαγωνισμού για τα 50 καλύτερα εστιατόρια. Αναζητούμε τα καλύτερα εστιατόρια στην κατηγορία τους, ψάχνουμε τη γαστρονομική «δέσμευση» και πίστη της κουζίνας. Γι' αυτό θα δείτε πλάι σε ένα εστιατόριο υψηλής γαστρονομίας μία ταβέρνα, ένα εστιατόριο τοπικής κουζίνας, γιατί είναι το καλύτερο στην κατηγορία του. Επιθυμούμε και αναζητάμε φαγητό ποιότητας, υψηλή αισθητική και όσο το δυνατόν δυνατή σχέση ποιότητας-τιμής. Κρίνουμε όχι ως απόλυτοι κριτές, αλλά ως άνθρωποι που πιστεύουν βαθιά στη δημοκρατία της γαστρονομίας και στον σεβασμό προς τον προσκεκλημένο ή τον πελάτη.

Στα τρία αυτά χρόνια λοιπόν εμείς τα μέλη της επιτροπής αξιολόγησης, προερχόμενα από διαφορετικά υπόβαθρα και γαστρονομικές κουλτούρες προσπαθούμε να συγκεκριμενοποιήσουμε απόψεις και θέσεις για το τι εστί καλό φαγητό και εστιατορική εμπειρία, έχοντας υπόψη μας βασικά αξιολογικά κριτήρια και κύριο γνώμονά μας την παρέα ή τον άνθρωπο που θα αναζητήσει ένα ποιοτικό μενού, όταν επιλέξει να βγει.

Σε αυτά τα τρία χρόνια λοιπόν παρατηρήσαμε πως αρκετά πράγματα έχουν αρχίσει να αλλάζουν στο εστιατορικό τοπίο της χώρας μας, με κόπο και προσπάθεια πολλή εκ μέρους των επιχειρηματιών της εστίασης, προς όφελος του πελάτη, και κατά συνέπεια τον εστιατορίου του ίδιου, δηλαδή της επιχείρησης, διότι όλα είναι δούνα και

λαβείν, η ευχάριστη εμπειρία ανταμείβει τον επιχειρηματία.

Έχουμε δει στο διάστημα αυτό πως γίνεται μία ειλικρινής προσπάθεια για ανάπτυξη της ντόπιας κουζίνας, με τη δημιουργία μενού που αντανακλούν την πλούσια παράδοση του τόπου, που ερπύσθω εν παρόδω – διερράγη βάνουσα πριν από 50 χρόνια.

Σε αυτή την προσπάθεια είναι σημαντικό να πούμε πως συμβάλλουν ή τον άνθρωποι, νέοι σεφ. Προσοχή, όμως, και αυτό είναι κάτι που παρατηρήσαμε, το πολύ πειραματικό πιάτο έρχεται και παρέχεται, και για να σταθεί έντιμα σε κάποιο μενού χρειάζεται να υπάρχει το απαραίτητο υπόβαθρο, βαθιά γνώση των υλικών και πίστη στο όραμα του νέου.

Μία ακόμη όμορφη προσπάθεια που έχουμε δει να συμβαίνει είναι πως πολλά εστιατόρια επιλέγουν για τα πιάτα τους συνειδητά ποιοτικά προϊόντα, ενισχύοντας Κύπριους μικροπαραγωγούς. Και είναι επίσης σημαντικό να σας πω, αν και είμαι βέβαιος πως θα το έχετε παρατηρήσει και εσείς, ότι στους καταλόγους κρασιών των εστιατορίων βρίσκονται περισσότερες επιλογές κρασιών του κυπριακού αμπελώνα, ιδίως των γηγενών ποικιλιών της νήσου. Παρατηρήσαμε επίσης ένα

νοιάξιμο για όσες και όσους επιλέγουν τη vegan ή τη χορτοφαγική επιλογή, ιδίως στα εστιατόρια εκείνα που η φιλοσοφία τους το επιτρέπει – σαφώς και δεν περιμένει κανένας από ένα εστιατόριο με κρεατοφαγική κυρίως βάση να μπορεί να ικανοποιήσει όλα τα γούστα. Λίγη παραπάνω δουλειά χρειάζεται να γίνει για το εστιατορικό κοινό με διατροφολογικές ιδιαιτερότητες, είπαμε είναι σημαντικό η γαστρονομική δημοκρατία.

Φυσικά, με τα παραπάνω, βελτιώνεται στο σύνολό της η εστιατορική εμπειρία, με τους επιχειρηματίες να δίνουν μεγαλύτερη σημασία και στο προσωπικό που προσλαμβάνουν. Ευγένεια, γνώση του μενού, ζεστή εξυπηρέτηση αρχίζουν και χαρακτηρίζουν ολοένα και περισσότερο τα πιο πολλά από τα εστιατόρια. Αν και ακόμα υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης, που θα επιπρέπει στον/στην υπάλληλο εξυπηρέτησης να επικοινωνήσει με τον πελάτη – γνώση της ελληνικής γλώσσας, για παράδειγμα, αλλά και για να αποβληθεί εντελώς η αίσθηση της εστιατορικής αριστοκρατίας, ιδίως εκεί όπου ουδόςας δικαιολογείται.

Φυσικά, ουδείς τέλειος πουθενά στον κόσμο, εκτός ελαχίστων περιπτώσεων, όπως το φαγητό της γαργιάς

ή της μαμάς! Στα τρία αυτά χρόνια, λοιπόν, είδαμε πως έχει ενταθεί το φαινόμενο δυσαναλογίας σχέσης αξίας-τιμής, αλλά και της υπερτιμολόγησης πιάτων και μενού. Μία ακόμη παράμετρος που αισθανόμαστε ως επιτροπή πως πρέπει να δουν πιο προσεκτικά οι επιχειρηματίες της εστίασης είναι η έγνοια για τη συνολική εστιατορική εμπειρία, η οποία πολλές φορές υπονομεύεται από τη δυσλειτουργικότητα των χώρων. Μην ξεχνάμε και μη θυσιάζουμε τα βασικά στον βωμό του μενού και της εντύπωσης. Αντιλαμβάνομαι πως μιλάμε για επιχειρήσεις, αλλά επειδή ο κόσμος πιο είναι μια σταλιά, αναπόφευκτα γίνονται συγκρίσεις που δεν είναι αιτιώεις.

Τέλος, ως προτροπή περισσότερο παρά ως παρατήρηση, θεωρούμε πως θα πρέπει τα εστιατόρια κάθε τύπου να αρχίσουν να βλέπουν πιο σοβαρά και επαγγελματικά τις μερίδες «γαργαντούς» που εν τέλει απορρίπτονται... Μιλάω φυσικά για το food waste... τη σπατάλη τροφίμων. Ο πλανήτης στέλνει μήνυμα με κάθε τρόπο ότι έχουμε πρόβλημα, αλλά το θέμα είναι και ηθικό και οικονομικό.

Με αυτές τις σκέψεις, και ελπίζοντας πως δεν σας κούρασα, σας ευχαριστώ και πάλι για την παρουσία σας απόψε.

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Επιμέλεια: **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ**

«Ερωτική ζωγραφική - τετράγωνα»

Η Γκαλερί Γκλόρια παρουσιάζει την έκθεση ατομική έκθεση του καλλιτέχνη Ανδρέα Καρούσιου, με τίτλο «Ερωτική ζωγραφική - τετράγωνα». Η δουλειά του Καρούσιου αντλεί την έμπνευσή της από συναισθήματα, μνήμες και ψυχικές καταστάσεις, δημιουργώντας μια μοναδική, εικαστική αφήγηση. Τα έργα του βρίσκονται σε δημόσιες και ιδιωτικές συλλογές στην Κύπρο και το εξωτερικό, ενώ έχει συμμετάσχει σε πληθώρα ομαδικών εκθέσεων. Στη νέα του έκθεση, που χαρακτηρίζεται από την ερωτική της θεματολογία, ο καλλιτέχνης παρουσιάζει μια σειρά έργων τα οποία συνδυάζουν τη μελάνη με λαδοπαστέλ, χρωματιστά μολύβια, και άλλες τεχνικές. Τα έργα του έχουν φιλοτεχνηθεί πάνω σε χαρτί, πανί και ξύλο. Ο εικαστικός Σάββας Χριστοδουλίδης σημειώνει σχετικά με τη δουλειά του Καρούσιου: «Κάθε έργο του αποτελεί σύζευξη της ουράνιας με την επίγεια ζωή, του πραγματικού με το φανταστικό, του στερεού και συμπαγούς με το ρευστό και εύπλαστο, του χαστικού με το από». Γκαλερί Γκλόρια, Ζήνωνος Σώζου 3, Λευκωσία. Εγκαίνια Τρίτη 4 Φεβρουαρίου, ώρα 7:30 μ.μ. Διάρκεια έως 25 Φεβρουαρίου. Πληροφορίες τηλεφωνώ 22762605 | www.gloriagallery.com

Out of the box

Το Θέατρο Αντίλογος σε συνεργασία με την Humart παρουσιάζει την παράσταση «Out of the box», σε σκηνοθεσία Ελένης Αναστασίου. Πρόκειται για μία παράσταση για μικρούς και μεγάλους, γεμάτη φως και μαγεία που μας προσκαλεί να δούμε τα συναισθήματα από διαφορετική σκοπιά.

Η Γκαλερί Γκλόρια παρουσιάζει την έκθεση ατομική έκθεση του καλλιτέχνη Ανδρέα Καρούσιου, με τίτλο «Ερωτική ζωγραφική - τετράγωνα». Η δουλειά του Καρούσιου αντλεί την έμπνευσή της από συναισθήματα, μνήμες και ψυχικές καταστάσεις, δημιουργώντας μια μοναδική, εικαστική αφήγηση.

Μέσα από το ταξίδι αυτό, τα παιδιά θα ανακαλύψουν πως το κάθε συναισθήμα παίρνει μορφή και χρώμα. Μαζί θα βρούμε τα κλειδιά για να ανοίξουμε και να απελευθερώσουμε τα θετικά συναισθήματα, όπως τη χαρά, την αισιοδοξία και την τρυφερότητα. Η παράσταση είναι μη λεκτική, κάτι που την καθιστά προσβάσιμη σε παιδιά κάθε καταγωγής και είναι κατάλληλο για παιδιά από 4 ετών και άνω. Πρεμιέρα 2 Φε-

βρουαρίου, ώρα 11:00 π.μ. Θέατρο Μασκρίνι, Λασιό. Τακτικές παραστάσεις κάθε Κυριακή από τις 9 ώς τις 16 Μαρτίου, ώρα 11:00 π.μ. και 4:00 μ.μ. Σε περιόδια 9 Φεβρουαρίου, Μαρτίδιο Θέατρο, Πάφω, ώρα 11:00 π.μ. 16 Φεβρουαρίου, Θέατρο Ριάλτο, Λεμεσός ώρα 11:00 π.μ. και 16 Μαρτίου, Δημοτικό Θέατρο Λάρνακας, Λάρνακα, ώρα 11:00 π.μ. Επί σκηνής: Φάβος Θεοφάνους, Βασίλης Παφίτης, Ήβη

Χατζηβασιλείου. Μουσικός Χριστίνα Γεωργίου. Προπώληση ειστηρίων soldoutticketsbox.com

Το «STILL» στην Πάφο

Για πρώτη φορά, η παραγωγή «Still! Ένα άγαμα που γύρισε τον κόσμο», που αγαπήθηκε από μικρούς και μεγάλους, έρχεται για μία παράσταση στο Μαρτίδιο Δημοτι-

Η Λευκωσία 2030

προυσιάζει τη συναυλία «Music Unites», την Παρασκευή 31 Ιανουαρίου. Η συναυλία πραγματοποιείται τη δύναμη της μουσικής ως το βασικό χαρακτηριστικό της ξεχωριστής πολιτισμικής μας ταυτότητας.

κό Θέατρο Πάφου στις 2 Φεβρουαρίου. Μία παράσταση για παιδιά όλων των ηλικιών και που μπορούν να παρακολουθήσουν άτομα κάθε εθνικότητας. Ο λόγος δεν αποτελεί εμπόδιο, αφού είναι γραμμένη σε μια φανταστική, οικουμενική γλώσσα που ο Σταύρος Σταύρος έχει επανοήσει ειδικά για την παράσταση. Με βασικό όχημα της τη μουσική, η παράσταση είναι μια ωδή στη φιλία, την ειρήνη, την αποδοχή της διαφορετικότητας

τητας, καθώς και τη δύναμη της πραγματικής αγάπης. Ο σκηνοθέτης Κώστας Σιλβέστρος και ο χορογράφος Παναγιώτης Τοφής συνθέτουν από κοινού την παράσταση παρασυρόμενοι από την ιστορία που επινόησε ο στικουργός Σταύρος Σταύρου. Με όχημά τους την πρωτότυπη μουσική του Έλληνα πιανίστα και συνθέτη Θεόδωρη Οικονόμου, δημιουργούν μια πανδαισία μουσικών ειδών και χρωμάτων. Ερμηνεύουν: Αντρέας Κουτσούφας, Χριστίνα Παπαδοπούλου, Άντονα Παπαμικαήλ. Μουσικός επί σκηνής: Ανδρέας Μιχαλόπουλος. ΜΑΡΚΙΔΕΙΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΠΑΦΟΥ, 2 Φεβρουαρίου, ώρα 5:00 μ.μ. Πληροφορίες τηλεφωνώ 99756355. Ηλικίες: 3+

Music Unites

Η Λευκωσία 2030 παρουσιάζει τη συναυλία «Music Unites», την Παρασκευή 31 Ιανουαρίου. Η συναυλία πραγματοποιείται τη δύναμη της μουσικής ως το βασικό χαρακτηριστικό της ξεχωριστής πολιτισμικής μας ταυτότητας. Το επιλεγμένο ρεπερτόριο που θα παρουσιαστεί εστιάζει στην ανάδειξη της πλούσιας μουσικής ταυτότητας της Κύπρου και στην αναγκαιότητα του σεβασμού και της ειρηνικής συνύπαρξης και συνεργασίας ανάμεσα στα διάφορα μέλη των σύγχρονων κοινωνιών. Μαέστρος και καλλιτεχνικός διευθυντής του πρότζεκτ είναι ο δρ Γιάννης Μυράλης. Συμμετέχουν επίλεκτοι μουσικοί που δραστηριοποιούνται στην πόλη μας (και όχι μόνο) όπως οι Μιχάλης Μιχαήλ, Χριστίνα Ευθυμίου, Δημήτρης Γιοσεμίδης, Kate Jargold, Σταμάτης Σόλωνος, Χρίστος Λοϊζίδης, Κλέιτος Παύλου, Αντρέας Θεοδώρου, Δάνα Αμύρτου και άλλοι. Πληροφορίες τηλεφωνώ 22797979.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία

«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΔΗΣ • Σύμβουλος Εκδόσης: ΑΛΚΗΣ ΑΝΔΡΕΟΥ

Διευθύντρια: ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ • Υπεύθυνος Υλης: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Αιτιέ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νικόλαος Σαρπόλλου 2, 2401 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΚΕΛΑΣ • Διευθυνση συντάξεως: ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΩΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

#xarisesena

Αγγελίνα
Βοηθός
Διευθύντριας
Καταστήματος

**Μαζί μας νιώθεις ασφάλεια
και κάνεις σχέδια για το μέλλον σου.**

Γι' αυτό είμαστε Top Employer για 8η συνεχόμενη χρονιά.

Στη Lidl Κύπρου είμαστε περήφανοι για τους ανθρώπους μας.
Τους καταλαβαίνουμε, τους στηρίζουμε και τους βοηθάμε να πετυχαίνουν
τους στόχους τους και να πραγματοποιούν τα όνειρά τους!

Όλα όσα είμαστε, χάρη σε σένα.
team.lidl.com.cy

Επένδυσε πάνω από 50 εκατ. σε ακίνητα η ΕΤΥΚ

Αγόρασε τρία από την REMU της Τράπεζας Κύπρου, ένα στην Πάφο και δύο στη Λευκωσία - Τι αναπτύξεις έχει σχεδιάσει

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Σε αγορά ακίνητης περιουσίας αξίας 50 εκατομμυρίων ευρώ επενδύει η Ένωση Τραπεζικών Υπαλλήλων Κύπρου (ΕΤΥΚ), μόλις δύο μήνες μετά την πώληση των μετοχών που είχε στην Ελληνική Τράπεζα, ύψους 12,84%. Το ποσοστό αυτό που πώλησε στην Eurobank στις αρχές Νοεμβρίου, της «εξεκλείδωσε» ακόμα 250 εκατομμύρια ευρώ, με τα οποία από ό,τι φαίνεται προχωρά σε επενδυτικές ενέργειες μέσω του Ταμείου Προνοίας που διατηρεί.

Η ΕΤΥΚ μέσω του Ταμείου Προνοίας της Ένωσης αγόρασε όχι μόνο ένα ακίνητο από την REMU, όπως ορθώς γνωστοποιήθηκε τη Δευτέρα σε σχετικό ρεπορτάζ του Φιλελευθέρου, αλλά προχώρησε συνολικά στην αγορά τριών ακινήτων από τη μονάδα ακινήτων της Τράπεζα Κύπρου. Το ένα ακίνητο είναι πράγματι το Cyprus Limni Resorts & Golf Courses Plc, το «Limni Bay», στην Πόλη Χρυσοχούς, που απέκτησε στα τέλη του 2018 η REMU στο πλαίσιο ανταλλαγής χρέους προς ακίνητη περιουσία με τον Όμιλο Σιακόλα. Πέραν ό-

Μέσα στο ακίνητο Limni που αποκτήθηκε από την ΕΤΥΚ έχει μεγάλη πιθανότητα να υπάρχουν σχεδιασμοί για δημιουργία νέου ξενοδοχειακού καταλύματος, στα πρότυπα του Πρωταρά και της Κεραμωτής.

μως της αγοράς αυτής, η «Κ» γνωρίζει ότι η ΕΤΥΚ προχώρησε σε «πακετοποιημένη» αγορά ακόμα 2 ακινήτων στην πρωτεύουσα, με το συνολικό ποσό της επένδυσης να ξεπερνά τα 50 εκατ. ευρώ. Τα ακίνητα που επένδυσε στη Λευκωσία κρατούνται «επτασφράγιστο μυστικό», καθώς πιθανώς είναι «deal» το οποίο θα οριστικοποιηθεί όταν η ΕΤΥΚ λάβει τα χρήματα στις 8 Φεβρουαρίου από το «deal» που έκανε με την Eurobank για την πώληση των μετοχών που είχε στην Ελληνική Τράπεζα.

Η κίνηση της ΕΤΥΚ για επενδύσεις σε ακίνητη περιουσία δεν είναι «ξένη». Για παράδειγμα, στο πρόσφατο παρελθόν, το 2023 για την ακρίβεια, είχε αγοράσει ξανά το Ταμείο Προνοίας των

Τα ακίνητα που επένδυσε στη Λευκωσία κρατούνται «επτασφράγιστο μυστικό», καθώς πιθανώς είναι «deal» το οποίο θα οριστικοποιηθεί όταν η ΕΤΥΚ λάβει τα χρήματα στις 8 Φεβρουαρίου από το «deal» που έκανε με την Eurobank για την πώληση των μετοχών που είχε στην Ελληνική Τράπεζα.

Τραπεζικών Υπαλλήλων Κύπρου το κτήριο του πρώην Sun Tower στη Λευκωσία, στη Λεωφόρο Στροβόλου, για ανάπτυξη του υφιστάμενου ακινήτου, αλλά για δημιουργία και νέου επιχειρηματικού εγχειρήματος.

Το ερώτημα από εδώ και πέρα που προκύπτει, είναι τι αναπτύξεις έχει σχεδιάσει η ΕΤΥΚ για τα 3 αυτά ακίνητα. Η ΕΤΥΚ μετά την –αποδεδειγμένα– σωστή τοποθέτηση των χρημάτων της στις μετοχές της Ελληνικής Τράπεζας, πρέπει να συνεχίσει με επενδύσεις που να της «βγουν», όπως είναι λογικό, γίνονται ανάρπαστα. Για το ακίνητο Limni που αποκτήθηκε από την ΕΤΥΚ έχει μεγάλη πιθανότητα να υπάρχουν σχεδιασμοί για δημιουργία νέου ξενο-

δοχειακού συγκροτήματος που θα απευθύνεται και θα παραχωρείται στα μέλη της, για τα οποία η ζήτηση πάντα είναι τεράστια. Ένα είναι το συγκρότημα του ΤΕΤΥΚ στον Πρωταρά, που είναι ένα πλήρες ξενοδοχείο, κτισμένο δίπλα στη θάλασσα στην περιοχή «Περνέρα», στον ομώνυμο κόλπο. Το δεύτερο, είναι ένα ξενοδοχειακό συγκρότημα, στην παραλία της Κεραμωτής στην Καβάλα, απέναντι από το νησί της Θάσου. Τα δύο αυτά κτίσματα απευθύνονται στα μέλη της ΕΤΥΚ για διακοπές εντός και εκτός Κύπρου με χαμηλό κόστος και όπως είναι λογικό, γίνονται ανάρπαστα. Για το ακίνητο Limni που αποκτήθηκε από την ΕΤΥΚ έχει μεγάλη πιθανότητα να υπάρχουν σχεδιασμοί για δημιουργία νέου ξενο-

δοχειακού συγκροτήματος που θα απευθύνεται και θα παραχωρείται στα μέλη της για διακοπές, όπως παραχωρούνται τα καταλύματα σε Πρωταρά και Κεραμωτή. Ο χώρος στη Limni που απέκτησε η ΕΤΥΚ είναι τεράστιος (ήταν 3,3 εκατ. τ.μ. στην ολότητα του) και δεν αποκλείεται να αναπτύξει και ακίνητα για χρήση προς άλλους σκοπούς, εκτός αυτών για ίδια χρήση από τα μέλη της. Πάντως, οι σχεδιασμοί του Ομίλου Σιακόλα για ανάπτυξη του κολφ και άλλα συναφή, θα μείνουν απλώς στο «συρτάρι» της ιστορίας.

Δίνει 25 εκατ.

Τη διάθεση 25 εκατομμυρίων ευρώ σε ενεργεία και αφυπηρέτησαντες

εργαζομένους της Τράπεζας Κύπρου, μέλη της ΕΤΥΚ, για κάλυψη μέρους της χαμένης απόδοσης των ταμείων προνοίας τους εξαιτίας του κουρέματος, γνωστοποίησε τη Δευτέρα η Ένωση Τραπεζοϋπαλλήλων Κύπρου. Σε σχετική εγκύκλιο, η ΕΤΥΚ αναφέρει πως έχει εξασφαλίσει από δικούς της πόρους ένα «σεβαστό ποσό» με στόχο να καλυφθούν μερικώς οι συνάδελφοι της Τράπεζας Κύπρου και να μειωθεί το κόστος τους, εξαιτίας του ότι δεν καταβλήθηκε σωστά η Πρόβλεψη του Ταμείου Προνοίας (κατά τη μετατροπή του Φιλοδωρήματος Αφυπηρέτησης σε Ταμείο Προνοίας). Αναφέρει στην εγκύκλιο πως, τα χρήματα αυτά προέρχονται από τα Ταμεία της ΕΤΥΚ και

μέρος είναι δωρεά της Τράπεζας Κύπρου, ειδικά για τα μέλη της ΕΤΥΚ που ανήκαν στο προσωπικό της Τράπεζας Κύπρου στις 31/12/2011.

Με βάση τα πιο πάνω, τα μέλη της ΕΤΥΚ θα δουν τον λογαριασμό τους να αυξάνεται ακόμη περισσότερο και επιπρόσθετα της απόδοσης του Ταμείου τους, για το 2023 (231%) και το 2024 (22,17%). Αναφέρεται ότι, η όλη διαδικασία της επιβεβαίωσης των στοιχείων θα αρχίσει από την Τετάρτη, 29/1/2025 και διευκρινίζει ότι δικαιούχοι είναι τα μέλη της ΕΤΥΚ που κατά την 31/12/2011 είχαν υπηρεσία στην Τράπεζα Κύπρου, τουλάχιστον ένα χρόνο υπηρεσίας και υπηρεσία όχι πάνω από 36 χρόνια.

Στο μικροσκοπιο η μαζική αγορά ακινήτων από ξένους

Ενώπιον της Βουλής το νέο τοπίο που διαμορφώνεται, οι παρενέργειες στην κοινωνία και η «χρυσή βίζα»

Του ΠΑΥΛΟΥ ΝΕΟΦΥΤΟΥ

Έκοντας υπόψη ότι το στεγαστικό γίνεται ασφυκτικά πιεστικό ζήτημα για τη μεγάλη πλειονότητα της κοινωνίας, η Βουλή ανοίγει τη συζήτηση για τις συνέπειες από τους ρυθμούς με τους οποίους αυξάνεται η αγορά ακινήτης ιδιοκτησίας από πολίτες τρίτων χωρών. Το θέμα ενέγραψαν για την Πέμπτη τα μέλη της κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών και ο βουλευτής του ΑΚΕΛ Γιώργος Κουκουμάς, με σκοπό να γίνει μια χαρτογράφηση της κατάστασης, να συζητηθούν οι επιπτώσεις που έχει το φαινόμενο στην αγορά ακινήτων και συνολικά στην κοινωνία, αλλά και να εξεταστεί το νομοθετικό πλαίσιο άλλων ευ-

«Μέρα με τη μέρα, τα κέντρα των πόλεων γίνονται οικονομικά απρόσιτα για τη μεγάλη πλειονότητα των Κυπρίων, οξύνοντας περαιτέρω το στεγαστικό», δήλωσε στην «Κ» ο βουλευτής του ΑΚΕΛ, Γ. Κουκουμάς.

ρωπαϊκών κρατών ως προς την αγορά ακινήτης ιδιοκτησίας από ξένους πολίτες. Στην ατζέντα θα βρεθεί επίσης το πρόγραμμα με τις χρυσές βίζες, δηλαδή της χορήγησης σε ξένους μόνιμης διαμονής στην Κύπρο έναντι αγοράς ακινήτων, ένα πρόγραμμα που συνεχίζεται μετά τον τερματισμό του προγράμματος με τα χρυσά διαβατήρια.

Χαρτογράφηση

«Το ΑΚΕΛ πήρε την πρωτοβουλία για εγγραφή του θέματος στην Επιτροπή Εσωτερικών, γιατί οι ρυθμοί και οι διαστάσεις που παίρνει η αγορά ακινήτης ιδιοκτησίας από πολίτες τρίτων χωρών, απαιτούν να ανοίξουμε αυτή τη συζήτηση. Πρόκειται άλλωστε για ένα φαι-

Πέραν των 35 χιλιάδων ακίνητα πωλήθηκαν από το 2021 μέχρι το 2024 σε αλλοδαπούς, Ευρωπαίους και πολίτες από τρίτες χώρες, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος Κτηματολογίου. Την ίδια περίοδο οι πωλήσεις ακινήτων σε Κύπριους ξεπέρασαν κατά πολύ τις 200 χιλιάδες.

νόμωμο που όλη η κοινωνία βλέπει και συζητά, αλλά το μεγαλύτερο μέρος του πολιτικού συστήματος το προσπερνά», δήλωσε στην «Κ» ο βουλευτής του ΑΚΕΛ, Γιώργος Κουκουμάς. Το πρώτο που θεωρεί ότι χρειάζεται για μία τέτοια συζήτηση είναι η χαρτογράφηση της κατάστασης. «Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία για αγοραπωλητήρια έγγραφα

αφορούν φυσικά πρόσωπα μη Κύπριους. Οι πραγματικές διαστάσεις βέβαια είναι μάλλον πολύ μεγαλύτερες, διότι σε αυτά τα στοιχεία δεν συνυπολογίζονται οι εταιρείες ξένων που έχουν εγγραφεί στην Κύπρο. Συνεπώς, θα ζητήσουμε από το

υπουργείο Εσωτερικών να αναλύσει και να επεξεργαστεί τα στοιχεία του, ώστε να έχουμε την πραγματική εικόνα», είπε.

Παρενέργειες

Το μεγαλύτερο μέρος της συζήτησης θα καλύψουν οι παρενέργειες και οι επιπτώσεις που έχει το φαινόμενο στην αγορά ακινήτων και συνολικά στην κοινωνία, ώστε μέσα από τα συμπεράσματα που θα εξαχθούν, να επικριρηθεί να βρεθούν, όπως τόνισε ο κ. Κουκουμάς, λογικές, σύννομες και αποτελεσματικές λύσεις. «Είναι προφανές ότι η γιγάντωση του φαινομένου προκαλεί μια τεχνητή διόγκωση στην αγορά ακινήτων που, μαζί με άλλους παράγοντες, συμβάλλει

στη δραματική αύξηση στις τιμές των ακινήτων. Ουσιαστικά, μέρα με τη μέρα, τα κέντρα των πόλεών μας γίνονται οικονομικά απρόσιτα για τη μεγάλη πλειονότητα των Κυπρίων, οξύνοντας περαιτέρω το στεγαστικό πρόβλημα του τόπου. Ο μέσος Κύπριος δεν μπορεί να αγοράσει σπιτί τι διαμέρισμα μέσα στα αστικά κέντρα της χώρας και όχι μόνο. Μεγάλο μέρος της κατασκευαστικής βιομηχανίας προσανατολίζεται μονόπλευρα στους πλούσιους ξένους αγοραστές. Αυτή η τάση δημιουργεί ερωτήματα για τον μελλοντικό χαρακτήρα των πόλεων της ελεύθερης Κύπρου, αφού ολόένα και μεγαλύτερο μέρος της ακίνητης ιδιοκτησίας του νησιού περνά με ιλιγγιώδεις ρυθμούς στα χέρια πλού-

σιων ξένων πολιτών. Κατ' ακρίβεια, πρόκειται για ένα άλλο δημογραφικό ζήτημα που αντιμετωπίζει ο τόπος», σημείωσε.

«Χρυσή βίζα»

Μία άλλη πτυχή που θα αγγίξει η συζήτηση θα είναι και το πρόγραμμα «χρυσή βίζα», δηλαδή της χορήγησης σε ξένους μόνιμης διαμονής στην Κύπρο έναντι αγοράς ακινήτων. «Όπως θα πρέπει όλοι να γνωρίζουν, μπορεί να έχει термаτιστεί το διαβόητο πρόγραμμα με τα χρυσά διαβατήρια, συνεχίζεται όμως το πρόγραμμα με τις χρυσές βίζες. Κι αυτό παρά το ότι η Ελεγκτική Υπηρεσία ζήτησε πριν ένα χρόνο τον τερματισμό του προγράμματος, αφού είναι και αυτό διάτρητο

από κακοδιαχείριση, ανεπαρκείς μηχανισμούς ελέγχου και αδιαφάνεια», ανέφερε ο κ. Κουκουμάς. Συγχρόνως, επικαλούμενος παραδείγματα από την Ευρώπη, είπε ότι δεν είναι τυχαίο που η μία μετά την άλλη χώρας, όπως η Ιρλανδία, η Ολλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο, καταργούν τη χρυσή βίζα, ενώ η Πορτογαλία και η Ισπανία, τόνισε, το αποσύνδεσαν από την αγορά ακινήτων, προκειμένου να φρενάρουν την αύξηση των τιμών. «Εντούτοις, στην Κύπρο τα πράγματα κινούνται στην αντίθετη κατεύθυνση κι εκτός ελέγχου, αφού μέχρι το 2022 είχαν παραχωρηθεί σχεδόν 6 χιλιάδες «χρυσές βίζες», ανέφερε.

Αριθμοί πωλήσεων

35.468 ακίνητα πωλήθηκαν από το 2021 μέχρι και το τέλος του 2024 σε αλλοδαπούς, Ευρωπαίους και πολίτες από τρίτες χώρες, σύμφωνα με τα στοιχεία που τηρούνται στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας. Την ίδια ώρα οι πωλήσεις ακινήτων σε Κύπριους την τελευταία τετραετία ανήλθαν στις 239.878. Τα στοιχεία που διαβίβασε στη Βουλή ο υπουργός Εσωτερικών, Κωνσταντίνος Ιωάννου, μετά από σχετικό αίτημα της ανεξάρτητης βουλευτού Αλεξάνδρας Ατταλίδου, καταδεικνύουν ότι οι περισσότερες αγορές ακινήτων στην Κύπρο από αλλοδαπούς την τελευταία τετραετία έγιναν στην επαρχία Πάφου, συγκεκριμένα 10.647. Ακολουθούν η Λεμεσός (8.829), η Λάρνακα (8.545), η Λευκωσία (5.431) και η Αμμόχωστος (2.016). Την ίδια περίοδο, αντίστοιχα, οι αγορές ακινήτων από Κύπριους ήταν 28.428 για την επαρχία Πάφου, 62.460 για τη Λεμεσό, 33.819 για τη Λάρνακα, 98.205 για τη Λευκωσία και 16.966 για την Αμμόχωστο.

Σύμφωνα με τον κ. Κουκουμά, το κόμμα του έχει ήδη καταθέσει κοινοβουλευτικά ερωτήματα προς την κυβέρνηση καλώντας τη να δώσει στοιχεία, ενώ έχουν ήδη ζητηθεί από τη Βουλή να εκπονήσει συγκριτική μελέτη για το νομοθετικό πλαίσιο άλλων ευρωπαϊκών κρατών ως προς την αγορά ακινήτης ιδιοκτησίας από ξένους πολίτες.

Στο Κάιρο τα σπουδαία για «Κρόνο» και «Αφροδίτη»

Πιο γρήγορα φυσικό αέριο από το τεμάχιο «6»,
σε τρεις μήνες η απόφαση για το «12» λόγω «Ισάν»

Του ΓΙΑΝΝΗ ΙΩΑΝΝΟΥ

Υψηλή σημασία αποδίδει η Λευκωσία στην επεξεργασμένη επίσκεψη του προέδρου Χριστοδουλίδη στο Κάιρο, στις 17 Φεβρουαρίου, με φόντο διακρατικές συμφωνίες Κύπρου-Αιγύπτου για την ανάπτυξη του κοιτάσματος «Κρόνος» (τεμάχιο «6» επί της ΑΟΖ). Το περασμένο Σάββατο υπήρξε αρκετή κινητικότητα σε σχέση με το ενεργειακό πρόγραμμα της ΚΔ –με την Έκδοση «να κατεβάζει» τρυπάνι στο τεμάχιο «5» (στόχος «Ηλέκτρα 1») και παράλληλα την Κύπρο να επισκέπτεται τόσο ο Αιγύπτιος ομόλογος (σ.σ. στην Αίγυπτο αποκαλείται υπουργείο Πετρελαίου) του κ. Παπαναστασίου, όσο και υψηλόβαθμο στέλεχος της Chevron – με τη χρονίζουσα διαπραγμάτευση

αιγυπτιακό τεμαχικό υδροποίησης της Νταμιέτα μέσω υπάρχουσας υποδομής, «κλειδώνοντας» το κοιτάσμα στο ισχύον σύστημα παραγωγής φυσικού αερίου του μεγάλου κοιτάσματος «Ζορ» που ανακάλυψε ο ιταλικός κολοσσός το 2015. Ο κ. Παπαναστασίου ανέφερε μάλιστα σε συνέντευξή του στην εφημερίδα «Πολίτης» πως η τελική συμφωνία με την ENI θα ολοκληρωθεί τον Μάρτιο και αναμένεται η τελική επενδυτική απόφαση εκ μέρους της εταιρείας (FID) – πτυχή που καθιστά το 2027 έτος διέλευσης του φυσικού αερίου, εντόπιες παραγωγής, στην Κύπρο.

Το 2027 το πρώτο φυσικό αέριο στην Κύπρο, από το τεμάχιο «6» (κοίτασμα «Κρόνος») ανέφερε ο υπουργός Ενέργειας, Γιώργος Παπαναστασίου, προαναγγέλλοντας τις συμφωνίες που θα υπογραφούν στην Αίγυπτο στις 17 Φεβρουαρίου.

Η συμφωνία της 17ης Φεβρουαρίου με την Αίγυπτο ουσιαστικά κλειδώνει το αναπτυξιακό πλάνο της ιταλικής ENI που θα στείλει τις ποσότητες του πηγαδιού προς το αιγυπτιακό τεμαχικό υδροποίησης της Νταμιέτα.

για το αναπτυξιακό πλάνο της «Αφροδίτης» να συνεχίζεται με ακόμη μια διορία (σ.σ. στις 4 Ιανουαρίου) να παίρνει παράταση.

Υψηλή σημασία αποδίδει η Λευκωσία

Η Λευκωσία προανήγγειλε δύο συμφωνίες σε σχέση με τα υπό ανάπτυξη κοιτάσματα στα τεμάχια «6» («Κρόνος») και «12» («Αφροδίτη») αποδίδοντας στην επίσκεψη στο Κάιρο στις 17 Φεβρουαρίου, του προέδρου Χριστοδουλίδη, ιδιαίτερη σημασία. «Ο υπουργός Πετρελαίου της Αιγύπτου είναι εδώ από χθες (σ.σ. δήλωση στις 25 Ιανουαρίου). Είχαμε τις επαφές τις οποίες γνωρίζετε με το Υπουργείο το ίδιο, με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Έχουμε καταλήξει σε κάποιες συμφωνίες οι οποίες θα υπογραφούν, όπως ανακοινώσε και ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας στις 17 του Φεβρουαρίου και αφορούν ουσιαστικά την αξιοποίηση του κοιτάσματος Κρόνος», πρόσθεσε ο κ. Παπαναστασίου.

Ανέφερε ότι θα υπάρχει και μία δεύτερη συμφωνία, ένα μνημόνιο συναντίληψης, το οποίο θα αφορά το κοιτάσμα «Αφροδίτη», διευκρινίζοντας ότι το μνημόνιο συναντίληψης είναι κάτι διαφορετικό καθώς αποτελεί το προσύμφωνο για να γίνει η λεγόμενη συμφωνία φιλοξενούσας χώρας. Όπως αντιλαμβάνεται η «Κ», η εν λόγω συμφωνία αφορά σε συμφωνία, κατά βάση, της ENI με τη διαχείριση του τεμαχικού στο Νταμιέτα και δεν είναι επί της αρχής G2G (διακυβερνητική).

Ο «Κρόνος»

Ο «Κρόνος», όπως είναι σε θέση να γνωρίζει η «Κ», θα αξιοποιηθεί fast-track παρά το γεγονός πως ανακαλύφθηκε πολύ αργότερα από την «Αφροδίτη», το 2022. Η συμφωνία της 17ης Φεβρουαρίου με την Αίγυπτο ουσιαστικά κλειδώνει το αναπτυξιακό πλάνο της ιταλικής ENI, που θα στείλει τις ποσότητες του πηγαδιού προς το

Εξοικονόμησε χρήματα κερδίζοντας και εξαργυρώνοντας βαθμούς ανταμοιβή, πληρώνοντας με κάρτες της Τράπεζας Κύπρου σε 250+ επιχειρήσεις, με 900+ σημεία σε όλη την Κύπρο.

Σε κάθε επόμενη κίνηση

Τράπεζα Κύπρου

Ακόμη 3 μήνες για το κοιτάσμα «Αφροδίτη»

Παρά το γεγονός πως το περασμένο Σάββατο στην Κύπρο βρισκόταν και ο αντιπρόεδρος της Chevron για θέματα Διεθνούς Έρευνας και Παραγωγής, Φρανκ Κασούλο, η διαπραγμάτευση Chevron-ΚΔ για την ανάπτυξη της... πολυπαθής «Αφροδίτης» καλά κρατεί. Στις 4 Ιανουαρίου παρήλθε το τελευταίο ορόσημο στις συνομιλίες των δύο πλευρών με ακόμη μια παράταση, ενός μήνα, ενώ σημασία πλέον αποκτά, ιδίως για τον αμερικανικό κολοσσό, η διευθέτηση της συμφωνίας διανομής των 3,6 tcf φυσικού αερίου επί του τεμαχίου «12» της κυπριακής ΑΟΖ με το Ισραήλ.

Μια άλλη χρονίζουσα, σχεδόν επί δεκαετία, διαπραγμάτευση καταμερισμού με το κράτος του Ισραήλ να διεκδικεί ποσοστό επί του φυσικού αερίου της «Αφροδίτης» που εισέρχεται στο συνορεύον κοιτάσμα «Ισάι». Για το εν λόγω θέμα ο κ. Παπαναστασίου ανέφερε ουσιαστικά ότι «υπάρχει ήδη διακρατική συμφωνία και θα υπάρξει κατάληξη για τον διανορισμό εντός του επόμενου τριμήνου. Μπήκε σε τελικό στάδιο η διαπραγμάτευση, θα πρέπει να ολοκληρωθεί και αυτό στους επόμενους τρεις μήνες, έχει γίνει ανταλλαγή εγγράφων με σχόλια και έχουμε ένα τελικό κείμενο από το Ισραήλ στο οποίο γίνονται οι νομικές αλλαγές που πρέπει, και σκοπός μας είναι να επισκεφτούμε τη γειτονική χώρα, για να καταλήξουμε και να υπογράψουμε». Καλά ενημερωμένες πηγές, ωστόσο, αναφέρουν πως το σίριαλ της Chevron με τη Λευκωσία σε σχέση με το πλάνο παραγωγής του «Αφροδίτη» συνεχίζεται, χωρίς απαραίτητα η συμφωνία διανομής ΚΔ-Ισραήλ για το «Αφροδίτη»-«Ισάι» να εγγυάται την τελική κατάληξη, από τον αμερικανικό κολοσσό, ως προς την προπαρασκευαστική παραγωγή φυσικού αερίου από το τεμάχιο «12» επί της ΑΟΖ ή την τελική επενδυτική απόφαση (FID/Final Investment Decision).

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΟΥΓΚΟ ΝΤΙΕΖΟΝ / REUTERS BREAKINGVIEWS

Δεν συμφέρει την Ευρώπη η σύγκρουση με τον Τραμπ

Αν η Ευρώπη ήταν ισχυρή, θα έδινε σκληρή απάντηση σε κάθε εκφοβισμό του Ντόναλντ Τραμπ. Οι Βρυξέλλες και το Ηνωμένο Βασίλειο θα αντιμετώπιζον σε τυχόν δασμούς στα προϊόντα τους με φόρους στις αμερικανικές εισαγωγές. Θα πρόσθεταν δασμούς στο εμπόριο έντασης γαϊάνθρακα ως τιμωρία του νέου προέδρου των ΗΠΑ για την αποχώρησή του από τη Συμφωνία του Παρισιού για το κλίμα. Επίσης, η Ευρώπη θα φορολόγισε τις πολυεθνικές των ΗΠΑ επειδή ο Τραμπ απέρριψε την παγκόσμια συμφωνία που θέσπιζε έναν ελάχιστο φόρο επί των κερδών τους, αλλά θα μπορούσε και να επιβάλει πρόστιμο στους κολοσσούς της υψηλής τεχνολογίας που κάνουν κατάχρηση εξουσίας. Η Ευρώπη θα μπορούσε ακόμη και να συγκροτήσει κοινό μέτωπο με την Κίνα για το εμπόριο και την πρόσληψη ενέργειας. Ωστόσο, η Ευρώπη είναι αδύναμη οικονομικά και στρατιωτικά. Οι ηγέτες της Γερμανίας και της Γαλλίας, Ολαφ Σολτς και Εμανουέλ Μακρόν αντιστοίχως, είναι ανίσχυροι. Ταυτόχρονα, είναι πολλοί οι οπαδοί και ισχυρότεροι ακροδεξιοί λαϊκιστές πολιτικοί που αντιτίθενται στην ευρωπαϊκή ενότητα.

Επιπλέον, η Ρωσία αποσπά εδάφη από την Ουκρανία. Η Ευρώπη δεν μπορεί να κινηθεί προς το παρόν χωρίς τη στρατιωτική προστασία του Τραμπ. Συνεπώς, εάν λάβει μέτρα που εκείνος θεωρεί επιθετικά, δυνάμει θα υπονοή

Στο παρελθόν η Ευρώπη μπορούσε να συγκρουστεί με τις ΗΠΑ. Σήμερα όμως είναι αδύναμη οικονομικά και στρατιωτικά.

μενε την ασφάλεια του μπλοκ, διακόπτοντας τη στήριξη στην Ουκρανία. Εάν η Ρωσία κερδίσει τον πόλεμο, η υπόλοιπη Ευρώπη θα είναι ευάλωτη στον εκφοβισμό της Μόσχας. Οπότε, η Γηραιά Ηπειρος οφείλει να κάνει τα πάντα ώστε να συνάψει συμφωνίες μαζί του, ενισχύοντας ταυτόχρονα την άμυνά της. Εάν ήταν μόνο οικονομικά ευάλωτη, θα στεκόταν απέναντι στον Τραμπ, αλλά δεν κατόρθωσε να επενδύσει επαρκώς στην άμυνα μετά την

κατοχή της Κριμαίας από τη Ρωσία. Η αποχώρηση της Βρετανίας αποδυνάμωσε περαιτέρω την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, για αρχή, μπορεί να πει στον Τραμπ ότι θα βρει τα μετρητά να αγοράσει όπλα από τις ΗΠΑ για την Ουκρανία και στη συνέχεια να υποσχεθεί ότι θα αυξήσει τις δικές της άμυντικές δαπάνες στο 3% του ΑΕΠ, λόγω χάριν, και μέρος τους θα αφορά αμερικανικό οπλισμό.

Η Ευρώπη θα μπορούσε, επίσης, να περιορίσει τις υπόλοιπες εισαγωγές ρωσικού αερίου και να αυξήσει τις αγορές υδρογονανθράκων αερίου από τις ΗΠΑ ώστε να αντιμετωπισθεί το εμπόριο έλλειμμα με τη χώρα. Ως αντάλλαγμα, το μπλοκ θα μπορούσε να απαιτήσει από τις ΗΠΑ να μην επιβάλουν δασμούς στις ευρωπαϊκές εξαγωγές ούτε να αναγκάσουν την Ουκρανία σε μια κακή ερηνευτική συμφωνία. Η Ευρώπη θα πρέπει επίσης να αποφύγει νέες συγκρούσεις με τις ΗΠΑ, και οι πιο ακανθώδεις αφορούν την τεχνολογία. Ο Τραμπ, άλλωστε, βρίσκεται σε στενό εναγκαλισμό με τους δισηκατομμυριούχους του κλάδου, Μασκ και Ζούκερμπεργκ.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΠΙΕΡ-ΟΛΙΒΙΕ ΓΚΟΥΠΙΝΤΑΣ*

Ένας κύκλος ανοίγει για τη διεθνή οικονομία

Η ανάπτυξη της παγκόσμιας οικονομίας, όπως προβλέπουμε, θα παραμείνει σταθερή φέτος και του χρόνου στο επίπεδο του 3,3%, εναρμονισμένη με τον δυνητικό ρυθμό της, ο οποίος είχε ουσιαστικά εξοσθενήσει ήδη πριν από την πανδημία. Ο πληθωρισμός υποχωρεί σε 4,2% και 3,5%, αντίστοιχα, το 2025 και το 2026, ακολουθώντας τους στόχους των κεντρικών τραπεζών. Υπό το πρίσμα αυτό, τα αιωνία συμβάντα των τελευταίων ετών, ήτοι η πανδημία και η ρωσική εισβολή στην Ουκρανία, θα ολοκληρωθούν τον κύκλο τους, εξαλείφοντας τον αντίκτυπο της εκτίναξης του πληθωρισμού σε ρεκόρ 40ετίας. Μεταξύ των προηγμένων οικονομιών οι ΗΠΑ εμφανίζουν πιο εύρωστη ανάπτυξη από το προβλεπόμενο με ΑΕΠ στο 2,7%. Αντιθέτως, η Ευρώζη θα αναπτυχθεί συγκαταλημένα από 0,8% πέρυσι στο 1% φέτος.

Οι αναδυόμενες οικονομίες θα διατηρήσουν την αύξηση του ΑΕΠ στο 4,2% φέτος και το 4,3% του χρόνου, ενώ η Κίνα εκτιμούμε πως θα αναπτυχθεί 4,5%, ήτοι 0,4 της ποσοστιαίας μονάδας περισσότερο από την προηγούμενη πρόβλεψή μας. Ορισμένες

από τις διαφορές και αποκλίσεις είναι κυκλικές, εφόσον οι ΗΠΑ αναπτύσσονται υπεράνω του δυνητικού ρυθμού και η Κίνα και η Ευρώπη χαμηλότερα. Ειδικότερα, το χάσμα μεταξύ των ΗΠΑ και της Ε.Ε. οφείλεται κυρίως σε δια-

Η αρνητική επιδραση από την πανδημία και τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία εξασθενεί.

θρωτικούς παράγοντες και θα συνεχίσει να υφίσταται εάν δεν αντιμετωπισθεί ενεργά. Φανερόναι, δε, η ζωρότερη αύξηση της παραγωγικότητας στις ΗΠΑ, κυρίως στον τεχνολογικό τομέα, αλλά όχι αποκλειστικά και στις βαθύτερες κεφαλαιαγορές.

Παράλληλα, η αβεβαιότητα από την οικονομική πολιτική είναι οξυμένη, ενώ το 2024 εξελέγησαν πολλές νέες κυβερνήσεις.

Ο κύριος κίνδυνος είναι ότι ενδέχεται η νομοματική και η δημοσιονομική

πολιτική της Ευρωζώνης να εξαντλήσουν πλέον τα περιθώρια κινήσεών τους, εάν η ασθενέστερη οικονομική δραστηριότητα ωθήσει πολύ χαμηλά τα επιτόκια, την ώρα που τα ασφαλιστικά κινδύνου θα ενισχύονται λόγω ανεπαρκούς δημοσιονομικής σύσφιγξης. Υπό τη νέα ηγεσία των ΗΠΑ δεν είναι δυνατόν να ποσοτικοποιηθούν πολλές από τις αλλαγές πολιτικές. Μία πιο χαλαρή πολιτική στα δημοσιονομικά ή μια απορρύθμιση θα αναλογισθεί τη συλλογική ζήτηση και τον πληθωρισμό βραχυπρόθεσμα, διότι οι επενδύσεις και η κατανάλωση αυξάνονται αυτόματα. Οι υψηλότεροι δασμοί και η περιστολή της μετανάστευσης στη χώρα θα προκαλέσουν αρνητικό σοκ στην προσφορά. Ο συνδυασμός εντονότερης ζήτησης και συρρικνούμενης προσφοράς θα αναθερμάνει τις πιέσεις στις τιμές, ενώ ο υψηλότερος πληθωρισμός θα αποτρέπει τη μείωση των επιτοκίων και ίσως κάνει τη Fed να τα αυξήσει.

* Ο κ. Πιερ-Ολιβιέ Γκουπιντάς είναι διευθυντής ερευνών του ΔΝΤ. Το άρθρο δημοσιεύεται στο Ιστολόγιο του Ταμείου.

Ρωσία και ΗΠΑ αγχώνουν την Ευρωπαϊκή Ένωση

Υβριδικές επιθέσεις, φιλορωσική κυβέρνηση στη Γεωργία, αναζωπύρωση στη Μέση Ανατολή βλέπουν Ευρωπαίοι ειδικοί

Τον ανταποκριτή μας στις Βρυξέλλες,
ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΑΚΟΥΡΗ

Την απόσυρση των εγγυήσεων ασφαλείας που παρείχαν για δεκαετίες οι ΗΠΑ στην Ευρώπη, την πιθανότητα εκκευρίας στην Ουκρανία προς όφελος της Ρωσίας, την κατάρρευση της εκκευρίας Ισραήλ - Χαμάς ή σύγκρουση μεταξύ Ιράν και Ισραήλ, καθώς και το ενδεχόμενο μεγάλων μεταναστευτικών ροών από τη Βόρεια Αφρική και τη Μέση Ανατολή, θεωρούν ως τους σοβαρότερους κινδύνους για την Ευρωπαϊκή Ένωση για το 2025 ειδικοί που απάντησαν σε ερωτήσεις έρευνας που δημοσίευσε το Ευρωπαϊκό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο (EUI) σε συνεργασία με το Ινστιτούτο της ΕΕ για Θέματα Ασφάλειας (EU Institute for Security Studies - EUISS). Όσον αφορά την περιοχή της Κύπρου, πέρα από την πρόβλεψη πως η εκκευρία Ισραήλ - Χαμάς δεν θα διαρκέσει (κάτι που θεωρούν εξαιρετικά πιθανόν), οι ειδικοί θεωρούν πολύ πιθανές (αν και μέτριου ρίσκου) εξελίξεις όπως την κατάρρευση του κράτους στον Λίβανο ή νέες στρατιωτικές συγκρούσεις εντός της Συρίας.

Ως απομακρυσμένο, αν και πιθανό

Το ενδεχόμενο μεγάλων μεταναστευτικών ροών από τη Βόρεια Αφρική και τη Μέση Ανατολή, θεωρούν ως τους σοβαρότερους κινδύνους για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ρίσκο που αφορά την περιοχή της Κύπρου καταγράφεται το ενδεχόμενο συγκρούσεων μεταξύ τουρκικών δυνάμεων και ένοπλων κουρδικών ομάδων.

Ωστόσο, οι εξελίξεις όσον αφορά τη Ρωσία και την αβεβαιότητα που προκαλεί η νέα κατάσταση πραγμάτων στις ΗΠΑ, είναι αυτές που κυριάρχησαν στις απαντήσεις των ειδικών. Παράλληλα, αν και οι ειδικοί θεωρούν χαμηλό το ρίσκο υλοποίησης πυρηνικών απειλών από τη Μόσχα, θεωρούν πολύ πιθανές νέες υβριδικές επιθέσεις σε κρίσιμες υποδομές της ΕΕ, αλλά και νέες στρατιωτικές επιχειρήσεις της Ρωσίας σε γειτονικές

Όσον αφορά την περιοχή της Κύπρου, πέρα από την πρόβλεψη πως η εκκευρία Ισραήλ - Χαμάς δεν θα διαρκέσει, οι ειδικοί θεωρούν πολύ πιθανές (αν και μέτριου ρίσκου) εξελίξεις όπως την κατάρρευση του κράτους στον Λίβανο ή νέες στρατιωτικές συγκρούσεις εντός της Συρίας.

της χώρας που δεν είναι μέλη του ΝΑΤΟ. Η έρευνα, που πραγματοποιείται για πρώτη φορά φέτος, καταγράφει τις εκτιμήσεις περίπου 400 ειδικών από όλη την ΕΕ (συμπεριλαμβανομένων της Κύπρου), τόσο για την πιθανότητα όσο και για τη σοβαρότητα 30 ενδεχόμενων εξελίξεων, όσον αφορά το πώς θα επηρέαζαν τη συνοχή, την ενότητα, την ασφάλεια και την ευημερία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στη συλλογή των απαντήσεων συμμετείχαν και ειδικοί από ερευνητικά κέντρα που σχετίζονται με τα δίκτυα TEPSA και EISS. Οι ειδικοί που συμμετείχαν, μέχρι και 40 και 39

αντίστοιχα από μεγάλες χώρες όπως η Γερμανία και η Ιταλία, και γύρω στους 20 από χώρες όπως η Γαλλία, η Ισπανία και η Ρουμανία (2 άτομα συμμετείχαν από την Κύπρο) είναι ενεργοί κυρίως στον χώρο της πανεπιστημιακής έρευνας και της άσκησης πολιτικής, με εξειδίκευση κυρίως (κατά 40%) στην εξωτερική πολιτική της ΕΕ.

Τα ρίσκα που παρουσιάζονται στην τελική έκθεση μοιράζονται σε υψηλού ρίσκου για την ΕΕ, μέτριου ρίσκου για την ΕΕ και απομακρυσμένου ρίσκου για την ΕΕ, με τα σενάρια σε κάθε κατηγορία να αξιολογούνται από τους ει-

δικούς με βάση δύο κριτήρια: την πιθανότητα το σενάριο να γίνει πραγματικότητα, και το πόσο μεγάλες επιπτώσεις θα είχε στην ΕΕ (με υψηλότερο το 5 και χαμηλότερο το 1).

Υβριδικές και εκκευρία

Στους σοβαρότερους κινδύνους ξεχωρίζουν ως αρκετά πιθανοί (4 από 5) το ότι η εκκευρία μεταξύ Ισραήλ και Χαμάς δεν θα έχει διάρκεια, η εκλογή μιας φιλορωσικής κυβέρνησης στη Γεωργία και το ενδεχόμενο υβριδικών επιθέσεων σε υποδομές της ΕΕ. Λιγότερο πιθανά αλλά και πάλι αρκετά ψηλά βρί-

σκονται, το ενδεχόμενο μιας εκκευρίας στην Ουκρανία με τους όρους της Ρωσίας, και μεγάλα μεταναστευτικά κύματα από τη Μέση Ανατολή και τη Βόρειο Αφρική.

Στην ίδια κατηγορία, οι κίνδυνοι που θα είχαν τις μεγαλύτερες επιπτώσεις θεωρούνται λιγότερο πιθανοί αλλά και πάλι συγκεντρώνοντας βαθμολογία πάνω από το 3/5, είναι η απόσυρση των ΗΠΑ από την αρχιτεκτονική ασφαλείας της Ευρώπης, στρατιωτικές επιχειρήσεις της Ρωσίας σε χώρες που δεν ανήκουν στο ΝΑΤΟ, ακόμα και το ενδεχόμενο συγκρούσεων Ιράν - Ισραήλ.

Αννυσυχία για Λίβανο

Μεταξύ των σεναρίων που θεωρούνται μέτριου ρίσκου ξεχωρίζει αυτό της χρήσης πυρηνικών από τη Ρωσία, που δικαιολογημένα αξιολογείται ως σενάριο μεγάλων επιπτώσεων, αλλά καταγράφκε από τους ειδικούς ως λιγότερο πιθανό (2/5). Εξίσου χαμηλές εκτιμώνται οι πιθανότητες για άλλα ακραία σενάρια, όπως μια στρατιωτική σύγκρουση ΗΠΑ - Κίνας, ενώ λίγο πιο πιθανή αλλά όχι πολύ θεωρείται και μια στρατιωτική σύγκρουση ΝΑΤΟ - Ρωσίας.

Πιο πιθανά σε αυτή την κατηγορία σεναρίων (σχεδόν 4/5) αξιολογούνται πιο μικρές κλίμακας σενάρια όπως η κατάρρευση του κράτους στον Λίβανο, νέες βίαιες συγκρούσεις στην Υποσαχάρια Αφρική και επιθετικές κινήσεις από την Κίνα στη Νότια Σινική Θάλασσα. Υψηλές θεωρούνται και οι πιθανότητες αποστολής νέων κυμάτων μεταναστών στα σύνορα της Λευκορωσίας με χώρες της ΕΕ και ένοπλες συγκρούσεις στη Λιβύη.

Με 3/5 αξιολογούνται τέλος τα ενδεχόμενα μεγάλων τρομοκρατικών επιθέσεων στην ΕΕ, συγκρούσεις μεταξύ Κίνας - Ταϊβάν, εκλογής φιλορωσικής κυβέρνησης στη Μολδαβία, και στρατιωτικής παρέμβασης Δυτικών συμμάχων κατά των ανταρτών Χούθι.

Στο ραντάρ Τουρκία

Μεταξύ των κινδύνων που θεωρούνται απομακρυσμένοι για την ΕΕ αλλά ορατοί, ξεχωρίζει λίγο πάνω από το 3/5 το ενδεχόμενο συγκρούσεων μεταξύ των τουρκικών δυνάμεων ασφαλείας και κουρδικών ένοπλων οργανώσεων, μαζί με το ενδεχόμενο συγκρούσεων στο Κέρας της Αφρικής ή στη Μοζαμβίκη. Και τα τρία αυτά σενάρια θεωρούνται πως θα είχαν χαμηλές σχετικά επιπτώσεις στην ΕΕ.

Λιγότερο πιθανά, αν και πιθανά (πάνω από 2/5) θεωρούνται σενάρια όπως ξέσπασμα πολιτικής βίας στις ΗΠΑ, ή μια αποσταθεροποιητική σύγκρουση μεταξύ διαφορετικών κέντρων εξουσίας στη Μόσχα. Στον ίδιο συνδυασμό πιθανότητας/ σοβαρότητας βρίσκονται και σενάρια όπως στρατιωτική σύγκρουση μεταξύ Κοσόβου - Σερβίας, απόσχισης της Ρεπούμπλικα Σέρπσκα από τη Βοσνία - Ερζεγοβίνη, ή στρατιωτικές συγκρούσεις στην κορεατική χερσόνησο ή μεταξύ Πακιστάν και Ινδίας.

Η Τουρκία απαιτεί «ταχύτητα» από την Ε.Ε.

Ζητάει «άμεση διεκπεραίωση» αναβάθμισης της Τελωνειακής Ένωσης – Ακάλυπτη η Λευκωσία

Του **ΠΑΥΛΟΥ ΞΑΝΘΟΥΛΗ**

Η Άγκυρα δεν αρκείται στην έναρξη της διαδικασίας αναβάθμισης της Τελωνειακής Ένωσης, αλλά όπως είναι σε θέση να γνωρίζει η «Κ», θέτει θέμα «άμεσης διεκπεραίωσης» της, καλώντας τις Βρυξέλλες να επισπεύσουν τις διαδικασίες που απαιτούνται για υλοποίηση του σημαντικότερου ευρωπαϊκού ντοσιέ, το οποίο εκτιμάται ότι θα υπερδιπλασιάσει τον όγκο ευρωτουρκικών εμπορικών συναλλαγών, που με βάση τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία, ξεπέρασε τα 206 δισεκατομμύρια ευρώ (2023).

Πηγή στην έδρα της Ε.Ε., με άριστη γνώση των διαμειφθέντων στην πρόσφατη συνάντηση του Τούρκου ΥΠΕξ Χακάν Φιντάν και της ύπατης εκπροσώπου της Ε.Ε. Κάγια Κάλας, ανέφερε στην «Κ» ότι η Άγκυρα είναι μεν ικανοποιημένη από τη δρομολόγηση της αναβάθμισης της Τελωνειακής Ένωσης, αλλά ταυτόχρονα επιδιώκει επίσπευση των διαδικασιών. Διλαδή η Τουρκία υποδέχεται μεν θετικά αυτό που της προσφέρει πλέον η Ε.Ε., δηλαδή «την προώθηση της εργασίας» (Συμπεράσματα Ευρωπαϊκού Συμβουλίου 17-18 Απριλίου) για εκσυγχρονισμό της Τελωνειακής της Ένωσης. Αλλά, την ίδια ώρα ασκεί πιέσεις για να εξασφαλίσει ταχύτερη εκπλήρωση της εν λόγω ευρωπαϊκής απόφασης, καλώντας ουσιαστικά την Ε.Ε. να διαφοροποιήσει τις εσωτερικές της διαδικασίες και να προχωρήσει με συνοπτικές διαδικασίες στην αναβάθμιση της Τελωνειακής Ένωσης, η οποία με εμπορικούς όρους μεταφράζεται στο πλήρες άνοιγμα της αγοράς της Ε.Ε. προς την Τουρκία και με οικονομικούς όρους οδηγεί σε τεράστια κέρδη τόσο για την Τουρκία όσο και για τα κράτη-μέλη της Ε.Ε., με τον μεγαλύτερο όγκο των κερδών να καταλήγει στο ταμείο του Ταγίπ Ερντογάν.

Με όχημα τη Συρία

Σύμφωνα με την ίδια άριστα ενημερωμένη πηγή, αυτό που προκαλείσε εντύπωση στη συνάντηση Φιντάν-Κάλας, ήταν «η άνεση» της τουρκικής πλευράς, η οποία με τον αέρα «περιφερειακής δύναμης» και αξιοποιώντας τις σχέσεις της με τη νέα τάξη πραγμάτων που η ίδια δρομολόγησε στη Συρία, προέβαλε την ανάγκη υλοποίησης της αναβάθμισης της Τελωνειακής Ένωσης από την Ε.Ε., «τάχιστα». Η ίδια πηγή, ανέφερε στην «Κ» ότι η Άγκυρα απαιτάσε την υλοποίηση με συνοπτικές διαδικασίες της

Στη συνάντηση Φιντάν-Κάλας, η τουρκική πλευρά, η οποία με τον αέρα «περιφερειακής δύναμης» και αξιοποιώντας τις σχέσεις της με τη νέα τάξη πραγμάτων που η ίδια δρομολόγησε στη Συρία, προέβαλε την ανάγκη υλοποίησης της αναβάθμισης της Τελωνειακής Ένωσης από την Ε.Ε., «τάχιστα».

Τα ευρωτουρκικά ντοσιέ έχουν τεθεί σε τροχιά υλοποίησης, ενώ το Κυπριακό βρίσκεται σε τέλμα και δεν υπάρχει καμιά εγγύηση ότι θα προχωρήσει.

αναβάθμισης της Τελωνειακής Ένωσης και στο ανώτατο πολιτικό επίπεδο, καθώς αποτέλεσε ένα από τα βασικότερα αιτήματα που έθεσε ο Ταγίπ Ερντογάν, ενώπιον της Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, στο πλαίσιο της επίσκεψης της προέδρου της Κομισιόν, στην Τουρκία, στις 19 Δεκεμβρίου. Και στις δύο μάλιστα περιπτώσεις, τόσο στη συνάντηση Ερντογάν-φον ντερ Λάιεν, όσο και σε αυτήν του Χακάν Φιντάν με την Κάγια Κάλας, η τουρκική πλευρά διαμήνυσε προς την Ε.Ε. ότι η υλοποίηση της Τελωνειακής Ένωσης «πρέπει να είναι απαλλαγμένη» από πολιτικά εμπόδια, εννοώντας προφανώς το Κυπριακό. Άλλωστε, η μόνη χώρα η

οποία εμφανίζεται να διατηρεί επιφυλάξεις για την αναβάθμιση της Τελωνειακής Ένωσης της Τουρκίας, είναι η Κυπριακή Δημοκρατία, η οποία ωστόσο δεν καλύπτεται ούτε από το έγγραφο Μπορέλ/Κομισιόν που αποτελεί πλέον την πυξίδα της Ε.Ε. για τη νέα υπό οικοδόμηση «μακρόπνοση» ευρωτουρκική σχέση, αλλά ούτε και από τα Συμπεράσματα της Ε.Ε., τα οποία και η ίδια προσυπέγραψε.

Μετέωρο βήμα Λευκωσίας

Η προσπάθεια της Λευκωσίας να διεκδικήσει ανταλλάγματα στο Κυπριακό από την προώθηση των ευρωτουρκικών ντοσιέ και δη από το πλέον σημαντικό κεφάλαιο, αυτό της αναβάθμισης της Τελωνειακής Ένωσης, δεν έχει αποδώσει καρπούς, όπως κρίνεται και εκ του αποτελέσματος. Καθώς, τα ευρωτουρκικά ντοσιέ έχουν τεθεί σε τροχιά υλοποίησης, ενώ το Κυπριακό βρίσκεται σε τέλμα και δεν υπάρχει καμιά εγγύηση ότι θα προχωρήσει ούτε στην αναμενόμενη πολυμερή διάσκεψη, καθώς η Άγκυρα εμμένει στο αφήγημα της «κυριαρ-

χικής ισότητας» της ούτω καλούμενης «ΤΑΒΚ».

Αυτό που κυρίως δημιουργεί εντυπώσεις είναι ότι ενώ η κυβέρνηση Χριστοδουλίδη εμφανίζεται, στο εσωτερικό, να θεωρεί ως κόκκινο πανί την αναβάθμιση της Τελωνειακής Ένωσης της Τουρκίας χωρίς ουσιαστική διασύνδεση με την επίλυση του Κυπριακού, στο εξωτερικό και στο πεδίο της Ε.Ε., ενεργεί εντελώς διαφορετικά. Οι κυπριακές διεκδικήσεις στις Βρυξέλλες για μιας τέτοιας μορφής διασύνδεση μεταξύ του Κυπριακού και του σημαντικότερου ευρωτουρκικού ντοσιέ, εξαντλούνται σε φραστικό επίπεδο. Όπως βεβαίως φραστικά είναι τα «κέρδη» που εξασφαλίζει η Λευκωσία από τους εταίρους της και από τα θεσμικά όργανα, υπό μορφή ευκολογίου για διευθέτηση του Κυπριακού και χωρίς κανένα μοχλό πίεσης έναντι της Άγκυρας.

Όπως άλλωστε προκύπτει ευθέως από τις δηλώσεις του αρμοδίου εκπροσώπου της Κομισιόν στην κυριακάτικη έκδοση της «Κ», οι μόνες ουσιαστικές προϋποθέσεις που τίθενται προς την Τουρκία για τον εκσυγχρονισμό της Τελωνειακής της Ένωσης, είναι η «συνέχιση» αντιμετώπισης της καταστρατήγησης των περιοριστικών μέτρων της Ε.Ε. κατά της Ρωσίας μέσω της επικράτειας της, γρήγορα και αποτελεσματικά και η επίσης συνέχιση της προσπάθειας της Άγκυρας «να επιλύει προβλήματα επί του εμπορίου». Σε ό,τι αφορά στο Κυπριακό, ο εκπρόσωπος της Κομισιόν επεσήμανε ότι «σε ένα ευρύτερο ευνοϊκό περιβάλλον για την επανέναρξη των συνομιλιών διευθέτησης του Κυπριακού, το Συμβούλιο θα πρέπει να εγκρίνει τις διαπραγματευτικές οδηγίες και να εξουσιοδοτήσει την Επιτροπή να ξεκινήσει διαπραγματεύσεις για τον εκσυγχρονισμό της Τελωνειακής Ένωσης». Με άλλα λόγια, οι Βρυξέλλες και οι εταίροι της Κύπρου στην Ε.Ε., θεωρούν ότι ένα απλό «ευνοϊκό περιβάλλον για επανέναρξη των συνομιλιών» στο Κυπριακό, αρκεί για να ικανοποιήσουν το σημαντικότερο αίτημα της Τουρκίας έναντι στην Ε.Ε. Αναφορά που σύμφωνα με κοινοτικούς κύκλους «δεσμεύει και τη Λευκωσία, καθώς περιλαμβάνεται αυτοοσια στις εισηγήσεις που εγγράφουν Μπορέλ/Κομισιόν, επί του οποίου όλα τα κράτη-μέλη, ομόφωνα, αποφάσισαν και άρα ενέκριναν “την προώθηση των εργασιών” για υλοποίηση των προνοιών του», στη Σύνοδο Κορυφής του Απριλίου 2024.

ΑΡΘΡΟ / Του **ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΟΥΛΑ**

Οι διαστημικές τεχνολογίες ως μοχλός ανάπτυξης και καινοτομίας για την Κύπρο

Οι δορυφορικές επικοινωνίες και οι τεχνολογίες του Διαστήματος αποτελούν πλέον μέρος της ζωής μας, προσφέροντας λύσεις που επηρεάζουν την καθημερινότητά μας σε πολλά επίπεδα. Από την επικοινωνία και την ασφάλεια μέχρι την επιστήμη, την οικονομία και την ψυχαγωγία. Καθώς οι τεχνολογίες αυτές συνεχώς εξελίσσονται, ο ρόλος τους γίνεται ακόμα πιο σημαντικός στα πλαίσια των παγκόσμιων προκλήσεων του 21ου αιώνα. Η αξιοποίηση του Διαστήματος δεν είναι μόνο προνόμιο των ανεπτυγμένων χωρών. Ήδη, η Ελλάδα έχει κάνει μεγάλα βήματα και θα κατασκευάσει μικροδορυφόρους μέσω του «Εθνικού Προγράμματος Μικροδορυφόρων», και αναμένεται να αποκτήσει επτά δορυφόρους παρατήρησης γns έως το 2026. Το έργο αυτό, με συνολικό προϋπολογισμό 60 εκατομμυρίων ευρώ, χρηματοδοτείται από το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0». Η Κύπρος, χάρη στη γεωολογική της θέση και την ένταξή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση, έχει την ευκαιρία να αναδειχθεί περιφερειακό στον τομέα αυτό, αλλά είναι απαραίτητη η υλοποίηση μιας αναθεωρημένης εθνικής στρατηγικής για το Διάστημα.

Μια τέτοια νέα στρατηγική πρέπει να καθορίζει οφέλη προτεραιότητες και να συνδυάζει τις εθνικές ανάγκες με τις κατευθυντήριες γραμμές της Ε.Ε. Η Κύπρος μπορεί να επενδύσει σε υποδομές, έρευνα και εκπαίδευση, να συνεργαστεί με άλλα κράτη-μέλη της Ε.Ε. και να αναλάβει πρωτοβουλίες που θα της επιτρέψουν να ενισχύσει την παρουσία της στον διαστημικό τομέα. Η σημασία αυτής της προσπάθειας είναι πολυδιάστατη. Οι διαστημικές τεχνολογίες συμβάλλουν στην τεχνολογική πρόοδο, ενισχύουν την εθνική ασφάλεια, προωθούν την οικονομική ευημερία και επιδρούν θετικά στην κοινωνική ανάπτυξη. Επιπλέον, η συμμετοχή στη διαστημική βιομηχανία ανοίγει τον δρόμο για καλά αμειβόμενες νέες θέσεις εργασίας υψηλής ειδίκευσης και καινοτόμα επιχειρηματικά μοντέλα. Σύμφωνα με προβλέψεις διεθνών οργανισμών, η διαστημική βιομηχανία θα αγγίξει έσοδα 1 τρισεκατομμυρίου δολαρίων ετησίως έως το 2040. Η Κύπρος έχει τη δυνατότητα να επωφεληθεί από αυτή την ανάπτυξη, εφόσον δράσει γρήγορα και επενδύσει στο μέλλον. Η διαμόρφωση μιας νέας εθνικής διαστημικής στρατηγικής δεν είναι απλώς ένα τεχνολογικό εγχείρημα. Είναι μια επένδυση στην εθνική πρόοδο, την καινοτομία και την ενίσχυση του ρόλου της Κύπρου στην ευρωπαϊκή σκηνή. Το Διάστημα μπορεί και πρέπει να γίνει μέρος για την οικοδόμηση ενός νέου τομέα επενδύσεων που θα φέρει ευημερία στη χώρα και στους πολίτες.

Ο κ. Γιάννης Γεωργούλας είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επιχειρήσεων.

Πρόθεση του υπουργείου Ενέργειας είναι να βάλει φρένο στην επιδότηση της παραγωγής από φωτοβολταϊκά και να στραφεί προς την επιδότηση της αποθήκευσης πράσινης ενέργειας, προσθέτοντας στο δίκτυο μηχανισμούς έξυπνης διαχείρισης.

Στροφή προς την αποθήκευση ενέργειας

Σχέδια χορηγιών για μπαταρίες, προς κάλυψη νοικοκυριών και επιχειρήσεων ετοιμάζει το υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας

Της **ΔΩΡΙΤΑΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ**

Αλλάζει φιλοσοφία η κυβέρνηση αναφορικά με τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) και πλέον επεκεντρώνεται στην αποθήκευση ενέργειας με στόχο να υποβοηθήσει την αποφόρτιση του δικτύου, επιδιώκοντας την αυτονομία των υποστατικών με απώτερο στόχο τη μείωση του κόστους του ηλεκτρισμού. Όπως πληροφορείται η «Κ», πρόθεση του υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας είναι να βάλει φρένο στην επιδότηση της παραγωγής από φωτοβολταϊκά και να στραφεί προς την επιδότηση της αποθήκευσης πράσινης ενέργειας, προσθέτοντας στο δίκτυο μηχανισμούς έξυπνης διαχείρισης που να παρατείνουν τον χρόνο χρήσης του ηλεκτρισμού που προέρχεται από τις ΑΠΕ. Όπως μας ανέφερε ο υπουργός Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας Γιώργος Παπαναστασίου, επιδίωξη της κυβέρνησης είναι να μειώσει σε μεγάλο βαθμό τους χρόνους αποκοπής ή απόρριψης της ηλεκτρικής ενέργειας που προέρχεται από τις ΑΠΕ και είναι δωρεάν, ιδίως σε περιόδους όπου δεν υπάρχει κατανάλωση. Αξίζει να σημειώσουμε, ότι η ραγδαία είσοδος των ΑΠΕ στην Κύπρο ανέδειξε το πρόβλημα της διαχείρισης της αυξημένης προσφοράς πράσινης ενέργειας, η οποία τελικά καταλήγει στα σκουπίδια, μετακυλώντας το βάρος του κόστους στα νοικοκυριά.

Σχέδια από ΥΠΕΝ

Το υπουργείο γνωρίζει το πρόβλημα που διαπιστώνεται με την αναντιστοιχία της παραγωγής και κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας από φωτοβολταϊκά, ειδικότερα σε περιόδους όπου παρατηρούνται πολύ καλές καιρικές συνθήκες όπως είναι το φθινόπωρο και η άνοιξη, σύμφωνα με τον αρμόδιο υπουργό. Πρόθεση του υπουργείου είναι όπως προχωρήσει με την επικορήνηση της αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας ακόμα και για τα οικιστικά υποστατικά. Αυτή τη στιγμή, το συγκεκριμένο σχέδιο επικορήνησης μελετάται, τόνισε ο κ. Παπαναστασίου. Την ίδια ώρα, στόχος του υπουργείου είναι να προσφέρει επιλογές αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας από φωτοβολταϊκά και στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Συγκεκριμένα, για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις μελετάται από το αρμόδιο υπουργείο όπως τους δοθεί η ευχέρεια μέσω της αποθήκευσης να χρησιμοποιούν τον πλε-

κτισμό που παρήλθε στο σύστημά τους, την επόμενη μέρα μέσα από την αποθήκευση. Το ζητούμενο είναι να παρατείνουμε τον χρόνο χρήσης του ηλεκτρισμού που προέρχεται από αυτή την πηγή παραγωγής χωρίς κόστος, είπε ο υπουργός.

Μπαταρίες και αυτονομία

Η καλύτερη και αμεσότερη λύση στο πρόβλημα των συνεχόμενων αποκοπών πράσινης ενέργειας είναι να αυξηθεί το μείγμα του ηλεκτρισμού που προέρχεται από τις ΑΠΕ, πρόσθεσε ο κ. Παπαναστασίου. Με αυτό τον τρόπο, αποφορτίζει το δίκτυο και ταυτόχρονα προσφέρει αυτονομία στο υποστατικό που παράγει μειώνοντας τη συμβατική ενέργεια, η οποία είναι ρυπαρόνα και ακριβή, ανέφερε ο αρμόδιος υπουργός.

«Επικεντρωνόμαστε στην αποθήκευση ενέργειας για να μειώσουμε τους χρόνους απόρριψης ηλεκτρικής ενέργειας, ιδίως σε περιόδους που δεν υπάρχει κατανάλωση».

Εξάλλου και η ΑΗΚ με ανακοίνωσή της επισήμανε την ανάγκη εγκατάστασης συστημάτων αποθήκευσης σε μεγάλη κλίμακα, καθώς θα προσφέρει εναλλακτικές μεθόδους αποθήκευσης και διαχείρισης της παραγωγής από φωτοβολταϊκά, όταν αυτή δεν είναι δυνατό να καταναλωθεί άμεσα.

Τα υβριδικά πάρκα

Κρίνεται αναγκαίο όπως ξεκινήσουμε με σχέδια αποθήκευσης προκειμένου να προσφέρουμε κίνητρα αποθήκευσης, επισήμανε ο κ. Παπαναστασίου. Ωστόσο, εκτιμά ότι και χωρίς κίνητρα κάποιοι παραγωγοί θα προχωρήσουν με τη μετατροπή των φωτοβολταϊκών πάρκων τους σε υβριδικά, διευκρίνισε. Αποκάλυψε, εξάλλου, ότι σήμερα υπάρχουν πολλές αιτήσεις ενώπιον του ρυθμιστή που προνοούν εγκαταστάσεις αποθήκευσης εντός των φωτοβολταϊκών πάρκων. Αναφορικά με το συγκεκριμένο ζήτημα, η εισήγηση του υπουργείου είναι όπως η αδειοδότηση τέτοιων εγκαταστάσεων αποθήκευσης εντός των

Το υπουργείο Ενέργειας στρέφεται προς την αποθήκευση πράσινης ενέργειας με επιδοτήσεις και άδειες από τον ρυθμιστή.

ήδη αδειοδοτημένων φωτοβολταϊκών πάρκων να μην θεωρείται επιπρόσθετη επένδυση και άρα να μην χρειάζεται έξτρα αδειοδότηση. Το γεγονός αυτό, πρόκειται να επισπεύσει πολύ τον χρόνο εγκατάστασης των συστημάτων αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας - μπα-

ταριών εντός του φωτοβολταϊκού πάρκου και θα το μετατρέψει σε υβριδικό, διευκρίνισε ο κ. Παπαναστασίου. Στο μεταξύ, πρόσφατα ο Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε το Σχέδιο Χορηγιών για Συστήματα Αποθήκευσης Ενέργειας σε συνδυασμό με έργα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, με συνολικό προϋπολογισμό που ανέρχεται σε €35 εκατομμύρια. Το σχέδιο απευθύνεται σε φυσικά και νομικά πρόσωπα και θα προκηρυχθεί, σε πρώτη φάση, για επικορήσεις μέσω ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών, ώστε να εξασφαλιστεί η βέλτιστη οικονομικά κατανομή πόρων. Το σχέδιο αφορά στην εγκατάσταση συστημάτων αποθήκευσης σε υφιστάμενα έργα ΑΠΕ που είχαν υλοποιηθεί στο πλαίσιο παλαιότερων σχεδίων στήριξης, συμπεριλαμβανομένων και έργων ιδιοκατανάλωσης με τη μέθοδο συμπληρωστικού λογαριασμών (net-billing).

Ο επενδυτής ΑΗΚ

Ένα κεντρικό σύστημα αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας αναμένεται να μειώσει σημαντικά τις αποκοπές/περιοχές της πράσινης ενέργειας στα νοικοκυριά που έχουν προχωρήσει σε τοποθέτηση φωτοβολταϊκών συστημάτων, όπως πληροφορούμαστε. Ήδη, αρμόδιες

πηγές αναφέρουν ότι ανάμεσα στους επενδυτές βρίσκεται και η ΑΗΚ, η οποία έχει υποβάλει αίτηση στον ρυθμιστή προκειμένου να εγκαταστήσει σε στρατηγικούς υποσταθμούς της τέτοια σημεία αποθήκευσης, με στόχο να διοχετεύεται η παραγωγή της πράσινης ενέργειας από τα οικιστικά υποστατικά προς συγκεκριμένες κατευθύνσεις.

Οι έξυπνοι μετρητές

Πενήντα χιλιάδες έξυπνοι μετρητές θα εγκατασταθούν μέχρι τον Ιούνιο φέτος, ενώ μέχρι το τέλος του έτους θα εγκατασταθούν γύρω στις 150 χιλιάδες, σημειώνει το αρμόδιο υπουργείο επισημαίνοντας ότι η εγκατάσταση των μετρητών αυτών καθυστέρησε 5 χρόνια. Η σημαντικότητα του έξυπνου μετρητή είναι ότι επιτρέπει στον ιδιοκτήτη του κάθε υποστατικού να ελέγχει σε πραγματικό χρόνο τι παράγει και τι καταναλώνει το υποστατικό του. Δίνει ακόμα τη δυνατότητα στον καταναλωτή να επιδέξει τις ώρες που θα χρησιμοποιήσει την ηλεκτρική του ενέργεια. Με άλλα λόγια, οι έξυπνοι μετρητές θα προσδώσουν στον κάθε παραγωγό αυτονομία να χειρίζεται την πράσινη ενέργεια με βάση τις ανάγκες του νοικοκυριού του. Σήμερα 70 χιλιάδες υποστατικά παράγουν ηλεκτρική ενέργεια την οποία εκ-

χέουν στο δίκτυο και ως εκ τούτου θα πρέπει το δίκτυο αυτό να γίνει έξυπνο, προκειμένου να ελέγχει τις ροές παραγωγής προς τα σημεία της κατανάλωσης, υπογραμμίζει ο αρμόδιος υπουργός σημειώνοντας πως αυτό αποτελεί προτεραιότητα για το υπουργείο του.

Οι πυλώνες

Το υπουργείο Ενέργειας θα κινηθεί σε 3 πυλώνες προς την ενεργειακή αναβάθμιση της χώρας, οι οποίοι αφορούν την εισαγωγή φυσικού αερίου, την αύξηση του μείγματος της χρήσης ηλεκτρισμού από ΑΠΕ μέσα από την αποθήκευση και την ηλεκτρική διασύνδεση.

«Απαιτούνται αλλαγές»

Σχετική ανακοίνωση με τις περικοπές στην παραγωγή των Φωτοβολταϊκών Συστημάτων εξέδωσε χθες ο Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου (ΔΣΜΚ) όπου τονίζει ότι η αύξηση των ΑΠΕ είναι μεν επιθυμητή, χρειάζεται όμως σωστή διαχείριση για να αποφευχθούν πιθανά προβλήματα. Παράλληλα, καταδεικνύει την ανάγκη για αλλαγές στον παραδοσιακό τρόπο διαχείρισης του ηλεκτρικού συστήματος, με έξυπνα συστήματα διαχείρισής του.

Σύμφωνα με τον ΔΣΜΚ, το 2024 χρειάστηκε να γίνει περικοπή σε 20 περιπτώσεις στα εμπορικά και οικιακά ΦΒ συστήματα. Το 2025, προσθέτει ο ΔΣΜΚ, έγινε περικοπή 6 φορές στα μικρά εμπορικά και οικιακά ΦΒ Συστήματα, ενώ από προκαταρκτικές εκτιμήσεις οι περικοπές στα πιο πάνω συστήματα, δεν αναμένεται να ξεπεράσουν το 5% της δυναμικής παραγωγής των ΦΒ συστημάτων κατά το 2025.

Αναφορικά με τον τρόπο που γίνονται οι περικοπές από τον ΔΣΜΚ επισημαίνεται ότι αρχικά περιορίζεται η παραγωγή των μεγάλων μονάδων ΑΠΕ (Φωτοβολταϊκά και Αιολικά Πάρκα) και στην περίπτωση που αυτό δεν επαρκεί για την εξισορρόπηση παραγωγής/ζήτησης του συστήματος, τότε εφαρμόζονται περικοπές και σε μικρότερες εγκαταστάσεις, συμπεριλαμβανομένων των οικιακών φωτοβολταϊκών. Προκειμένου να διασφαλιστεί η δίκαιη κατανομή των περικοπών στις οικιακές εγκαταστάσεις και να μην επηρεάζονται συνεχώς τα ίδια συστήματα, οι εντολές περικοπών εφαρμόζονται κατόπιν οδηγιών του ΔΣΜΚ σε 15 ομάδες καταναλωτών/παραγωγών, οι οποίες εναλλάσσονται κυκλικά, επισημαίνει ο ΔΣΜΚ.

Τα φωτοβολταϊκά, το ανερχόμενο αστέρι της ηλεκτροπαραγωγής

Για πρώτη φορά, τα φωτοβολταϊκά συνέβαλαν περισσότερο από τον λιγνίτη στην ηλεκτροπαραγωγή της Ευρώπης το 2024, πετυχαίνοντας ένα ορόσημο για την πράσινη μετάβαση. Σύμφωνα με στοιχεία που επεξεργάστηκε η δεξαμενή σκέψης Ember, τα φωτοβολταϊκά παρήγαγαν το 11% της ηλεκτρικής ενέργειας στην Ε.Ε. πέρυσι, ενώ τα εργοστάσια λιγνίτη το 10%. Συνολικά, η συμβολή των ορυκτών καυσίμων συρρικνώθηκε για πέμπτο συναπτό έτος, καλύπτοντας τελικά το 16% του ενεργειακού μείγματος το 2024. «Είναι ορόσημο. Ο λιγνίτης είναι ο παλαιότερος τρόπος παραγωγής ενέργειας, αλλά και ο πιο “βρώμικος”. Τα φωτοβολταϊκά είναι το ανερχόμενο αστέρι», δήλωσε η Μπεατρίς Πέτροβιτς, μία εκ των συνηγορών της έκθεσης.

Ο λιγνίτης πυροδότησε την εκβιομηχάνιση της Ευρώπης, αλλά εκλύει τους περισσότερους ρύπους σε σύγκριση με κάθε άλλη ενεργειακή πηγή. Η

χρήση του λιγνίτη στην ηλεκτροπαραγωγή κορυφώθηκε το 2007 και έκτοτε έχει μειωθεί κατά 50%. Στο μεταξύ, οι καθαρές πηγές ηλεκτρικής ενέργειας έχουν εκτιναχθεί: η αιολική και η ηλιακή ενέργεια συνέβαλαν πέρυσι στο 29%

Η αιολική και η ηλιακή ενέργεια συνέβαλαν πέρυσι στο 29% της παραγωγής της Ε.Ε., ενώ η υδροηλεκτρική και η πυρηνική συνέχισαν να ανακάμπτουν.

της παραγωγής της Ε.Ε., ενώ η υδροηλεκτρική και η πυρηνική συνέχισαν να ανακάμπτουν από τα χαμηλά του 2022.

Η έκθεση της Ember απέδωσε την άνοδο της ηλιακής ενέργειας –την τα-

Τα φωτοβολταϊκά παρήγαγαν το 11% της ηλεκτρικής ενέργειας στην Ε.Ε. πέρυσι.

χύτερα αναπτυσσόμενη πηγή ενέργειας πέρυσι—στο ρεκόρ εγκατάστασης νέων πάνελ, αφού η Ευρώπη είχε λιγότερα ηλιοφάνεια σε σύγκριση με το 2023. Σημειώνεται ότι η χρήση του λιγνίτη μειώθηκε το 2024 στις 16 από τις 17 χώρες της Ευρώπης που συνεχίζουν να τον αξιοποιούν στην ηλεκτροπαραγωγή.

Σύμφωνα με την έκθεση, η χρήση του λιγνίτη είναι πλέον συμπληρωματική ή πλήρως απύσχα στα περισσότερα εθνικά συστήματα. Η Γερμανία και η Πολωνία, οι δύο χώρες που καίνε περισσότερο λιγνίτη στην Ευρώπη, ήταν ανάμεσα σε αυτές που μεταπήδησαν περισσότερο σε πιο καθαρές μορφές ενέργειας. Το μερίδιο του λιγνίτη στο ηλεκτρικό δίκτυο της Γερμανίας μειώθηκε κατά 17% σε ετήσια βάση, ενώ της Πολωνίας κατά 8%.

Το φυσικό αέριο επίσης συνέχισε να καταγράφει μια «δομική συρρίκνωση», υποχωρώντας στις 14 από τις 26

χώρες που το αξιοποιούν για την ηλεκτροπαραγωγή. Πρέπει να σημειωθεί ότι τα στοιχεία αυτά καταγράφηκαν παρά την ήπια αύξηση της ενεργειακής ζήτησης το 2024, έπειτα από δύο χρόνια βύθισης λόγω της ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία. «Η αιολική και η ηλιακή ενέργεια αυξάνονται σε όλες τις μεγάλες οικονομίες, αλλά ο λιγνίτης συνεχίζει να αυξάνεται στην Κίνα και το φυσικό αέριο έχει αυξηθεί στις ΗΠΑ», τόνισε ο Γκρέγκορι Νίμετ, ενεργειακός ερευνητής στο University of Wisconsin - Madison. «Η Ευρώπη εκμεταλλεύεται τις καλές τιμές, την ασφάλεια και τα οφέλη του καθαρού αέρα που προσφέρουν οι ΑΠΕ», συμπλήρωσε.

Σύμφωνα με την έκθεση της Ember, η Ε.Ε. βρίσκεται σε καλό δρόμο για την επίτευξη του στόχου 400 GW εγκατεστημένων ηλιακών ενέργειας το 2025, ενώ ο στόχος για 750 GW έως το τέλος της δεκαετίας είναι σε απόσταση βολής.

KORANTINA HOMES

📍 32 Trikomou Str., Pegeia - Pafos, Cyprus 📞 +357 8000 70 30, +357 2662 35 36
✉ info@korantinahomes.com 🌐 www.korantinahomes.com

Η Korantina Homes αναδείχθηκε στην πρώτη θέση -σε πέντε (5) κατηγορίες- για τα έργα της SOHO RESORT και ROYAL BAY, στα υψηλού κύρους καταξιωμένα European Property Awards, που διοργανώθηκαν από τον Οργανισμό IPAX Europe & Africa, στο Λονδίνο, στις 17 Οκτωβρίου 2024. Με μεγάλη περηφάνεια υποδεχόμαστε αυτά τα νέα Ευρωπαϊκά βραβεία, που εμπλουτίζουν τη σειρά διακρίσεων του Ομίλου Korantina Homes. Διακρίσεις δέσμευσης και ευθύνης για έργα ζωής, κορυφαίων προδιαγραφών ποιότητας και αξιοπιστίας.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Ενα deal που αλλάζει το ιταλικό τραπεζικό σύστημα

Του ΝΙΑ ΑΝΜΑΚ / REUTERS BREAKINGVIEWS

Η Mediobanca υπό την μπαγκέτα του ιδρυτή της Ενρίκο Γκούτσια επωφελήθηκε από τις μεταπολεμικές χρηματοδοτήσεις στον κλάδο, αλλά σήμερα τελεί υπό πολιορκία. Η άλλη ιταλική τράπεζα, η οποία είχε διασωθεί πολλές φορές με δημόσιο χρήμα, η Banca Monte dei Paschi di Siena (MPS), εκκίνησε μία επιθετική εξαγορά της πρώτης, προσφέροντάς της 13,3 δισ. ευρώ για το σύνολο των μετοχών της. Ωστόσο η Mediobanca, πιστή στην κληρονομιά της, επιδιώκει μία συμφωνία, η οποία να είναι περισσότερο ταιριαστή στους ισχυρούς μετόχους της παρά σε μειοψηφικούς επενδυτές. Είναι αλήθεια ότι η ταραγμένη ιστορία της MPS κάνει παράξενο το παιχνίδι του διευθυνόντος συμβούλου της, Λουίτζι Λοβάλιο. Μία επιθετική εξαγορά και ο κατά συρροή κακός δανεισμός της την έφεραν σε τέτοια θέση, ώστε να την διασώσει επανειλημμένως η ιταλική κυβέρνηση – έτσι έδινε την εντύπωση ότι πρόκειται περισσότερο για θάραμα παρά για θηρευτή. Ανεξάρτητα από αυτό, προσφέρεται από τη Monte dei Paschi μία προσαύξηση 5% για να αποκτήσει έναν όμιλο, που και μεγαλύτερος είναι από αυτήν και πλουσιότερος. Πάντως, εάν ολοκληρωθεί η συμφωνία για όλες τις μετοχές και παρά την προσαύξηση, οι μέτοχοί της θα καταλήξουν με μόλις το 40% του ενοποιημένου ομίλου.

Παρά ταύτα, θα είχαν και κάποια οφέλη. Τα 300 εκατ. ευρώ, τα οποία προσδοκά να εξοικονομεί ετησίως ο Λοβάλιο, ισοδυναμούν με το 17% της βάσης κόστους της Mediobanca, επίπεδο χαμηλό για μία ιταλική επιχειρηματική συμφωνία. Εντούτοις, με φορολογημένη και κεφαλαιοποιημένη αξία περίπου 2 δισ. ευρώ, το μερίδιο των μετόχων της MPS στην προαναφερθείσα εξοικονόμηση θα πρέπει να υπολογιστεί σε περίπου 900 εκατ. ευρώ. Εντούτοις, θα παραδώσουν, επιπροσθέτως, στους μετόχους της Mediobanca μία προ-

σαύξηση αξίας 600 εκατ. ευρώ, καθώς και πάνω από το ήμισυ των αναβαλλόμενων φόρων τους, αξίας περίπου 1,2 δισ. ευρώ.

Η MPS είναι ένας όμιλος κυρίως λιανικής και εταιρικής τραπεζικής με έδρα την Τοσκάνη, όταν μεγάλο μέρος των κερδών της Mediobanca προέρχεται από μερίσματα. Κι αυτά σχετίζονται με το μερίδιό της του 13% στην ιταλική ασφαλιστική Assicurazioni Generali, η οποία διατηρεί έναν αναπτυσσόμενο οικο διαχείρισης πλούτου και ένα σύστημα ενοποιημένης παρουσίας για συμβουλευτική συγχωνεύσεων και εξαγορών. Μπορεί να υπάρχουν κάποια οφέλη από την πώληση των προϊόντων διαχείρισης πλούτου της Mediobanca σε πολίτες της Σιένα στην Τοσκάνη, αλλά μπορεί και τα τραπεζικά της στελέχη να την εγκαταλείψουν. Μια συμφωνία με τη Mediobanca μπορεί να έχει περισσότερο νόημα για ορισμένους μετόχους της MPS. Ο Ιταλός μεγιστάνας Φρανσέσκο Γκαετάνο Καλτατζιρόνε και το επενδυτικό όχημα Delfin του αείμνηστου ιδρυτή της Luxottica, Λεονάρντο ντελ Βέκιο, κατέχουν μετοχές τόσο στη Mediobanca όσο και στην Generali. Έχουν ξεκινήσει εκστρατείες για την τόνωση της στρατηγικής στην Generali και κατέχουν μερίδιο 15% στην MPS. Η συνένωση της Monte dei Paschi και της Mediobanca θα μπορούσε να τους εξασφαλίσει περισσότερο λόγο στην Generali.

Πέραν τούτων, υπάρχει η ιταλική κυβέρνηση, η οποία εξακολουθεί να κατέχει σχεδόν το 12% των μετοχών της MPS. Η Ρώμη επιδιώκει να υπάρξει τρίτος μεγάλος παίκτης στην ιταλική τραπεζική για να ανταγωνιστεί την Intesa Sanpaolo αφενός και την UniCredit αφετέρου. Αλλά ένας λογικός συνδυασμός μεταξύ των τραπεζών MPS και BPM φαίνεται πλέον απίθανος, δεδομένης της προσπάθειας της UniCredit να αγοράσει την τελευταία.

Ιάπωνες επενδυτές πούλησαν ευρωπαϊκό χρέος 41 δισ. σε 6 μήνες

Οι αυξήσεις επιτοκίων στην Ιαπωνία αναδιαμορφώνουν τις αγορές

Τον παράγοντα που θα ανατρέψει ισορροπίες στην παγκόσμια αγορά και πρωτίστως θα ανεβάσει το κόστος δανεισμού της Ευρωζώνης τείνει να αποτελέσει η αλλαγή στη νομισματική πολιτική της Ιαπωνίας, καθώς οι τρεις αυξήσεις των επιτοκίων του γιεν έχουν εξωθήσει τους Ιάπωνες επενδυτές σε μαζικές πωλήσεις ευρωπαϊκών ομολόγων και στροφή στα ιαπωνικά ομόλογα. Σύμφωνα με στοιχεία της Τράπεζας της Ιαπωνίας και του ιαπωνικού υπουργείου Οικονομικών που συγκέντρωσε η Goldman Sachs, τους έξι μήνες μέχρι τον Νοέμβριο του περασμένου έτους Ιάπωνες επενδυτές πούλησαν ευρωπαϊκά ομόλογα αξίας 41 δισ. ευρώ. Πριν από την τελευταία αύξηση επιτοκίων που αποφάσισε η Τράπεζα της Ιαπωνίας την Παρασκευή είχαν προηγηθεί άλλες δύο,

Η Τράπεζα της Ιαπωνίας προχώρησε σε νέα αύξηση επιτοκίων την περασμένη Παρασκευή, ενώ έχουν προηγηθεί άλλες δύο, τον Μάιο και τον Ιούλιο του περασμένου έτους.

Τον Μάιο και τον Ιούλιο, και είναι σαφές πως έχουν καταστήσει πιο ελκυστικούς τους ιαπωνικούς τίτλους που πλέον υποσχονται υψηλότερες αποδόσεις.

Η εξέλιξη σκιαγραφεί τον καθοριστικό ρόλο που μπορεί να παίξει η Ιαπωνία και η νομισματική της πολιτική στην παγκόσμια αγορά, δεδομένου ότι είναι από τους μεγαλύτερους πιστωτές πολλών χωρών συμπεριλαμβανομένων των ευρωπαϊκών αλλά και των ΗΠΑ. Όπως σχολιάζει σχετικά ρεπορτάζ των Financial Times, αναλυτές προειδοποιούν πως η στροφή στη νομισματική της πολιτική έπειτα από δεκαετίες αποπληθωρισμού και μηδενικών επιτοκίων μπορεί να οδηγήσει σε μεγάλη πτώση των ευρωπαϊκών ομολόγων και να συμπαρασύρει γενικότερα τις αγορές. Αναλυτές της αγοράς εκτιμούν, άλλωστε,

πως οι Ιάπωνες επενδυτές παρακολουθούν την εντεινόμενη πολιτική κρίση στις δύο μεγαλύτερες ευρωπαϊκές οικονομίες με την κατάρρευση του κυβερνητικού συνασπισμού της Γερμανίας και την ακραία πολιτική αναταραχή της Γαλλίας, που ουσιαστικά κυβερνάται προς το παρόν με έναν δημοσιονομικό νόμο για καταστάσεις εκτάκτου ανάγκης. Γι' αυτό και έχουν μεριμνήσει να μειώσουν την έκθεσή τους στο ευρωπαϊκό χρέος. Είναι ενδεικτικό ότι τις περισσότερες πωλήσεις κατέγραψαν τα ομόλογα της Γαλλίας που έφτασαν στα 26 δισ. ευρώ.

Οι μαζικές πωλήσεις των ομολόγων τους αυξάνουν τις πιέσεις στις υπερχρεωμένες ευρωπαϊκές κυβερνήσεις που ήδη βλέπουν να σημειώνει περαιτέρω άνοδο το κόστος του δανεισμού

τους. Όπως σχολιάζει σχετικά ο Αλέν Μποκόμπζα, στέλεχος της Societe Generale, η επιστροφή των Ιαπώνων στους εγχώριους τίτλους αποτελεί «τον παράγοντα που αλλάζει το παιχνίδι τόσο για την ίδια την Ιαπωνία όσο και για τις διεθνείς αγορές». Το πρόβλημα όμως για την Ευρωζώνη είναι πως «οι εισροές επενδύσεων από την Ιαπωνία αποτελούσαν σταθερή πηγή ζήτησης για ευρωπαϊκά ομόλογα επί μεγάλο χρονικό διάστημα», όπως σχολιάζει ο Τόμαζ Βίλαντεκ, οικονομολόγος στην επενδυτική T Rowe Price. Ο ίδιος επισημαίνει πως «οι αγορές επιστρέφουν τώρα στην εποχή της προεκτικής παρακολούθησης των πάντων», στο πλαίσιο της οποίας μπορεί πολύ πιο συχνά και πιο εύκολα «να καταγράφονται μαζικές και βίαιες πωλήσεις». Σύμφωνα, άλλωστε,

με τον Γκάρεθ Χιλ, στέλεχος αγορών ομολόγων στη Royal London Asset Management, το ενδεχόμενο μαζικών πωλήσεων ευρωπαϊκών ομολόγων από τους Ιάπωνες «έχει αποτελέσει μόνιμη ανησυχία όσων έχουν ομόλογα των ευρωπαϊκών κυβερνήσεων, ακριβώς επειδή παραδοσιακά οι Ιάπωνες έχουν μεγάλο όγκο ομολόγων».

Ένας από τους μεγαλύτερους θεσμικούς επενδυτές της Ιαπωνίας, η Norinchukin, έχει ανακοινώσει από το περασμένο έτος ότι σχεδιάζει να πουλήσει ομόλογα άλλων χωρών αξίας άνω των 10 τρισ. γιεν. Τον Νοέμβριο η εν λόγω επενδυτική ανακοίνωσε πως το β' τρίμηνο του έτους είχε καταγράψει ζημία ύψους περίπου 3 δισ. δολ. από την πτώση των ομολόγων άλλων χωρών που βρίσκονταν στο χαρτοφυλάκιό της.

ΤΟ

LOVE 100.7 FM 98.1 & 105.7

ΚΑΙ Η

Lacta

ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΥΝ

ΠΑΝΟΣ ΜΟΥΖΟΥΡΑΚΗΣ

in love

14 | 02 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΩΡΑ 20:30

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

ΜΕΓΑΣ ΧΟΡΗΓΟΣ

ΧΟΡΗΓΟΣ

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ

ΟΙ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΙΣ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ ΤΗΣ

ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ ΑΠΟ ΤΟ 7777 7040

Η απόφαση BlackRock

Η επενδυτική BlackRock δικαιολογεί την απόφασή της να αποχωρήσει από τη συμφωνία επενδύσεων για την πράσινη μετάβαση υποστηρίζοντας πως η συμμετοχή της σε αυτήν «είχε προκαλέσει σύγχυση και εξώθησε ορισμένους αξιωματούχους να υποβάλουν επισήμως ερωτηματολόγια στην εταιρεία, που ήταν νομικά δεσμευμένη να απαντήσει».

30 δισ.

Δολάρια απέσυραν το περασμένο έτος οι επενδυτές από κεφάλαια που επενδύουν στο κλίμα.

Ο κίνδυνος για τις εταιρείες

Ο Σίβαράμ Ραγκοπάλ, καθηγητής στη Σχολή Επιχειρήσεων του Πανεπιστημίου Κολομβία, εξηγώντας την απόφαση τραπεζών και επενδυτών να εγκαταλείψουν τις συμφωνίες για την πράσινη μετάβαση, υπογραμμίζει ότι «αν ο διευθυνών σύμβουλος επιλέξει να παραμείνει σε αυτές τις συμφωνίες, εκθέτει τον εαυτό του στον κίνδυνο μεγάλων διενέξεων».

300 δισ.

Δολ. εκτιμάται από επενδυτές η αξία των έργων αναβάθμισης υποδομών στις ΗΠΑ που ακυρώνει ο Ντόναλντ Τραμπ.

Δύσκολη συνέχεια

Βλέποντας τον Ντόναλντ Τραμπ να «παγώνει» τις πράσινες επενδύσεις, ο Ρομπ Μπαρνέτ, αναλυτής του Bloomberg, τονίζει ότι «αν έχουν εγκριθεί εγγυήσεις, δάνεια, οποιαδήποτε χρηματοδότηση από το πακέτο Μπάιντεν, αλλά δεν έχουν ακόμη εκταμιευθεί τα κεφάλαια, τότε θα είναι πολύ δύσκολο να εκταμιευθούν υπό την κυβέρνηση Τραμπ».

Αποσύρουν τις «πράσινες» επενδύσεις

Βιομηχανίες και τράπεζες σε όλο τον κόσμο ευθυγραμμίζονται με την πολιτική Τραμπ και αλλάζουν στάση

Της **ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΘΗ**

Οι **φλόγες** έκαigan ακόμη το Λος Άντζελες και έφεραν την υπερδύναμη εκβιαστικά ενώπιον της κλιματικής κρίσης όταν ο Ντόναλντ Τραμπ έσπευσε αμέσως μετά την ορκωμοσία του να υπογράψει διατάγματα που ακύρωσαν τον κορμό των πράσινων πολιτικών της κυβέρνησης Μπάιντεν. Μετά χρόνια πολιτικών πιέσεων για στροφή στην πράσινη οικονομία, που ανάγκαζαν τράπεζες, επενδυτικές, ασφαλιστικές, συνταξιοδοτικά ταμεία και επιχειρήσεις να προσαρμόζονται στην πράσινη μετάβαση και να επιδεικνύουν τα περιβαλλοντικά εκθέγγυτά τους, ο νέος πρόεδρος των ΗΠΑ «πάγωσε» με μια υπογραφή την εκταμίευση κεφαλαίων προς βιομηχανίες και εργολάβους δημοσίων έργων. Ήταν τα κεφάλαια που επρόκειτο να επιδοτη-

Η κίνηση του Αμερικανού προέδρου να αποσύρει τις ΗΠΑ από τη συμφωνία του Παρισιού για το κλίμα ερμηνεύθηκε ως η αφετηρία μιας γενικευμένης υπαναχώρησης.

θούν από τα 370 δισ. δολ. του γνωστού ως πακέτου Μπάιντεν για τις πράσινες επενδύσεις, καθώς και του νομοσχεδίου για τον εκσυγχρονισμό υποδομών που είχαν συμφωνήσει τα δύο κόμματα του αμερικανικού Κογκρέσου. Ανάμεσά τους δάνεια ύψους 280 δισ. δολ. που προβλέπονταν για πράσινες επενδύσεις εντός της επικράτειας της υπερδύναμης, μιας πολιτικής που παρά τα περιβαλλοντικά της σχέγγα είχε θεωρηθεί επιθετική προς την Ευρώπη καθώς προσείλκυε ευρωπαϊκές βιομηχανίες στην Αμερική και την απειλούσε με αποβιομηχάνιση. Δεδομένου ότι με ένα από τα διατάγματα που υπέγραψε απέσυρε τις ΗΠΑ από τη Συμφωνία του Παρισιού για το κλίμα, η κίνηση του ερμηνεύθηκε ως η αφετηρία μιας γενικευμένης υπαναχώρησης από το

όραμα της πράσινης μετάβασης που είχαν δρομολογήσει μεγάλες και μικρές οικονομίες τα τελευταία χρόνια, έχοντας διαπιστώσει το κατεπείγον της κλιματικής κρίσης.

Δεν ήταν, όμως, η αφετηρία της υπαναχώρησης, αλλά η υλοποίηση μιας πολιτικής επιλογής εξαγγελθείσας προεκλογικώς από τον Ντόναλντ Τραμπ και ως εκ τούτου είχε ήδη επηρεάσει καθοριστικά τα ανακλαστικά ολόκληρων κλάδων της οικονομίας, που είχαν έως τώρα δεσμευθεί στην πράσινη μετάβαση. Αρχικά άρχισαν να αλλάζουν στάση και να αποδεσμεύονται από

την πράσινη μετάβαση ολόκληροι κλάδοι της αμερικανικής οικονομίας, αλλά σε δεύτερη φάση συμπαρασύρονται οι αντίστοιχοι των ευρωπαϊκών οικονομιών, και η τάση γενικεύεται φέρνοντας ένα πρόωρο τέλος σε μια παγκόσμια συμφωνία επιβεβλημένη για τη διάσωση του πλανήτη. Με τη νίκη του Ντόναλντ Τραμπ τον Νοέμβριο, ο πρώτος κλάδος που έσπευσε να συμμορφωθεί με τις αντιλήψεις του νέου προέδρου περί πράσινης πολιτικής ήταν οι αμερικανικές τράπεζες, με κολλοσσούς όπως ο JPMorgan, Citigroup και Goldman Sachs να αποχωρούν

συνάλληβη από τα διάφορα δίκτυα και τις συμφωνίες για «μηδενικό αποτύπωμα άνθρακα». Αποδεσμεύθηκαν, εν ολίγοις, από συμφωνίες οι οποίες τις δεσμεύαν να μη χρηματοδοτούν ρυπογόνες βιομηχανίες και να στρίβουν, αντιθέτως, πράσινες επενδύσεις. Μόλις τρεις ημέρες πριν από την ορκωμοσία του Τραμπ, προχώρησαν στην ίδια κίνηση οι τέσσερις μεγαλύτερες τράπεζες του Καναδά και τελευταία οι μεγαλύτερες ευρωπαϊκές τράπεζες βρίσκονται στα χνάρια των αμερικανικών, καθώς απειλούν να αποχωρήσουν από τη συμμαχία για μηδενικό άνθρακα, τη

Net Zero Banking Alliance, αν δεν χαλαρώσουν οι όροι της.

Η υπαναχώρηση των ευρωπαϊκών τραπεζών θα ήταν καθοριστική στην Ε.Ε., που αναμφίβολα έχει σημειώσει σοβαρές επιτυχίες στη στροφή της στην πράσινη ενέργεια και στην πορεία προς την επίτευξη των στόχων της για το κλίμα. Οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας αντιπροσωπεύουν το 44,7% της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στην Ε.Ε. ενώ η παραγωγή ενέργειας με ορυκτά καύσιμα έχει μειωθεί κατά σχεδόν 20% σε σύγκριση με τα επίπεδα του 2022. Και στο μεταξύ καταγράφονται επιτυχίες στις τεχνολογίες για την αποθήκευση των άνθρακα. Η στροφή του Τραμπ, ωστόσο, εξωθεί ευρωπαϊκές επιχειρήσεις να ανακαλέσουν τα σχέδιά τους, όπως ο γερμανικός ενεργειακός κολοσσός RWE, που έχει ανακοινώσει από τον Νοέμβριο ότι δεν θα προχωρήσει στο σχέδιό του για μονάδα ανεμογεννητριών στις ΗΠΑ. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της εταιρείας δεδομένων για θέματα ενέργειας Rystad Energy, «παγώνουν», έτσι, άλλα σχέδια αιολικής ενέργειας δυναμικής σχεδόν 25 γιγαβατώραν, που αντιπροσωπεύουν το 65% των αμερικανικών σχεδίων του είδους.

Και τις τελευταίες ημέρες, η Federal Reserve ανακοίνωσε την απόφασή της να αποχωρήσει από το δίκτυο κεντρικών τραπεζών που έχουν δεσμευθεί στην πράσινη μετάβαση και το οποίο υπήρξε πρωτοβουλία του διοικητή της Τράπεζας της Αγγλίας, Μαρκ Κάρνεϊ, από το 2017. Και η επιλογή της ομοσπονδιακής τράπεζας των ΗΠΑ εύλογα εκτιμάται πως θα οδηγήσει σε ανάλυτες κινήσεις από άλλες κεντρικές τράπεζες. Η τάση γενικεύεται, άλλωστε, μεταξύ επενδυτών και μεγάλων επενδυτικών καθώς ο επενδυτικός κολοσσός της BlackRock ανακοίνωσε προ ημερών ότι αποχωρεί από το σημαντικότερο δίκτυο επενδυτών και διαχειριστών κεφαλαίων που είχε δεσμευθεί στην πράσινη μετάβαση, το Net Zero Asset Managers. Ακολούθησε λίγες ημέρες αργότερα η ανακοίνωση της Net Zero Asset Managers ότι εγκαταλείπει την πολιτική ελέγχων στις επενδύσεις και δεν απαιτεί πλέον από τις επενδυτικές να τηρούν πράσινη πολιτική.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του **ΚΑΜΟ ΣΕΝΤΕ**

Ανεπαρκείς οι δράσεις για την κλιματική αλλαγή

Οι **ισχυροί** άνεμοι, η ξηρασία και η υπερθέρμανση του πλανήτη συνέβαλαν στην επιδείνωση των πυρκαγιών του Λος Άντζελες, που λογίζονται από τις σοβαρότερες στην Ιστορία. Το 2025 ξεκίνησε κι ενώ οι οικονομικές προβλέψεις αναμένονται, η παγκόσμια λογιστική μας για το κλίμα παραμένει παγιωμένη σε έναν κύκλο διογκούμενων ελλειμμάτων και απλήρωτων χρεών.

Ο κουρνιαχτός από την τελευταία διάσκεψη για το κλίμα COP29 στο Αζερμπαϊτζάν κατακάθισε, αφήνοντας πίσω του σωρεία ανεκπλήρωτων υποσχέσεων. Ο Γερμανός καγκελάριος Όλαφ Σολτς, ο Γάλλος πρόεδρος Εμανουέλ Μακρόν και ο Λούλα ντα Σίλβα της Βραζιλίας –ο διορισμένος οικοδεσπότης

του COP30– επέλεξαν την απουσία σε μια διάσκεψη με στόχο να φέρει επανάσταση στη χρηματοδότηση του κλίματος. Αυτή η ενορκιστρωμένη υποχώρηση από τις ευθύνες έρχεται σε μια κρίσιμη καμπή. Ενώ οι προβλέψεις υποδηλώνουν ότι οι αναπτυσσόμενες χώρες χρειάζονται 2,4 τρισ. δολάρια ετησίως σε επενδύσεις καθαρής ενέργειας μέχρι το 2030, η υπόσχεση του παγκόσμιου βορρά να συνεισφέρει 100 δισ. δολάρια ετησίως –που επιτεύχθηκε τελικά το 2022– εμφανίζεται ως μια χειρονομία ενάντια στις αυξανόμενες κλιματικές καταστροφές.

Ο τυφώνας «Ντόριαν» κατέστρεψε τις Μπαχάμες το 2019 και προκάλεσε ζημιές 3,4 δισ. δολαρίων –ένα άπιστευτο

25% του ΑΕΠ της χώρας–, αποδεικνύοντας πως ένα μεμονωμένο κλιματικό γεγονός μπορεί να διαλύσει εντελώς τις οικονομίες σε ευάλωτες περιοχές. Η ανεπάρκεια των τρεχουσών οικονομικών δεσμεύσεων γίνεται οφθαλμοφανής, ειδικά σε σύγκριση με τις παγκόσμιες στρατιωτικές δαπάνες, οι οποίες ανήλθαν σε 2,1 τρισ. δολάρια το 2021. Η γνωστή αφήγηση του παγκόσμιου βορρά εναντίον του νότου κρύβει μια ευρύτερη πραγματικότητα. Η ιστορική ευθύνη παραμένει σαφής.

Οι Ηνωμένες Πολιτείες και η Ευρωπαϊκή Ένωση αντιπροσωπεύουν το υψηλότερο ποσοστό σωρευτικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα από το 1850, το πρώτο έτος των διαθέσιμων

δεδομένων. Ωστόσο, η τρέχουσα κρίση απαιτεί να προχωρήσουμε πέρα από αυτό το διπολικό πλαίσιο. Η πρωτοβουλία του νέου Δρόμου του Μεταξίου, για παράδειγμα, έχει φτάσει το 1 τρισ. δολάρια σε συνολικές δεσμεύσεις για τις αναπτυσσόμενες χώρες τα πρώτα δέκα χρόνια, εκ των οποίων τα 634 δισ. δολάρια σε κατασκευαστικές συμβάσεις και τα 419 δισ. δολάρια σε μη οικονομικές επενδύσεις, συχνά χρηματοδοτώντας έργα έντασης διοξειδίου του άνθρακα, που περιπλέκουν την παραδοσιακή αφήγηση της ευθύνης.

Ο επίμονος χαρακτηρισμός της χρηματοδότησης για το κλίμα ως επένδυση και όχι ως φιλανθρωπία από τον Γενικό Γραμματέα του ΟΗΕ Αντόνιο Γκουτέρες

επικυρώνεται από τα σκληρά οικονομικά δεδομένα. Οι προβλέψεις του Ινστιτούτου Αντασφάλισης της Swiss Re δείχνουν ότι η κλιματική αλλαγή θα μπορούσε να μειώσει το παγκόσμιο ΑΕΠ κατά 11%-14% μέχρι το 2050, εάν οι θερμοκρασίες αυξηθούν 2 °C-2,6 °C σε σύγκριση με έναν κόσμο χωρίς κλιματική αλλαγή, υπογραμμίζοντας το σημαντικό οικονομικό κόστος της ανεπαρκούς δράσης.

Η απροθυμία του παγκόσμιου Βορρά να χρηματοδοτήσει επαρκώς τις πρωτοβουλίες για το κλίμα δεν είναι απλώς ηθική αποτυχία, αλλά οικονομική αυτοκαταστροφή. Τέλος, η αντίληψη ότι η χρηματοδότηση για το κλίμα αντιπροσωπεύει βοήθεια και όχι επένδυση

αγνοεί επίσης το ιστορικό προηγούμενο: η μεταφορά 13,3 δισ. δολαρίων από το Σχέδιο Μάρσαλ για την ανοικοδόμηση της Ευρώπης (που ισοδυναμεί με 148 δισ. δολάρια σήμερα) δεν ήταν φιλανθρωπία, αλλά συνεισφορά στην παγκόσμια σταθερότητα.

Το ερώτημα δεν είναι αν έχουμε την πολυτέλεια να δράσουμε. Το ερώτημα είναι αν έχουμε την πολυτέλεια να συνεχίζουμε αυτή την παρωδία ανεπαρκούς χρηματοδότησης όσο ο παράδεισος καίγεται γύρω μας.

Ο κ. Κάμο Σέντε είναι διδακτορικός ερευνητής στο Πανεπιστήμιο Ρόμπερτ Γκρόντον στο Αμπερντίν. Το άρθρο δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του Ινστιτούτου Φρίντριχ Εμπερτ.

Scale Up 2 Programme

Supporting female-led startups accelerate growth

Find out more

ΑΝΑΛΥΣΗ

Ανησυχία για την απορρύθμιση στον χρηματοπιστωτικό κλάδο

Του ΓΚΑΜΠΡΙΕΛ ΡΟΥΜΠΙΝ / REUTERS BREAKINGVIEWS

Η **αβεβαιότητα** σχετικά με τον παρατεταμένο πληθωρισμό και τις γεωπολιτικές αναταράξεις στη Wall Street έχει αντικατασταθεί από τον προβληματισμό αναφορικά με την απορρύθμιση των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών που αναμένει από την κυβέρνηση Τραμπ. Τράπεζες και επενδυτικοί οίκοι ελπίζουν να εγκριθούν επισήμως τα κρυπτογραφημένα νομίσματα και να αμβλυνθούν οι προδιαγραφές κεφαλαιακής επάρκειας. Βέβαια, αυτό ίσως να προκαλούσε μια κρίση στο μέλλον, την οποία οι ισχύοντες σήμερα κανονισμοί έχουν στόχο να προλάβουν. Σε μια τέτοια περίπτωση θα υπάρξουν εκκλήσεις προς τους Αμερικανούς φορολογουμένους να περιορίσουν τη μετάδοση του φαινομένου με τα ίδια κεφάλαια, όπως ακριβώς συνέβη το 2008. Μεγάλο μέρος του ενθουσιασμού προέρχεται από τις υποσχέσεις ότι οι επικεφαλής των ρυθμιστικών αρχών, που διορίστηκαν από τον Τραμπ, θα ακολουθήσουν μια πιο προσεκτική προσέγγιση στα νέα χρηματοπιστωτικά μέσα, ειδικά στον ευρύτερο κλάδο των ψηφιακών νομισμάτων. Οι μεγάλοι επενδυτικοί οίκοι του κλάδου, Andreessen Horowitz, Ripple και Coinbase Global, στοιχημάτισαν πολλά χρήματα σε υποψηφίους των Ρεπουμπλικανών στις εκλογές του 2024.

Η ανταμοιβή τους μπορεί να είναι τεράστια. Το Κογκρέσο, συμπεριλαμβανομένης της Γερουσίας, που ελέγχεται πλέον από τους Ρεπουμπλικανούς, είναι γεμάτο από εκπροσώπους φίλα προσκείμενους στα εν λόγω κρυπτογραφημένα νομίσματα. Εξ ου και επιδιώκουν να ψηφιστεί ένα ευνοϊκό ρυθμιστικό καθεστώς για ανταλλακτικά, επενδυτές και άλλους θεσμούς, που έχουν ενασχόληση με αυτά. Ίσως χρειαστεί να εξουσιοδοτήσουν την Επιτροπή Συνναλλαγών Μελλοντικής Εκπαιδεύσεως να ρυθμίζει τα νομίσματα ως εμπορεύματα. Είναι ένα νομικό πλαίσιο το οποίο προτιμάται αντί να λογίζονται τα κρυπτογραφημένα νομίσματα ως χρεόγραφα και να δοθούν εξουσίες στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς. Η Επιτροπή αυτή υπήρξε η προσωπο-

ποίηση της νέμεσης κατά τη διάρκεια της προεδρίας του προηγούμενου προέδρου Τζο Μπάιντεν. Πάντως, η άμβλυνση του κανονιστικού πλαισίου μπορεί να συντελεστεί ακόμη και πριν θεοπιστεί νομοθεσία για τα κρυπτογραφημένα νομίσματα. Ο κορυφαίος εκθρόος του κλάδου τα τελευταία χρόνια, ο πρόεδρος της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Γκάρι Γκένσλερ, παραιτήθηκε πριν από την ορκωμοσία του Τραμπ τη Δευτέρα. Ο διορισμένος αντικαταστάτης του Πολ Ατκινς είναι ένας επιφανής Ρεπουμπλικανός που συμμερίζεται την καταγγελία του κλάδου ότι στοχοποιήθηκε άδικα από τον Γκένσλερ και επιβλήθηκαν πρόστιμα 8,2 δισ. δολαρίων το οικονομικό έτος Οκτωβρίου 2023 - Σεπτεμβρίου 2024 κυρίως σε εταιρείες κρυπτογράφησης νομισμάτων.

Πάντως, οι μεγάλες τράπεζες των ΗΠΑ που επιθυμούν να ασχοληθούν με το ψηφιακό χρήμα πρώτα θα πρέπει να δουν υλοποιημένες αλλαγές στις εποπτικές πρακτικές και μετά, αφού αισθανθούν αυτοπειοίηση, να προχωρήσουν. Όμως οι θεματοφύλακες εν γένει έχουν θεμιτές ανησυχίες για περιπτώσεις απάτης, όπως συνέβη με το FTX, το χρηματιστήριο ψηφιακών νομισμάτων που κατέρρευσε το 2022.

Οι εποπτικές τραπεζικές αρχές ξεκινούν τη δεύτερη εποχή Τραμπ εν αμύνη. Η μακροχρόνια διαδικασία για την οριστικοποίηση των διεθνών προτύπων κεφαλαίου, γνωστή ως «Βασιλεία III», πρέπει να ξεκινήσει και πάλι από την αρχή. Ο αρμόδιος για το ρυθμιστικό πλαίσιο της Ομοσπονδιακής Τράπεζας, αντιπρόεδρος Μάικλ Μπαρ, εγκαταλείπει τη θέση του στα τέλη Φεβρουαρίου. Μεγάλες τράπεζες, όπως οι JPMorgan και Bank of America, έχουν αναστείλει τις προδιαγραφές υψηλότερης κεφαλαιακής επάρκειας. Αυτό δημιουργεί, επίσης, τον κίνδυνο ρυθμιστικού κατακερματισμού με άλλες περιφέρειες και ειδικά την Ευρώπη. Αν και πιθανώς να επέλθει συμβιβασμός, εν κατακλείδι ο Τραμπ δεν θα σπεύσει να διορίσει τις κεφαλές των εποπτικών τραπεζικών αρχών.

Προβλήματα στη ρωσική οικονομία «βλέπουν» Δυτικοί αξιωματούχοι

Ο φωτισμός της Μόσχας είναι πιο σκοτεινός από ό,τι πριν από τον πόλεμο

Δύσπιστοι για τα επίσημα στοιχεία που δίνει στη δημοσιότητα η Ρωσία, αξιωματούχοι της Δύσης επιστρατεύουν ανορθόδοξα οικονομικά εργαλεία και μεθόδους για να εξάγουν τα δικά τους συμπεράσματα για την κατάσταση της οικονομίας της. Μια τακτική στην οποία καταφεύγουν, όπως επιβεβαίωσε ο υπουργός Οικονομικών της Σουηδίας Ελίζαμπεθ Σβάντεσον, είναι να εξετάζουν τη νυκτερινή Μόσχα από το Διάστημα, συγκρίνοντας φωτογραφίες πριν από τον πόλεμο στην Ουκρανία με πιο πρόσφατα πλάνα. Ο φωτισμός της ρωσικής πρωτεύουσας, όπως είπε σε πάνελ στο Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ στο Νταβός, ήταν πιο σκοτεινός το 2023

Ο πληθωρισμός είναι πολύ υψηλότερος (21%) από ό,τι λένε τα επίσημα στοιχεία (9,5%), λέει η Σουηδή υπουργός Οικονομικών Ελίζαμπεθ Σβάντεσον.

από ό,τι το 2021, γεγονός που υποδηλώνει μια πόλη και ένα έθνος που έχουν περάσει σε δύσκολη θέση τρία χρόνια μετά την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία.

Το Business Insider κοινοποίησε με τη σειρά του φωτογραφίες που δείχνουν τον ορίζοντα της Μόσχας την περίοδο που επικαλέστηκε η Σβάντεσον. «Είναι δύσκολο να γίνει ακριβής σύγκριση, η ώρα της ημέρας και το νέφος διαφέρουν. Είναι ξεκάθαρο, ωστόσο, ότι στην εικόνα του 2023 οι δέσμες φωτός που δείχνουν τα προϊόντα της Μόσχας φαίνονται μικρότερες και λιγότερο συχνές από ό,τι στην εικόνα πριν από την εισβολή». «Είναι σαφές ότι η ρωσική οικονομία σίγουρα δεν είναι τόσο ισχυρή όσο θέλει να πιστεύουμε ο Πούτιν. Ο πληθωρισμός είναι πολύ υψηλότερος από ό,τι λένε τα επίσημα στοιχεία», τόνισε η Σβάντεσον.

Σύμφωνα με το πρακτορείο Reuters, που επικαλείται τη στατιστική υπηρεσία

Μια πόλη και ένα έθνος που έχουν περιέλθει σε δύσκολη θέση, τρία χρόνια μετά την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία, υποδηλώνει ο φωτισμός της ρωσικής πρωτεύουσας, ανέφερε η υπουργός Οικονομικών της Σουηδίας Ελίζαμπεθ Σβάντεσον σε πάνελ στο Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ του Νταβός.

της χώρας, Rosstat, ο πληθωρισμός της Ρωσίας το 2024 ανήλθε στο 9,5%. Για την υπουργό Οικονομικών της Σουηδίας, όμως, και μια σειρά από ανεξάρτητους οικονομολόγους, αγγίζει το 21%. Τα κεφάλαια που εγκαταλείπουν τη ρωσική οικονομία, όπως και οι διαστημικές φωτογραφίες της Μόσχας, υποδηλώνουν μια προβληματική οικονομία, «υπάρχει μια πολύ πιο σκοτεινή εικόνα πάνω από τη Μόσχα, για παράδειγμα», σημείωσε η υπουργός Οικονομικών της Σουηδίας.

Η Δύση έχει επιβάλει σαρωτικές κυρώσεις στη Ρωσία στον απόηχο της εισβολής της στην Ουκρανία το 2022, με σκοπό να διακόψει τις εξαγωγές πετρελαίου και φυσικού αερίου που είναι ζωτικής σημασίας για την οικονομία της. Το Κρεμλίνο επιμένει ότι έχει αντέξει και ξεπεράσει τις χειρότερες πιθανές επιπτώσεις των κυρώσεων. Η Σβάντεσον από την πλευρά της θεωρεί ότι το όραμα μιας ισχυρής οικονομίας αποτελεί τα-

κτική του Κρεμλίνου για να πείσει την Ουκρανία και τους συμμάχους της ότι οι κυρώσεις δεν λειτουργούν. «Δεν γνωρίζουμε την πραγματική κατάσταση της ρωσικής οικονομίας, αλλά αυτό που γνωρίζουμε είναι ότι το αφήγημα της Μόσχας και η αλήθεια της δεν είναι αλήθεια», κατέληξε. Είναι αλήθεια, σημειώνει η Αλεξάνδρα Προκοπένκο στο Foreign Policy, ότι η τρέχουσα στρατηγική του Βλαντιμίρ Πούτιν δεν είναι βιώσιμη. Διεξάγει πόλεμο στην Ουκρανία, ενώ ταυτόχρονα διατηρεί υψηλές κοινωνικές δαπάνες και δαπάνες για υποδομές με στόχο να δημιουργήσει μια ψευδαισθήση κανονικότητας για τους ψηφοφόρους του και να διασφαλίσει μακροοικονομική σταθερότητα. Είναι αδύνατο να γίνονται και τα τρία στο διηνεκές. Η επίτευξη του πρώτου και του δεύτερου στόχου απαιτεί μεγάλες δαπάνες σε μετρητά, που τροφοδοτούν τον πληθωρισμό και έτσι εμποδίζουν την επίτευξη του τρίτου στό-

χου. Στο μεταξύ, οι ρωγμές στη ρωσική οικονομία γίνονται όλο και πιο εμφανείς. Το πρόβλημα για τη Δύση είναι ο χρόνος. Οι ηγέτες της θέλουν να τελειώσει γρήγορα ο πόλεμος.

Ορισμένοι αναλυτές θεωρούν επίσης ότι τους επόμενους μήνες η πίεση στη Ρωσία θα μπορούσε να είναι τόσο μεγάλη που ο Πούτιν θα πρέπει να αναζητήσει μια διέξοδο για να σταθεροποιήσει την οικονομία και να διαφυλάξει την εξουσία του. Αλλά οι ελπίδες της Δύσης παραμένουν φρούδες προς το παρόν. Οι οικονομικές προκλήσεις της Μόσχας δεν είναι ακόμη τόσο έντονες που θα αλλάξουν ουσιαστικά τις ισορροπίες στο εγγύς μέλλον. Τουλάχιστον για τον επόμενο χρόνο, το Κρεμλίνο θα είναι σε θέση να εμποδίσει ένα πλήρες οικονομικό αδιέξοδο. Ο Πούτιν πιθανότατα θα έχει ακόμα τους πόρους για να διατηρήσει την εκστρατεία του στην Ουκρανία – και ίσως το κίνητρο να περιμένει τη Δύση.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ προτείνει

1
ΣΑΒ 20:30 (120')
Λόγος Λαϊκός
Φωτεινή Βελεσιώτου, Παναγιώτης Μάργαρης

Όταν η κλασική κιθάρα συναντά τη λαϊκή ποίηση. Μια σύμπραξη του βιρτουόζου κλασικού κιθαρίστα και συνθέτη Παναγιώτη Μάργαρη με την πηγαία ερμηνεύτρια Φωτεινή Βελεσιώτου σε ένα πρόγραμμα με τραγούδια που αγαπήσαμε, όπως τα διαμάντια των Μούτση, Βίρβου, Καλδάρα, Γκάτσου, Ξαρχάκου, Ρασούλη κ.ά. **€25/22**

2
ΚΥΡ 12:30 (75')
Όλοι οι κακοί χωράνε (3+)
Εικόνα Ζωής

Το αγαπημένο παραμυθένιο μιούζικαλ επιστρέφει με μουσική, τραγούδι, χορό, χρώμα και φως μεταφέροντας τα συναισθήματα της Καλομοίρας, ενός έφηβου κοριτσιού που εξερευνά τη βιβλιοθήκη του παππού της. Σενάριο/σκηνοθεσία: Χριστίνα Παυλίδου. Ηθοποιοί: Ανθή Κάσινου, Άντρι Αγγελίδου, Αντρέας Λόντου, Βαρβάρα Χριστοφή, Ελένη Σιδερά, Κύνθια Παυλίδου, Κουκάς Προκοπίου, Νάταλι Αμάν, Ριάνα Αθανασίου, Χρήστος Γκρόζος, Χριστιάνα Λάρκου. **€13/15/18**

5
ΤΕΤ
Berlinale Selection 2025*
Ινστιτούτο Γκαίτε Κύπρου

18:00 (116')
When will it be again like it never was before (GER 2023)
Μια αστεία και συγκινητική ταινία που καταπιάνεται με την ενηλικίωση. Συμμετοχή στο τμήμα Generation 14plus της Berlinale. Σκηνοθεσία: Sonja Heiss.

20:30 (111')
Reproduction (GER 2024)
Το ντοκιμαντέρ της Katharina Pethke εξετάζει τις εξιδανικευμένες εικόνες της γυναίκας στην τέχνη, διερευνά ζητήματα ταυτότητας και παρατηρεί τις σχέσεις εξουσίας και φύλου σε τρεις γενιές γυναικών. Συμμετοχή στο τμήμα Forum της Berlinale.

*Στα Γερμανικά με αγγλικούς υπότιτλους. Είσοδος ελεύθερη.

6
ΠΕΜ 20:30 (100')
Ταινίες Μικρού Μήκους
2nd Yeast Int'l Student Film Festival

Το Τμήμα Καλών Τεχνών του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου, σε συνεργασία με το Τμήμα Επικοινωνίας & Σπουδών Διαδικτύου και την Κινηματογραφική Λέσχη Λεμεσού, παρουσιάζει επιλεγμένες φοιτητικές ταινίες μικρού μήκους από όλον τον κόσμο. Είσοδος ελεύθερη

7
ΠΑΡ 20:30 (90')
Πάμε σαν άλλοτε Δέσποινα Ολυμπίου

Ο Σύνδεσμος Αποφοίτων και Φίλων Λαντίου, σε συνεργασία με το γραφείο Επιθεώρησης Μουσικής του Υπ. Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας, παρουσιάζει μια νοσταλγική συναυλία με τραγούδια της παλιάς Αθήνας, με τη Δέσποινα Ολυμπίου. Συμμετέχει η χορωδία της ΟΕΛΜΕΚ και η ορχήστρα καθηγητών/τριών μουσικής, υπό τη διεύθυνση της Αντριάνας Σεργίδου. **€15/10**

12
ΤΕΤ 20:30 (120')
Θείος Βάνιας
Anton Chekhov / NT Live

Ο Andrew Scott ενσαρκώνει τους διαφορετικούς χαρακτήρες των ηρώων, σε μια one-man-show διασκευή του ομώνυμου έργου του Τσέχωφ. Ελπίδες, όνειρα και λάθη βρίσκονται στον πυρήνα του έργου που διερευνά την πολυπλοκότητα των ανθρώπινων συναισθημάτων. Με ελληνικούς και αγγλικούς υπότιτλους. **€12/10**

13
ΠΕΜ 20:30 (90')
Πανιστικά αριστουργήματα
Μαρτίνοσ Τίριμπος

Ο διεθνώς καταξιωμένος Μαρτίνοσ Τίριμπος ερμηνεύει πλανιστικά αριστουργήματα τριών μεγάλων συνθετών –Μπετόβεν, Σούμπερτ και Σοπέν– ανάμεσα στα οποία συμπεριλαμβάνεται ένα Βαλς του Σοπέν, το οποίο ανακαλύφθηκε πρόσφατα. **€20/15**

15
ΣΑΒ 20:30 (120')
Μητέρα
Wajdi Mouawad / Νέα Σκηνή ΟΟΚ

Στο έργο του Ουαζντί Μουαουάντ, η αφήγηση πλέκει την τραγωδία της προσφυγιάς με τις εσωτερικές συγκρούσεις της οικογενειακής ζωής και υφαίνει έναν ιστό από βαθιά ανθρώπινα ερωτήματα για τη μητρική αγάπη, την απώλεια, τον πόλεμο και τη δυστυχία του, αλλά και τη ζωτική δύναμη της ανθρώπινης ύπαρξης. Σκηνοθεσία: Μαρία Μανναρίδου-Καρσερά. Παίζουν: Πάρις Ερωτοκρίτου, Μέλανη Στέλιου, Μαρία Τσιάκκα, Χριστίνα Χριστοφία, Ορέστης Χριστοδουλίδης. **€12/6**

16
ΚΥΡ 11:00 (50')
Out of the box (4+)
Θέατρο ΑντίΛογος & Humart

Μια παράσταση γεμάτη φως, μαγεία κι ένα κουτί γεμάτο συναισθήματα. Ο θυμός, η λύπη, ο φόβος μπορούν να γίνουν τα σκοτεινά κουτιά που βαραινουν την καρδιά μας. Τα παιδιά θα ανακαλύψουν όμως πως το κάθε κουτί μπορεί να κρύβει ταυτόχρονα το κλειδί για τη λύση. Ιδέα/Σκηνοθεσία: Ελένη Αναστασίου. Δραματοουργία: Σταύρος Σταύρου. Παίζουν: Φάνος Θεοφάνους, Βασίλης Παφίτης, Ήβη Χατζήβασυλείου. **€10**

Φεβρουάριος 2025

18 & 19
ΤΡΙ & ΤΕΤ 20:30
Διεθνές Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας

Οι βραβευμένες ταινίες του Διεθνούς Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας ταξιδεύουν και φέτος σε Λεμεσό, Λευκωσία και Πάφο. Οι προβολές διοργανώνονται από το Τμήμα Σύγχρονου Πολιτισμού του Υφυπουργείου Πολιτισμού, το Θέατρο Ριάλτο και το Φεστιβάλ Δράμας, με τη συνεργασία του Ομίλου Φίλων Κινηματογράφου Λευκωσίας, της Στέγης Γραμμάτων και Τεχνών Πάφου και της Κινηματογραφικής Λέσχης Λεμεσού. Είσοδος ελεύθερη

25
ΤΡΙ 20:30 (110')
Je suis malade (12+)
Θέατρο Ανεμώνας

Ένα έργο βασισμένο στην πολυτάραχη ζωή της παγκοσμίου φήμης ερμηνεύτριας Δαλιδά. Μιας γυναίκας που ζει τρεις μεγάλους έρωτες με τραγικό τέλος. Όταν μένει εντελώς μόνη, δε φοβάται πια το σκοτάδι και αποφασίζει να βήθει για πάντα το φως της δικής της ζωής. Κείμενο: Μαριλένα Αχιλλέως. Σκηνοθεσία: Αντρέας Τηλεμάχου. Ηθοποιοί: Άντρεα Δημητρίου, Μαρίνος Ξενοφώντος, Κρίς Σπύρου, Ευαγόρας Θεοδοσίου, Γιάννα Λευκάκη, Γιώργος Ιωσήφ, Δημήτρης Γιωρκάτζης, Γιάννης Φωτεινός. **€15/12**

P 77777745
rialto.com.cy

Θέατρο Ριάλτο

Κινεζική ΑΙ απειλεί την κυριαρχία των ΗΠΑ

Μικρή startup παρουσίασε μοντέλο ισάξιο των αμερικανικών εταιρειών με χαμηλότερο κόστος, προκαλώντας κραδασμούς στις αγορές

Πραγματικός Αρμαγεδδών τη Δευτέρα στις αγορές με κραδασμούς από το Τόκιο μέχρι το Αμστερνταμ και τις μετοχές των εταιρειών υψηλής τεχνολογίας σε ελεύθερη πτώση, ενώ οι αμερικανικοί κολοσσοί των μικροεπεξεργαστών σημείωναν έως και διψήφιες απώλειες. Αιτία ήταν η εμφάνιση μιας μικρής κινεζικής εταιρείας, απολύτως άγνωστης έως χθες και από χθες διάσημης στα πόρτα του κόσμου, της DeepSeek, που παρουσίασε μοντέλο τεχνητής νοημοσύνης ισάξιο των αμερικανικών εταιρειών, αλλά πολύ χαμηλότερου κόστους. Η είδηση θέτει υπό αμφισβήτηση την αμερικανική κυριαρχία στην πλέον στρατηγικής σημασίας τεχνολογία της εποχής μας, αλλά θέτει επίσης και ένα τεράστιο ερώτημα σε ό,τι αφορά το μέλλον των ιλιγγιωδών δαπανών για την τεχνητή νοημοσύνη. Εν μέσω της κλιμακούμενης αντιπαλότητας και του εντεινόμενου τεχνολογικού ανταγωνισμού ανάμεσα στις δύο μεγαλύτερες οικονομίες του πλανήτη, το επίτευγμα της Κίνας μοιάζει πραγματικά με αναβίωση του τραύματος που γνώρισε η

Το DeepSeek R1 απαντάει σε ερωτήσεις, γράφει προγράμματα και έχει τη δυνατότητα να βελτιώνεται χωρίς ανθρώπινη εποπτεία.

υπερδύναμη όταν οι Σοβιετικοί προηγήθηκαν στην κούρσα του Διαστήματος τη δεκαετία του 1950. Αποτελεί, επίσης, και μια ηχηρή κρούση σε ό,τι αφορά τις παρενέργειες των αλληλέγγυων περιορισμών και απαγορεύσεων στις εξαγωγές αμερικανικής τεχνολογίας προς την Κίνα.

«Επικρατεί ανησυχία πως ίσως αρχίζει να αναδωρεύεται η επικρατούσα αντίληψη ότι υπερέχουν σε παγκόσμιο επίπεδο οι πλέον προηγμένες τεχνολογίες της Αμερικής, όπως της Nvidia και της εφαρμογής ChatGPT», σχολίασε στο Reuters ο Μασαχίρο Ιτοκιάουα, στέλεχος της Sumitomo Mitsui DS Asset Management, που ωστόσο χαρακτήρισε πρόωρο κάτι τέτοιο. Ο λόγος για το μοντέλο DeepSeek R1 που απαντάει σε ερωτήσεις, λύνει προβλήματα λογικής, γράφει προγράμματα και γενικώς παρουσιάζει όλες τις δυνατότητες οποιοδήποτε αντίστοιχο έχει παρουσιάσει έως τώρα, ενώ έχει τη δυνατότητα να μαθαίνει να βελτιώνεται χωρίς ανθρώπινη εποπτεία και συνδρομή. «Το DeepSeek R1 είναι ένα από το πιο εκ-

πληκτικά και εντυπωσιακά επιτεύγματα που έχω δει», σχολίασε στη Wall Street Journal ο Μαρκ Αντρέσεν, επενδυτής στη Silicon Valley που έχει διατελέσει και σύμβουλος του Ντόναλντ Τραμπ. Και μόνο το γεγονός ότι μια κινεζική εταιρεία έφθασε στο ίδιο επίπεδο με την αμερικανική τεχνολογία τεχνητής νοημοσύνης θα ήταν ήδη ένας αιφνιδιασμός. Όταν στα τέλη του 2021 η OpenAI παρουσίασε την εφαρμογή τεχνητής νοημοσύνης ChatGPT επικράτησε η πεποίθηση πως τίποτε και κανείς δεν θα μπορούσε να φθάσει την αμερικανική τεχνολογία. Όμως οι μηχανολόγοι της DeepSeek υποστηρίζουν σε γραπτή εργασία τους για το επίμαχο μοντέλο τεχνητής νοημοσύνης ότι για να το κατασκευάσουν χρειάστηκαν πολύ λιγότερους προηγμένους μικρο-

επεξεργαστές από όσους χρειάζονται οι αμερικανικές εταιρείες. Συγκεκριμένα χρειάστηκαν 2.000 εξειδικευμένους μικροεπεξεργαστές H800 της Nvidia, όταν οι κορυφαίες εταιρείες τεχνητής νοημοσύνης χρησιμοποιούν τουλάχιστον 16.000. Υποστηρίζουν, επίσης, πως χρειάστηκαν μόνο υπολογιστική δύναμη αξίας περίπου 6 εκατ. δολ., που σημαίνει σχεδόν 10 φορές λιγότερη από εκείνη που χρησιμοποίησε ο κολοσσός της Meta στην τελευταία τεχνολογία τεχνητής νοημοσύνης. Και βέβαια η είδηση ότι μπορεί ένα τέτοιο επίτευγμα να γίνει με πολύ λιγότερους εξειδικευμένους μικροεπεξεργαστές ήταν αυτή που οδήγησε σε πτώση περίπου 16% τη μετοχή της σημαντικότερης εταιρείας των πλέον προηγμένων μικροεπεξεργαστών που

χρησιμοποιούνται στα μοντέλα τεχνητής νοημοσύνης, της Nvidia, βυθίζοντας την κεφαλαιοποίησή της κατά 560 δισ. δολ. Την ακολούθησαν στην πτώση της και οι άλλες βιομηχανίες του είδους, όπως η AMD, ενώ στην Ευρώπη υποχώρησε σχεδόν 7% η ASML που έχει στο πελατολόγιό της τις εταιρείες μικροεπεξεργαστών TSMC, Intel και Samsung. Παράλληλα σημείωσαν πτώση από 4% έως 8% και οι μετοχές των κολοσσών Meta, Amazon, Microsoft, Alphabet, που έχουν επενδύσει δισ. δολάρια στην τεχνητή νοημοσύνη, καθώς οι επενδυτές τους ζητούν επίμονα αποδόσεις από τις τοποθετήσεις τους. Και στην Ιαπωνία υποχώρησε πάνω από 8% η μετοχή του ομίλου SoftBank Group που επενδύει σε νεοφυείς επιχειρήσεις και την περασμένη εβδομάδα

ανακοίνωσε ότι θα επενδύσει 19 δισ. δολ. στο επενδυτικό ταμείο Stargate, κοινοπραξία κέντρου δεδομένων με την OpenAI. Με την πτώση των τεχνολογικών κολοσσών που είχαν οδηγήσει στα ύψη τους σημαντικότερους δείκτες της Wall Street, ο δείκτης εταιρειών υψηλής τεχνολογίας Nasdaq υποχωρούσε χθες από την αρχή της συνεδρίασης καταγράφοντας απώλειες της τάξης του 3% ή και περισσότερο. Ο αιφνιδιασμός από την DeepSeek και οι τεκτονικοί κραδασμοί που προκάλεσε στις αγορές αποτελεί ένα είδος διάψευσης της πολιτικής που εφαρμόζει η υπερδύναμη και έρχεται μία εβδομάδα μετά την ορκωμοσία του Ντόναλντ Τραμπ. Πολιτικοί και οικονομικοί αναλυτές έπεισαν να ερμηνεύσουν την εξέλιξη ως μορφαίο συνεπακόλουθο των αλλη-

πάλλων περιορισμών που επέβαλε η Ουάσινγκτον στις εξαγωγές τεχνολογίας προς την Κίνα. Μιλώντας για το θέμα στους New York Times ο Τζέφρεϊ Ντινγκ, βοηθός καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Τζορτζ Ουάσινγκτον, εξέφρασε την εκτίμηση πως οι περιορισμοί στις εξαγωγές μικροεπεξεργαστών ανάγκασαν την Κίνα να γίνει πολύ πιο επανοητική και δημιουργική, και εξώθησαν τους μηχανολόγους της DeepSeek «να εξειδικευθούν περισσότερο και να γίνουν πολύ πιο αποτελεσματικοί για να είναι ανταγωνιστική η εταιρεία». Δεν έχουν περάσει πολλές ημέρες από τότε που, στο τέλος της θητείας της, η απελευσθείσα κυβέρνηση Μπάιντεν επέβαλε νέους, αυστηρότερους κανόνες με στόχο να εμποδίσει την πρόσβαση της Κίνας στους πλέον προηγμένους μικροεπεξεργαστές. Οι κινεζικές βιομηχανίες, όμως, είτε είχαν προλάβει να δημιουργήσουν μεγάλο απόθεμα από χιλιάδες μικροεπεξεργαστές, είτε κατέφυγαν σε μια ιδιότυπη «μαύρη αγορά» μικροεπεξεργαστών και κατόρθωσαν να τους προμηθευτούν.

Για τη νέα εφαρμογή χρειάστηκαν 2.000 μικροτσίπ H800 της Nvidia, όταν οι κορυφαίες εταιρείες χρησιμοποιούν τουλάχιστον 16.000.

Σύμφωνα, πάντως, με τη Wall Street Journal, η τεχνολογία της DeepSeek δεν έχει φθάσει στο επίπεδο της OpenAI και της Google, αλλά είναι πάρα πολύ κοντά και σίγουρα αποτελεί ανταγωνιστή τους εφόσον χρησιμοποιεί λιγότερους μικροεπεξεργαστές. Η αμερικανική εφημερίδα επικαλείται, επίσης, χρήστες του τελευταίου μοντέλου της DeepSeek, σύμφωνα με τους οποίους αρνείται να απαντήσει σε ερωτήσεις με ευαίσθητο πολιτικό περιεχόμενο σχετικά με την Κίνα και τον ηγέτη της, Σι Τζινπίνγκ. Σε ορισμένες περιπτώσεις μάλιστα οι απαντήσεις του φαίνονται πλήρως εναρμονισμένες με την επίσημη προσπάθεια του Πεκίνου και φυσικά δεν περιέχουν τίποτε από την επιχειρηματολογία που χρησιμοποιούν οι επικριτές της κινεζικής ηγεσίας, όπως συμβαίνει με το ChatGPT της OpenAI.

Πάντως χθες, κι ενώ οι αναταράξεις στις αγορές συνεχίζονταν, η DeepSeek ανακοίνωσε πως η δημοφιλής εφαρμογή της κινεζικής ηγεσίας, όπως συμβαίνει με το ChatGPT της OpenAI.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΜΑΝΩΛΗ ΑΝΔΡΙΩΤΑΚΗ

Η πολυμέτωπη κούρσα για επικράτηση στην τεχνητή νοημοσύνη

Ένας νέος Ψυχρός Πόλεμος μεταξύ Α-νατολής και Δύσης, αλλά και μεταξύ εταιρειών κολοσσών, διεξάγεται με ένταση εσχάτως μπροστά στα έκπληκτα μάτια μας, και στο κέντρο του βρίσκεται μια πανάρχαια ιδέα, η οποία αναστήθηκε τη δεκαετία του 1950, όταν φούντωνε το μεταπολεμικό ψυχροπολεμικό κλίμα. Για να φτάσουμε ως εδώ, η κατασκευή μιας τεχνητής νοημοσύνης (ΤΝ) που θα προσεγγίζει ή και θα ξεπερνάει τις ικανότητες του ανθρώπινου νου, πέρασε μέσα από χειμώνες και από φάσεις μεγάλων προσδοκιών.

Το έτος-ορόσημο των πρόσφατων εξελίξεων είναι το 2017, όταν μια ομάδα ερευνητών της Google δημοσιεύει ανοικτά μια μελέτη για έναν αλγόριθμο βαθιάς μάθησης. Ο επονομαζόμενος «Μετασχηματιστής» ξεκινάει τότε έναν πολυμέτωπο πόλεμο, διακλύβημα του οποίου εξακολουθούν έως σήμερα να είναι τα μεγάλα γλωσσικά μοντέλα (LLM), λογισμικά μ' άλλα λόγια, τα οποία εφαρμόζοντας μαθηματικές σχέσεις είναι σε θέση να προβλέπουν την επόμενη κατάλληλη λέξη, αριθμό ή πιξέλ μέσα σε ένα ογκώδες σώμα δεδομένων. Η OpenAI, με την οικονομική βοήθεια

Κρατικοί και επιχειρηματικοί γίγαντες ανταγωνίζονται σκληρά και τζογάρουν για κάτι που μπορεί να φέρει ένα μεγάλο αποτέλεσμα στο πολύ μακρινό μέλλον.

της Microsoft, ήταν η πρώτη που αξιοποίησε αυτόν τον αλγόριθμο, κατοχυρώνοντας ένα σημαντικό τεχνολογικό προβάδισμα με την κυκλοφορία του ChatGPT, το οποίο έκανε αμέσως αίσθηση παγκοσμίως. Την ίδια ώρα, μια βρετανική εταιρεία, η DeepMind, αν και δεν είχε αρχικά εμπλοκή στα LLM, επιστρατεύτηκε απ' την Google για να γίνει η ναυαρχίδα της στην επιδίωξη της υπεροχής.

Εκτοτε, Microsoft και Google δίνουν έναν πόλεμο δι' αντιπροσώπων, μέσω της OpenAI και της DeepMind για την επικράτηση στο άκρως ανταγωνιστικό πεδίο. Προσλαμβάνουν ταλέντα πληρώνοντας υπέρογκα ποσά, αγοράζουν τσιπ σαν να μην υπάρχει αύριο, επεν-

Η OpenAI, με την οικονομική βοήθεια της Microsoft, ήταν η πρώτη που αξιοποίησε τον αλγόριθμο βαθιάς μάθησης που δημοσίευσε ομάδα ερευνητών της Google, κατοχυρώνοντας ένα σημαντικό τεχνολογικό προβάδισμα με την κυκλοφορία του ChatGPT.

δύουν στην πυρηνική ενέργεια και σε κέντρα δεδομένων για να καλύψουν τις αυξανόμενες ανάγκες των μοντέλων τους. Διακηρυγμένος στόχος των ιδρυ-

τών τους, Σαμ Αλτμαν και Ντέιβ Χαντ, είναι η γενική τεχνητή νοημοσύνη (GTN). Το 2017 όμως ήταν έτος-ορόσημο για έναν ακόμα

λόγο. Ήταν η χρονιά που ο Βλαντιμίρ Πούτιν δήλωσε ότι «οποιοσδήποτε ηγέτης της ΤΝ θα γίνει και κυβερνήτης του κόσμου όλου», και η χρονιά που η Κίνα δημοσίευσε μια στιβαρή στρατηγική για την ΤΝ, της οποίας ο στόχος ήταν να μετατραπεί η χώρα ως το 2030 «στο μεγαλύτερο κέντρο καινοτομίας της ΤΝ στον κόσμο».

Πριν από λίγες μέρες, με το φθινό της μοντέλου, μια «μικρή» κινεζική εταιρεία, η DeepSeek (η οποία χρειάστηκε το διόλου ευκαταφρόνητο ποσό των 6 εκατ. δολαρίων για να το εκπαιδεύσει), κατόρθωσε να νικήσει τους πρωτοπόρους των ΗΠΑ και να στρέψει το παγκόσμιο ενδιαφέρον πάνω της.

Μετά την ανακοίνωση των εντυπωσιακών αποτελεσμάτων της DeepSeek, στις ΗΠΑ επικρατεί έντονη ανησυχία. Μήπως η επένδυση των 500 δισ. δολαρίων σε σχετικές υποδομές –ονόματι Stargate– που ανακοίνωσε την πρώτη μέρα της θητείας του ο νέος πρόεδρος των ΗΠΑ, είναι τελικά υπερτιμημένη και ακრειαστή; Μήπως οι προβλέψεις για την περαιτέρω άνοδο της αξίας των κατασκευαστών των τσιπ, της Nvidia προεξαρχούσης, είναι ανυπόστατες; Οι

κίνδυνοι που προκύπτουν απ' την προοπτική μιας αποσπένδυσης ή έκρηξης της φύσκας, αλλά και οι αβεβαιότητες που απορρέουν απ' τη ρευστότητα των κανόνων του παιχνιδιού προκαλούν συζητήσεις και στην Ευρώπη, η οποία παραμένει εν πολλοίς παρατηρητής, ανάμεσα στα κολοσσιαία μέγεθη των αντιμαχόμενων δυνάμεων.

Το θέμα αναπόφευκτα διχάζει γιατί το διακύβευμα είναι τεράστιο. Αυτός που θα φτάσει πρώτος στη GTN, αν κάτι τέτοιο καταστεί ποτέ εφικτό μέσω των LLM, θα έχει ένα τεράστιο πλεονέκτημα στα χέρια του. Γνωρίζοντας τη σημασία μιας τέτοιας ανακάλυψης, όλοι μεθούν με τις πρόσκαιρες νίκες τους γιατί πιστεύουν ότι αυτές προοιωνίζονται το μεγάλο έπαθλο. Στην πορεία ωστόσο χάνεται συχνά απ' το οπτικό πεδίο το ουσιαστικό επίμαχο, ο άνθρωπος, κι αυτό είναι το πιο επικίνδυνο.

Κρατικοί κι επιχειρηματικοί γίγαντες ανταγωνίζονται σκληρά και τζογάρουν για κάτι που μπορεί να φέρει ένα μεγάλο αποτέλεσμα σε ένα πολύ μακρινό μέλλον, αδιαφορώντας για τα προβλήματα που ταλανίζουν τον πλανήτη και τους κατοίκους του, σήμερα.

Γνωρίζεις

για το **δικαίωμά** σου να ζητάς και να λαμβάνεις πληροφορίες του Δημόσιου Τομέα;

Μάθε περισσότερα

www.informationcommissioner.gov.cy

commissioner@informationcommissioner.gov.cy

Προς χαλάρωση των αυστηρών κανόνων για τις επιχειρήσεις η Ε.Ε.

Υπό τον φόβο της αποβιομηκάνισης επανεξετάζει το ρυθμιστικό της πλαίσιο

Εν μέσω τεκτονικών αλλαγών στο γεω-πολιτικό τοπίο και με τον Ντόναλντ Τραμπ να υλοποιεί επιθετικά την ατζέντα του, η Ε.Ε. εξωθείται σε αναθεώρηση του αυστηρού ρυθμιστικού της πλαισίου, που αντιμετωπίζεται πλέον ως τροχοπέδη στη δημιουργία ευρωπαϊκών «πρωταθλητών», εταιρειών ικανών να ανταγωνιστούν ΗΠΑ και Κίνα. Με ενστάσεις και επιχειρήματα ένθεν κι ένθεν, η Ε.Ε. οδεύει προς επανεξέταση των κανόνων ανταγωνισμού, όπως επίσης και προς χαλάρωση όσων κανόνων αφορούν την υποχρέωση των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων να τηρούν περιβαλλοντικά και κοινωνικά ευαίσθητη πολιτική και δίκαιη διακυβέρνηση. Και χωρίς να λείπει η υποστήριξη αρκετών Ευρωπαίων πολιτικών, είναι προπάντως ισχυρή η στήριξη από τον επιχειρηματικό κόσμο της Ευρώπης.

Η έκθεση Ντράγκι

Η πρώτη κρούση έγινε προ μηνών από την έκθεση του Μάριο Ντράγκι για την ανάκτηση της ανταγωνιστικότητας της Ε.Ε., στο πλαίσιο της οποίας ο πρώην πρόεδρος της ΕΚΤ καλεί τις Αρχές να διευκολύνουν τη συγκέντρωση σε διάφορους κλάδους της ευρωπαϊκής βιομηχανίας για να ενισχυθεί η καινοτομία στη Γηραιά Ηπειρο. Όπως σχολιάζει σχετικά δημοσίευμα των Financial Times, η συγκυρία είναι μάλλον ευνοϊκή ή τουλάχιστον πολύ πιο ευνοϊκή σε σύγκριση με το παρελθόν, χάρη στην αλ-

λαγή των στελεχών της Κομισιόν. Καθοριστική είναι, ειδικότερα, η αντικατάσταση της μέχρι πρότινος επιτρόπου Ανταγωνισμού, της Δανής Μαργκρέτε Βεστάγκερ, επιθετικής πολέμιας των μονοπωλίων, από την Ισπανίδα σοσιαλίστρια Τερέζα Ριμπέρα. Η κ. Ριμπέρα έχει αναλάβει να εξετάσει τι πρέπει να αλλάξει στην πολιτική ανταγωνισμού και στην παρακαταθήκη της Βεστάγκερ και όπως η ίδια έχει πει, «προκειμένου να ταιριάζει στις νέες πραγματικότητες» τη γιγάντωση των μεγάλων ευρωπαϊκών εταιρειών μέσω συγχωνεύσεων, που θα τις διευκολύνουν να μειώσουν το κόστος και να ανταγωνιστούν από καλύτερη θέση στη διεθνή αγορά.

Οι υποστηρικτές της μεταρρύθμισης παραθέτουν σειρά από περιπτώσεις στις οποίες η Κομισιόν απέτρεψε συγχώνευση ευρωπαϊκών εταιρειών και το αποτέλεσμα ήταν αρνητικό. Το 2016 επιχείρησαν για τρίτη φορά να συγχωνευτούν το χρηματοπιστόριο του Λονδίνου και το χρηματοπιστόριο της Φρανκφούρτης μιλώντας για μια «συγχώνευση που θα καθορίσει τον κλάδο και θα κάνει πραγματικότητα των ένωση ευρωπαϊκών κεφαλαιαγορών». Η Κομισιόν απέτρεψε τη συγκέντρωση φοβούμενη μονοπώλιο. Εκτοτε οι μετοχές της αγοράς του Λονδίνου έχουν τριπλασιαστεί και της Φραν-

Η Γερμανία και η Γαλλία έχουν από τον Μάιο του περασμένου έτους ζητήσει από τις ρυθμιστικές αρχές της Ε.Ε. να επιτρέψουν τη δημιουργία μεγάλων εταιρειών και ιδιαίτερως στους κρίσιμους τομείς των τηλεπικοινωνιών και των αερομεταφορών.

Για πρώτη φορά έπειτα από μία δεκαετία οι Βρυξέλλες σκέπτονται να επιτρέψουν τη γιγάντωση των μεγάλων ευρωπαϊκών εταιρειών μέσω συγχωνεύσεων.

κφούρτης υπερδιπλασιαστεί, αλλά και τα δύο χρηματιστήρια έχουν δει σειρά δημοσίων εγγράφων να επιλέγουν τις ΗΠΑ. Άλλοι επιλέγουν να θυμίσουν την πρόταση συγχώνευσης που υπέβαλαν το 2018 οι Thyssenkrupp και Tata Steel, που την μιλόκαρε η Κομισιόν. Με δεδομένο όμως τον επιθετικό ανταγωνισμό από την Κίνα, το αποτέλεσμα ήταν να αντιμετωπίζουν σήμερα και οι δύο κολοσσοί μεγάλα προβλήματα και να οδηγούνται ο ένας σε κλείσιμο μονάδων και ο άλλος σε μαζικές απολύσεις. «Οι ευρωπαϊκοί κανόνες για τις συγχω-

νήσεις πρέπει να αλλάξουν», δήλωσε το Σάββατοκύριακο ο κεντροδεξιός Φρίντριχ Μερτς, ο θεωρούμενος καγκελάριος εν αναμονή, καθώς το κόμμα του προηγείται στις δημοσκοπήσεις για τις επικείμενες εκλογές στη Γερμανία.

Εταιρείες - πρωταθλήτριες

Η Γερμανία και η Γαλλία έχουν από τον Μάιο του περασμένου έτους ζητήσει από τις ρυθμιστικές αρχές της Ε.Ε. να επιτρέψουν τη δημιουργία μεγάλων εταιρειών και ιδιαίτερως στους κρίσιμους τομείς των τηλεπικοινωνιών και των αερομεταφορών. Δεν ήταν η πρώτη φορά που οι δύο μεγαλύτερες ευρωπαϊκές οικονομίες ζητούν μεταρρύθμιση. Εχει προηγηθεί αντίστοιχο αίτημά τους το 2019, όταν η Κομισιόν προέβαλε βέτο στη συγχώνευση των μονάδων παραγωγής τρένων της Siemens και της Alstom. Εξέδωσαν μάλιστα ένα είδος μανοφέτσου για τη βιομηχανική πολιτική του 21ου αιώνα. Βερολίνο και Παρίσι βρίσκονται, άλλωστε, πίσω από τη δρο-

μολογούμενη χαλάρωση των κανόνων για την περιβαλλοντικά και κοινωνικά υπεύθυνη πολιτική των επιχειρήσεων. Η Γερμανία υπέβαλε σχετικό αίτημα τον Δεκέμβριο και αναμένεται αντίστοιχη πρόταση της Γαλλίας μέσα στην εβδομάδα. «Υπάρχει κοινή διαπίστωση πως πρέπει να ελαφρύνουμε το βάρος στις επιχειρήσεις, ώστε να επιτρέψουμε να έχουν μέγεθος ανάλογο των προκλήσεων που αντιμετωπίζουν», σχολίασε μιλώντας στο Bloomberg ο Ρομπέρ Οφέλ, πρόεδρος της Γαλλικής Αρχής Λογιστικών Προδιαγραφών και πρώην επικεφαλής της ρυθμιστικής αρχής χρηματοπιστωτικού τομέα της χώρας. Διευκρίνισε πως η μόνη διαφωνία αφορά «την κλίμακα των αλλαγών που πρέπει να γίνουν και τη χρονική στιγμή που θα πρέπει να γίνουν».

Η κίνηση του Βερολίνου ήρθε σε μια στιγμή που η μεγαλύτερη ευρωπαϊκή οικονομία είναι σε ύφεση επί δύο συναπτά έτη, με πολιτικούς και επικεφαλής επιχειρήσεων να θεωρούν πως φταίνε

οί άκαμπτες ρυθμίσεις της Ε.Ε. για την απόλεια της ανταγωνιστικότητάς τους. Η τάση που αναπτύσσεται στους κόλπους της Ε.Ε. για χαλάρωση αυτών των απαιτήσεων συμπίπτει, άλλωστε, και με τη νέα πολιτική πραγματικότητα που έχει αναδυθεί στις ΗΠΑ, καθώς αρχίζει η δεύτερη θητεία του Ντόναλντ Τραμπ. Γι' αυτό και οι επικεφαλής των επιχειρήσεων βλέπουν τον Τραμπ να απορρυθμίζει τα πάντα και θεωρούν τις ευρωπαϊκές ρυθμίσεις μείζον πρόβλημα.

Στο Νταβός τοποθετούνται ανοικτά υπέρ της απορρύθμισης ή «reset» των ρυθμίσεων προκειμένου «να επιτραπεί στις επιχειρήσεις να προχωρήσουν». Ενδεικτική η προειδοποίηση του Μόρτεν Βίροντ, διευθυνόντος συμβούλου της ελβετικής εταιρείας ρομποτικής ABB, που προειδοποίησε ότι οι υπερβολικές ρυθμίσεις εξωθούν τις επιχειρήσεις να μεταφέρονται σε άλλες αγορές και εγκαταλείνουν τον κίνδυνο «αποβιομηκάνισης της Ευρώπης».

Ενδείξεις υπερθέρμανσης στο αμερικανικό χρηματιστήριο, λέει ο CEO της JPMorgan

Ο διευθύνων σύμβουλος της JPMorgan Chase & Co., Τζέιμι Ντίμιον, δήλωσε ότι υπάρχουν ενδείξεις ότι η αμερικανική χρηματιστηριακή αγορά έχει υπερθερμανθεί. «Οι τιμές των περιουσιακών στοιχείων είναι κατά κάποιο τρόπο διογκωμένες», δήλωσε ο Ντίμιον σε συνέντευξή του στο CNBC την Τετάρτη από το Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ στο Νταβός της Ελβετίας. «Χρειάζονται αρκετά καλά αποτελέσματα για να δικαιολογήσουν αυτές τις τιμές, και όλοι ελπίζουμε σε αυτό. Νομίζω ότι οι στρατηγικές υπέρ της ανάπτυξης βοηθούν να συμβεί αυτό, αλλά υπάρχουν αρνητικοί παράγοντες που ενδέχεται να μας εκπλήξουν».

Οι παρατηρήσεις του Ντίμιον έρχονται την τρίτη ημέρα της δεύτερης προεδρικής θητείας του Ντόναλντ Τραμπ, με τη Wall Street να έχει επεκτείνει τα κέρδη της μετά την επανεκλογή του, καθώς τα στελέχη του χρηματοπιστω-

Τζέιμι Ντίμιον: Χρειάζονται αρκετά καλά αποτελέσματα για να δικαιολογήσουν αυτές τις τιμές, και όλοι ελπίζουμε σε αυτό.

τικού τομέα τον θεωρούν πιο φιλικό προς τις επιχειρήσεις και την ανάπτυξη από τον προκάτοχό του. Ο Ντίμιον δήλωσε μετά τις εκλογές του Νοεμβρίου ότι πολλοί τραπεζίτες «χόρευαν στον δρόμο».

Ο δείκτης S&P 500 σημείωσε άνοδο 4,6% μετά την εκλογή του Τραμπ. Γενικά, οι επενδυτές είναι αισιόδοχοι για το δολάριο και τις αμερικανικές μετοχές και απαισιόδοχοι για όλα τα άλλα. Αυτό είναι το συμπέρασμα που έβγαλαν οι αναλυτές της Bank of America από τη

Οι παρατηρήσεις του Τζέιμι Ντίμιον έρχονται την τρίτη ημέρα της δεύτερης προεδρικής θητείας του Ντόναλντ Τραμπ, με τη Wall Street να έχει ενισχύσει τα κέρδη της, καθώς τα στελέχη του χρηματοπιστωτικού τομέα θεωρούν τον Τραμπ πιο φιλικό προς τις επιχειρήσεις και την ανάπτυξη από τον προκάτοχό του.

δημοσκόπηση την οποία πραγματοποίησαν αυτόν τον μήνα, με τη συμμετοχή 214 επαγγελματιών επενδυτών με συνολικά υπό διαχείριση κεφάλαια 576 δισ. δολαρίων.

Η έρευνα της BofA διαπιστώνει ότι οι underweight θέσεις στα ομόλογα είναι οι υψηλότερες που έχουν καταγραφεί από τον Οκτώβριο του 2022, ενώ τα επίπεδα των μετρητών στα μεγάλα χαρτοφυλάκια παραμένουν στα χαμηλά επίπεδα του 3,9%. Στο πλαίσιο αυτό, οι αναλυτές σημειώνουν ότι εάν οι ανησυχίες που εκφράζονται στην αγορά για τους δασμούς του Ντόναλντ Τραμπ και για αναταραχή στα ομόλογα αποδειχθούν αβάσιμες, τότε η ανάληψη ρίσκου θα ενισχυθεί και οι αγορές που έμειναν πίσω θα καλύψουν το χαμένο έδαφος.

Η BofA διαπιστώνει μια στροφή των επενδυτών από τις αμερικανικές μετοχές –οι οποίες ωστόσο παραμένουν πρώτη

επιλογή των χαρτοφυλακίων– προς την Ευρώπη. Ειδικότερα, οι overweight θέσεις στις αμερικανικές μετοχές υποχώρησαν από το ρεκόρ 36% του Δεκεμβρίου στο 19% τον Ιανουάριο. Οι τοποθετήσεις των χαρτοφυλακίων στα χρηματιστήρια της Ευρωζώνης αυξήθηκαν κατά 26 ποσοστιαίες μονάδες, στη μεγαλύτερη μηνιαία αύξηση από τον Φεβρουάριο του 2015 και διαμορφώνονται σε 1% overweight.

Τα πιο απαισιόδοξα γεγονότα που θα έπλητταν τις αγορές, σύμφωνα με τους fund managers, μπορεί να είναι μια αναταραχή στα ομόλογα (36%), αυξήσεις επιτοκίων από τη Fed (31%) και ένας εμπορικός πόλεμος (30%). Αντίθετα, οι πιο αισιόδοξες εξελίξεις που θα μπορούσαν να δώσουν ώθηση στις αγορές εντοπίζονται στην ανάπτυξη της Κίνας (38%), στις μειώσεις επιτοκίων από τη Fed (17%) και στην παραγωγικότητα της τεχνητής νοημοσύνης (16%).

Δεν «βλέπει» ουσιαστική ανάκαμψη της γερμανικής οικονομίας η Bundesbank

Μια ουσιαστική ανάκαμψη της οικονομίας της Γερμανίας θεωρείται απίθανη τη δεδομένη στιγμή, όπως εκτιμά η Bundesbank στη μηνιαία έκθεσή της. Έπειτα από δύο χρόνια συρρικνώσεων και σχεδόν μηδενικής ανάπτυξης τα τελευταία τρίμηνα, οι προοπτικές για τη μεγαλύτερη οικονομία της Ευρώπης παραμένουν θολές, συμπληρώνει η κεντρική τράπεζα της Γερμανίας. Παράλληλα, επισημαίνει ότι ο πληθωρισμός εξακολουθεί να είναι αυξημένος.

«Το πρώτο τρίμηνο του 2025 η γερμανική οικονομία είναι απίθανο να βγει από τη μακρά περίοδο στασιμότητας»,

Είναι απίθανο να βγει από τη μακρά περίοδο στασιμότητας το πρώτο τρίμηνο φέτος, λόγω των προβλημάτων στον κλάδο της μεταποίησης.

ανέφερε η Bundesbank, επικαλούμενη την αδυναμία της μεταποίησης και την αβεβαιότητα που μειώνει τις ιδιωτικές δαπάνες. Η Γερμανία, η αλλοτινή οικονομικά ατμομηχανή της Ευρώπης, εμ-

φανίζει πλέον σοβαρή υστέρηση στην ανάπτυξη, καθώς αντιμετωπίζει δυσκολίες με τον μετασχηματισμό στην αυτοκινητοβιομηχανία και τη χημική βιομηχανία. Οι πολιτικές διαμάχες που έριξαν την κυβέρνηση το 2024 έχουν αποδυναμώσει περαιτέρω την εμπιστοσύνη, τις επενδύσεις και την κατανάλωση. Οι μειώσεις των επιτοκίων από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα αναμένεται να βοηθήσουν την κατάσταση. Ο πληθωρισμός πλησιάζει στο 2% και οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής σχεδιάζουν να μειώσουν και πάλι το κόστος δανεισμού την επόμενη εβδο-

μάδα, ύστερα από τέσσερις μειώσεις κατά ένα τέταρτο της μονάδας το 2024, που οδήγησαν το επιτόκιο καταθέσεων στο 3%. Στη Γερμανία οι πληθωριστικές πιέσεις «είναι πιθανό να παραμείνουν υψηλές στην αρχή του έτους», σύμφωνα με την Bundesbank, η οποία προσθέτει ότι «ο ρυθμός πληθωρισμού θα μειωθεί πιθανότατα και πάλι τους επόμενους μήνες». «Οι πρόσφατες πολύ απότομες αυξήσεις των τιμών στις υπηρεσίες θα υποχωρήσουν. Ωστόσο, θα εξακολουθήσουν να παραμένουν πολύ πάνω από τον μακροπρόθεσμο μέσο όρο τους», επισημαίνει στην έκθεσή της.

Η Γερμανία αντιμετωπίζει δυσκολίες με τον μετασχηματισμό στην αυτοκινητοβιομηχανία και στη χημική βιομηχανία.

ALPHA BANK

www.alphabank.com.cy

Ζήστε ονειρεμένα ταξίδια!

Χρησιμοποιήστε τις κάρτες Mastercard της Alpha Bank από **15 Δεκεμβρίου 2024 έως 31 Μαρτίου 2025** και κερδίστε δωροκουπόνια από τη Let's Go Tours by Amathus.

Ελάχιστο ποσό χρήσης κάρτας €5.000. Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις.

2 δωροκουπόνια των

€ 10.000

και 25 των € 4.000

ALPHA SPEND & WIN

Let's Go Tours by Amathus

Σε ό,τι αφορά τα τέλη δικτύου, ο υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας ανέφερε ότι είναι αυτονόητο το κόστος να αυξάνεται, αφού πρέπει να γίνουν επενδύσεις για την πράσινη μετάβαση. «Θα έχουμε για πολλά χρόνια επιβάρυνση πριν πάμε σε μειώσεις», σημείωσε.

Βρόχος το υψηλό ενεργειακό κόστος για τις επιχειρήσεις

Της **ΧΡΥΣΑΣ ΔΙΑΓΓΟΥ**

Το ζήτημα του υψηλού ενεργειακού κόστους έθεσαν χθες εκπρόσωποι από όλους τους κλάδους της βιομηχανίας στον υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας Θόδωρο Σκυλακάκη, που συμμετείχε ως επίσημος προσκεκλημένος στο γενικό συμβούλιο του ΣΕΒ, το οποίο ήταν και το πρώτο της χρονιάς. Υπάρχει πρόβλημα στο ισοζύγιο πληρωμών και είμαστε πρόθυμοι να κάνουμε επενδύσεις, αλλά πώς να τις κάνουμε σε ένα περιβάλλον υψηλής αβεβαιότητας και με το ενεργειακό κόστος στα ύψη, είπε απευθυνόμενος στον υπουργό ο πρόεδρος του Συνδέσμου, Σπύρος Θεοδωρόπουλος, θέτοντας τόσο το ζή-

τιοματικό ρεύματος, φέρνοντας ως παράδειγμα τη Βουλγαρία. «Δεν υπάρχει σαφής κατεύθυνση στην Ευρώπη αυτή τη στιγμή για να μπορούμε να συζητήσουμε», είπε ο υπουργός σε σχέση με το Green Pool, αφήνοντας ανοικτό το ενδεχόμενο στήριξης του συγκεκριμένου εργαλείου. Αντιθέτως ξεκαθάρισε ότι δεν μπορεί να επιδοτήσει χωρίς έγκριση από την Ε.Ε., κάτι που, όπως είπε, έκανε η Βουλγαρία, η οποία ελέγχεται από την Κομισιόν για παράβαση του ευρωπαϊκού πλαισίου.

Ξεκαθάρισε επίσης ότι τα προβλήματα της αγοράς ηλεκτρισμού είναι δομικά και ότι δεν μπορούμε ως Ελλάδα να κάνουμε πολλά πράγματα πέραν των πρωτοβουλιών που έχουν ληφθεί και σε επίπεδο πρωθυπουργού. Δεν μπορούμε να επιβεβαιώσουμε το κόστος φυσικού αερίου, τόνισε, ενώ προέβλεψε ότι οι τιμές θα πέσουν από το 2026 και μετά, με την είσοδο στην αγορά παραγωγής από νέα κοιτάσματα.

Σε σχέση με τα τέλη δικτύου σημείωσε ότι είναι αυτονόητο το κόστος να αυξάνεται αφού πρέπει να γίνουν επενδύσεις για την πράσινη μετάβαση. «Θα έχουμε για πολλά χρόνια επιβάρυνση πριν πάμε σε μειώσεις», είπε ο υπουργός. Ειδικά για τις αυξήσεις τελών της τάξεως του 23% που έχει εισπληθεί ο ΔΕΔΔΗΕ σε ετήσια βάση την περίοδο 2025-2028, ο υπουργός είπε ότι δεν ανταποκρίνονται στο συνολικό διαφορικό κόστος για τις ετήσιες επενδύσεις, αλλά αφορούν και την κάλυψη παλαιωμένων. Και όπως μεταφέρουν στην «Κ» συμμετέχοντες στο χθεσινό γενικό συμβούλιο του ΣΕΒ, εκτίμησε ότι η ετήσια αύξηση των τελών θα κυμανθεί στο 10%. Ειδική αναφορά έκανε ο υπουργός στο θέμα των ρευματοκλοπών και στα περιθώρια βελτίωσης που υπάρχουν, καθώς, όπως είπε, καλύπτονται κατ'επίσημο το 5%-6% του κόστους δικτύου και θα έπρεπε να είναι πιο κοντά στο 2%.

Εξετάζεται μείωση ασφαλιστικών εισφορών στις υπερωρίες

Σε συνδυασμό με την καθολική εφαρμογή της ψηφιακής κάρτας εργασίας

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

Τη μείωση των ασφαλιστικών εισφορών που καταβάλλουν εργοδότες και εργαζόμενοι στις υπερωρίες εξετάζει η κυβέρνηση, στο πλαίσιο των αναπτυξιακών μέτρων που προτίθεται να προωθήσει το αμέσως επόμενο διάστημα, με σαφέστατο στόχο τη στήριξη της υγιούς επιχειρηματικότητας αλλά και των εισοδημάτων των εργαζομένων. Το μέτρο, που δεν έχει «κλειδώσει» ακόμη σε όλες του τις λεπτομέρειες, θα συνδυασθεί με την καθολική εφαρμογή της ψηφιακής κάρτας εργασίας σε περισσότερους από 1.500.000 εργαζομένους, καθώς από την 1η Μαρτίου αναμένεται να τεθεί σε πλήρη εφαρμογή –με την επιβολή των προβλεπόμενων προστίμων στους παραβάτες– στους κλάδους του τουρισμού και του επισιτισμού.

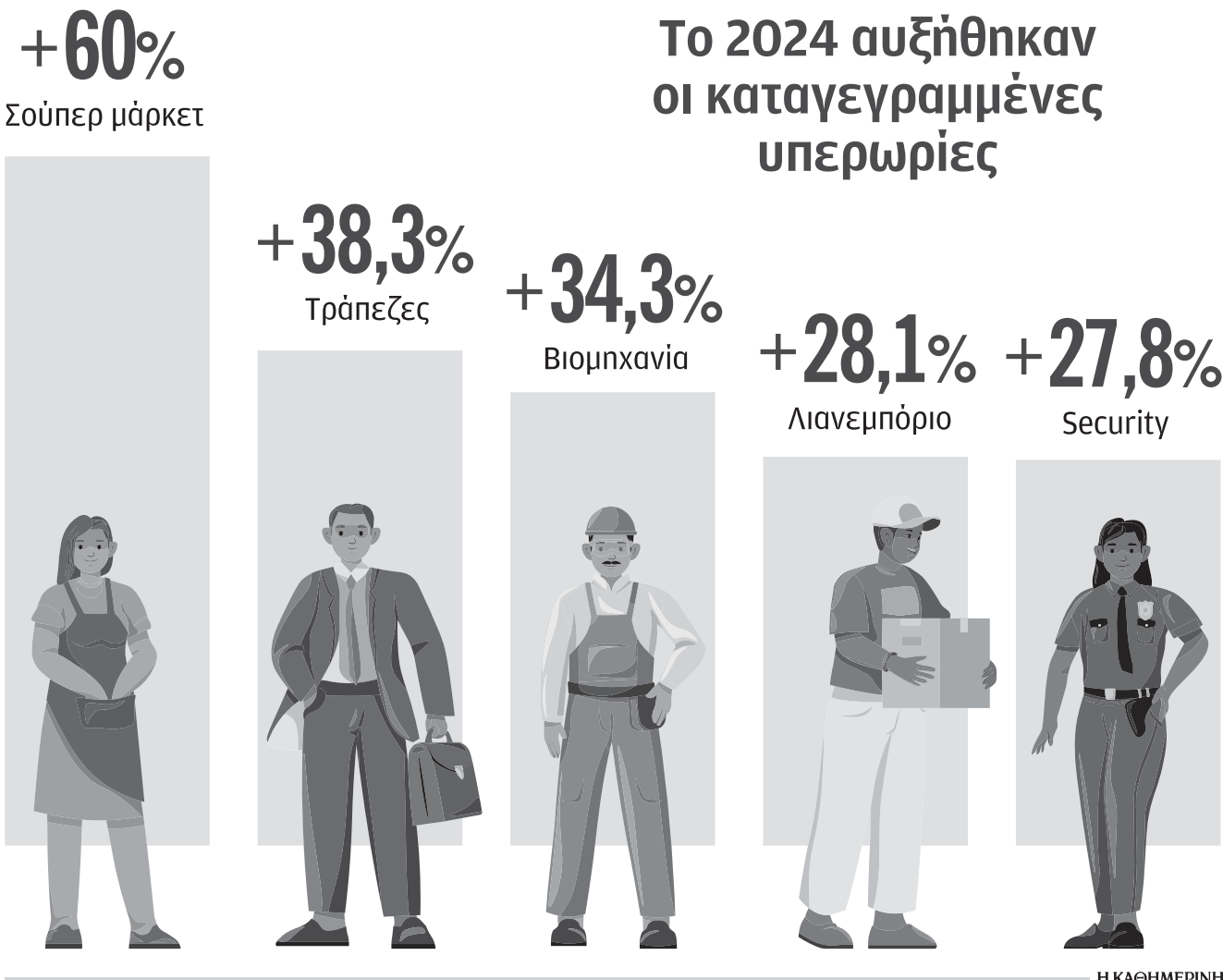
Είναι χαρακτηριστικό ότι από την εφαρμογή της ψηφιακής κάρτας σε τράπεζες, μεγάλα σουπερ μάρκετ, εταιρείες φύλαξης και ιδιωτικής ασφάλισης, φορείς του Δημοσίου, βιομηχανία και λιανικό εμπόριο, το 2024 οι καταγεγραμμένες υπερωρίες σημείωσαν σημαντική α-

Οι καταγεγραμμένες υπερωρίες αυξήθηκαν κατά 815.509 ώρες το 2024 στους κλάδους όπου εφαρμόστηκε η ψηφιακή κάρτα εργασίας.

ξηση. Σύμφωνα με τα στοιχεία του συστήματος «Εργάνη», οι υπερωρίες στους κλάδους εφαρμογής της αυξήθηκαν αθροιστικά κατά 815.509 ώρες σε σχέση με τα έτη πριν από την εφαρμογή του μέτρου.

Ενδεικτικά, οι καταγεγραμμένες υπερωρίες αυξήθηκαν:

- Στα σουπερ μάρκετ κατά 60% (216.731 ώρες το 2024, έναντι 135.466 το 2021).
 - Στις τράπεζες κατά 38,3% (82.236 ώρες το 2024, έναντι 59.470 το 2021).
 - Στις εταιρείες security κατά 27,8% (454.547 ώρες το 2024, έναντι 355.584 ώρες το 2022).
 - Στη βιομηχανία κατά 34,3% (2.019.082 ώρες το 2024, έναντι 1.503.813 το 2023).
 - Στο λιανεμπόριο 28,1% (474.999 ώρες το 2024, έναντι 370.883 το 2023).
- Κι ενώ από την 1η Μαρτίου ο αριθμός των εργαζομένων που κάνουν χρήση της ψηφιακής κάρτας εργασίας αναμένεται να διπλασιαστεί, αφού τουλάχιστον άλλοι 700.000 εργαζόμενοι στον τουρισμό και τον επισιτισμό θα ενταχθούν στη διαδικασία υποχρεωτικής χρήσης της (εφαρμόζεται πιλοτικά από τον Σε-

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Οι παγίδες στις γονικές παροχές που κοστίζουν ακριβά στους φορολογούμενους

ΤΟΥ **ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ**

Σε ιδιαίτερα υψηλά επίπεδα συνεχίζουν να κινούνται οι γονικές παροχές και δωρεές λόγω των υψηλών αφορολόγητων ποσών που ισχύουν σήμερα. Έτσι και το 2024 οι γονικές παρέμειναν στην πρώτη γραμμή και συγκεκριμένα ξεπέρασαν τις 100.000.

Σύμφωνα με τη νομοθεσία, οι γονείς και οι παππούδες που δωρίζουν χρήματα στα παιδιά τους για να αποκτήσουν σπίτι δεν πληρώνουν φόρο εάν η γονική παροχή αφορά ποσό έως 800.000 ευρώ, ενώ τα παιδιά απολαμβάνουν υψηλό αφορολόγητο όριο κατά την απόκτηση πρώτης κατοικίας. Ωστόσο, όσοι μεταβιβάζουν ακίνητα ή δωρίζουν χρήματα θα πρέπει να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί, καθώς μια λανθασμένη κίνηση μπορεί να τους φέρει αντιμέτωπους με την εφορία και δυστυχώς με φόρους και τσουκτερά πρόστιμα.

Το τελευταίο διάστημα οι έλεγχοι της ΑΑΔΕ αποκάλυψαν χιλιάδες υποθέσεις γονικών παροχών χρηματικών ποσών που έγιναν με κατάθεση μετρητών σε τραπεζικούς λογαριασμούς αλλά και δωρεές χρημάτων σε πρόσωπα που δεν δικαιούνται το αφορολόγητο όριο των 800.000 ευρώ.

Συγκεκριμένα, οι ελεγκτές διαπίστωσαν ότι πολλοί φορολογούμενοι δόρισαν στα παιδιά τους ή στα εγγόνια τους χρηματικά ποσά με γονική παροχή, η οποία όμως δεν πραγματοποιήθηκε με μεταφορά χρηματικών ποσών μέσα από τις τράπεζες, όπως ορίζει ο νόμος, αλλά με μετρητά τα οποία κατατέθηκαν στον τραπεζικό λογαριασμό του δωρεοδόχου και κανονικά θα έπρεπε να καταβληθεί φόρος 10%. Επίσης εντοπίστηκαν περιπτώσεις εικονικών γονικών παροχών σε πρόσωπα τα οποία δεν δικαιούνται το αφορολόγητο των 800.000 ευρώ.

Εντοπίστηκαν περιπτώσεις εικονικών γονικών παροχών σε πρόσωπα τα οποία δεν δικαιούνται το αφορολόγητο των 800.000 ευρώ.

Αποκαλύφθηκαν χιλιάδες παράτυπες υποθέσεις γονικών παροχών χρηματικών ποσών που έγιναν με κατάθεση σε τραπεζικούς λογαριασμούς.

Προκειμένου οι φορολογούμενοι να μην υποπέσουν σε λάθη, πριν ξεκινήσουν μια γονική παροχή ή δωρεά θα πρέπει να γνωρίζουν τα εξής:

- Το αφορολόγητο των 800.000 ευρώ αφορά γονικές παροχές - δωρεές οποιασδήποτε φύσεως περιουσίας (κινητής, ακίνητης, απαίτησης) με δωρεοδόχους μόνο τα πρόσωπα της Α' κατηγορίας (σύζυγος, μέρος συμφώνου συμβίωσης, τέκνα, εγγόνια και γονείς). Δηλαδή εξαιρούνται αδελφια, ανίψια, θείοι και άλλοι συγγενείς.
- Οι χρηματικές γονικές παροχές και δωρεές θα πρέπει να αποδεικνύονται με μεταφορά χρημάτων μέσω χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων.
- Κατά τη σύνταξη των συμβολαιογραφικών εγγράφων μεταβίβασης ακινήτων η καταβολή του τιμήματος γίνεται αποκλειστικά με τη χρήση τραπεζικών μέσων πληρωμής.
- Χρηματικές γονικές παροχές με

Σύμφωνα με τη νομοθεσία, οι γονείς και οι παππούδες που δωρίζουν χρήματα στα παιδιά τους για να αποκτήσουν σπίτι δεν πληρώνουν φόρο εάν η γονική παροχή αφορά ποσό έως 800.000 ευρώ, ενώ τα παιδιά απολαμβάνουν υψηλό αφορολόγητο όριο κατά την απόκτηση πρώτης κατοικίας.

μετρητά (για τα οποία δεν έχει γίνει ανάληψη από τράπεζα) φορολογούνται με αυτεπὲλ συντελεστή 10%, χωρίς αφορολόγητο όριο.

- Στις περιπτώσεις διαδοχικών δω-

ρεών κατά τις οποίες ωφελούνται πρόσωπα που δεν δικαιούνται το αφορολόγητο των 800.000 ευρώ (π.χ. δωρεά από τέκνο σε γονέα και εν συνεχεία δωρεά από αυτόν τον γονέα σε άλλο

τέκνο), η εφορία διερευνά τις πραγματικές συνθήκες και τη σκοπιμότητα αυτών των δωρεών, καθώς και το χρονικό διάστημα που μεσολάβησε μεταξύ αυτών. Στις περιπτώσεις που αποδεικνύεται

ότι ο τελικός ωφελούμενος από τις διαδοχικές δωρεές είναι πρόσωπο που δεν ανήκει στην Α' κατηγορία δικαιούχων (π.χ. αδελφός) και ότι οι διαδοχικές δωρεές έχουν γίνει προς αυτόν τον σκοπό, τότε επιβάλλεται φόρος 20% χωρίς αφορολόγητο όριο. Εάν το χρονικό διάστημα που έχει μεσολάβησει μεταξύ των διαδοχικών δωρεών είναι σύντομο (όχι μεγαλύτερο των έξι μηνών) κτυπάει καμπανάκι έλεγχου.

- Η δυνατότητα του γονέα/δωρητή να πραγματοποιήσει χρηματική γονική παροχή/δωρεά προς το τέκνο/δωρεοδόχο δεν ελέγχεται κατά το στάδιο της υποβολής της δήλωσης. Δηλαδή δεν υπάρχει υποχρέωση συνυποβολής δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος παρελθόντων ετών κ.λπ. Το πόθεν έσχες του δωρητή ερευνάται κατά τον έλεγχο της δήλωσης. Γι' αυτόν τον λόγο όσοι δωρίζουν χρήματα θα πρέπει να ελέγξουν τα εισοδήματά τους και συγκεκριμένα εάν μπορούν να καλύψουν τη δωρεά ή γονική παροχή.

- Οι φορολογούμενοι για να καλύψουν το «πόθεν έσχες» μπορούν να χρησιμοποιήσουν την ανάλογη κεφαλαίου. Με αυτή τη μέθοδο μπορούν να επικαλεστούν εισοδήματα προηγούμενων ετών χωρίς να υπάρχει περιορισμός. Δηλαδή μπορούν να επικαλεστούν εισοδήματα που είχαν πριν από 5, 10, 20 ή περισσότερα χρόνια.

- Σε περίπτωση μεταφοράς χρηματικού ποσού προς κοινό λογαριασμό του τέκνου/δωρεοδόχου με τρίτο πρόσωπο, η αποδεδειγμένη «χρήση» του χρηματικού ποσού της γονικής παροχής/δωρεάς από το τέκνο/δωρεοδόχο και όχι από το τρίτο πρόσωπο αποτελεί αντικείμενο ελέγχου. Στην περίπτωση που αποδεικνύεται η «χρήση» του χρηματικού ποσού από το τρίτο πρόσωπο, επιβάλλεται φόρος δωρεάς.

well.cy

live.smile.repeat

Ενίσχυση στα εργατικά χέρια με μετανάστες

Ευκολότερη η έκδοση αδειών διαμονής – Ανάγκη αύξησης του δυναμικού κατά 200.000 άτομα την επόμενη πενταετία

Της **TANIAS ΓΕΩΡΓΙΟΠΟΥΛΟΥ**

Αλλαγή εκ βάθρων του συστήματος αδειών διαμονής μεταναστών για εργασία σχεδιάζει το υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες σε εργατικό δυναμικό της χώρας για τα επόμενα χρόνια. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat και του Συμβουλίου Οικονομικών Επιχειρηγών (ΣΟΕ), μέσα στην επόμενη πενταετία το εργατικό δυναμικό της χώρας θα πρέπει να αυξηθεί κατά 200.000 εργαζόμενους, προκειμένου να επιτευχθεί ανάπτυξη 2%. «Προφανώς, οι ανάγκες εργατικού δυναμικού δεν θα καλυφθούν αποκλειστικά από μετανάστες. Χρειάζεται να μπει στην αγορά εργασίας ένα ποσοστό από εκείνους που δεν εργάζονται, να αυξηθεί η απασχολησιμότητα των γυναικών, αλλά και να επιστρέψουν άνθρωποι που εργάζονται στο εξωτερικό. Όμως είναι βέβαιο ότι χρειαζόμαστε μετανάστες για να καλυφθούν οι ανάγκες», παρατηρεί στην «Κ» κυβερνητικό στέλεχος. Είναι σημαντικό επίσης να επισημάνουμε ότι με βάση τη δημογραφικά

Υπηρεσίας Απασχόλησης (ΔΥΠΑ), του υπουργείου Εξωτερικών και της ΕΛ.ΑΣ., αλλά και των επιμέρους υπουργείων, ώστε να υπάρξει εναρμόνιση της μεταναστευτικής πολιτικής με τις ανάγκες της αναπτυξιακής πολιτικής.

Ενα από τα βασικότερα προβλήματα του υπάρχοντος συστήματος έκδοσης αδειών διαμονής είναι ότι οι ίδιες υπηρεσίες καλούνται να διαχειριστούν όλους τους τύπους αδειών διαμονής. Στο ίδιο γραφείο καταλήγουν όλες οι αιτήσεις μεταναστών για άδεια διαμονής: αιτήματα στο πλαίσιο της διαδικασίας για «χρυσή βίζα», αθλητές που πρόκειται να πάρουν μεταγραφή σε ελληνική ομάδα, επιστήμονες που έχουν κληθεί να εργαστούν,

παιδιά και σύζυγοι εργαζομένων στη χώρα, καθώς και αιτήματα για εργασία σε οποιονδήποτε τομέα.

Εκκρεμότητα

Η διοικητική διαίρεση των εργασιών θα επισπεύσει τη διαδικασία για όλους, εκτιμά η κυβέρνηση. Ένα στοιχείο αρκεί για να αναδειχθούν οι ανυπέρβλτες δυσκολίες του συστήματος, που ασφαλώς δεν ευνοούν την προσέλκυση εργατικού δυναμικού: Αυτή τη στιγμή εκκρεμούν 280.000 άδειες διαμονής και το νούμερο αυτό, αν συνεχιστεί η υπάρχουσα κατάσταση, αναμένεται να αυξάνεται κατά 20% κάθε χρόνο. Επιπλέον και στις άδειες διαμονής

σχεδιάζεται να εφαρμοστεί η διαλειτουργικότητα των συστημάτων, έτσι ώστε το υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου να μπορεί να έχει όλες τις επιμέρους πληροφορίες και ο εκάστοτε υπάλληλος να επικεντρώνεται μόνο στην έκδοση της άδειας διαμονής και όχι στον έλεγχο των εγγράφων, τη γνησιότητα των οποίων θα πρέπει να εγγυάται ο φορέας-υπουργείο αποστολής. «Όταν έρχεται ένας αλλοδαπός για εργασία στην Ελλάδα αυτό που απασχολεί είναι η ασφάλεια. Αυτό το στοιχείο θα πρέπει να το ερευνά η αστυνομία και να παρέχει άμεσα στοιχεία για το ποινικό μητρώο του αιτούντος», επισημαίνουν στελέχη του υπουργείου Μετανάστευσης. «Ε-

πίσης όσον αφορά τη δημόσια υγεία, δεν μπορεί να ζητάμε διαφορετικά στοιχεία από τους Ινδούς που έρχονται ως τουρίστες και από αυτούς που έρχονται για εργασία», προσθέτουν. «Κατά την αναγγελία εργασίας θα πρέπει να εφαρμόζονται αυτά που ισχύουν και για τους Έλληνες που θα εργαστούν στην ίδια θέση». Το κλειδί στη διαδικασία είναι να σταματήσουν να πηγαиноέρχονται καρτιά από τη μία υπηρεσία στην άλλη, και η διαδικασία να γίνεται πιο γρήγορα και κυρίως ηλεκτρονικά.

Σε κάθε περίπτωση, οι εργοδότες που θέλουν να φέρουν εργαζομένους από το εξωτερικό θα υποχρεώνονται να χρησιμοποιούν ως πρώτη στάση α-

ναζήτησης εργατικού δυναμικού τη ΔΥΠΑ, έτσι ώστε να δίνεται προτεραιότητα στους Έλληνες ανέργους.

Αναθεώρηση

Προς αναθεώρηση βαίνουν και οι διμερείς συμφωνίες που έχουν υπογραφεί με Αίγυπτο και Μπανγκλαντές εφόσον δεν έχουν αποδώσει. Η συμφωνία με την Αίγυπτο αφορούσε τη μετάκληση 5.000 εργαζομένων, αλλά έως τώρα έχουν έρθει μόνο 180 άτομα. Όσον αφορά το Μπανγκλαντές, οι σχέσεις με την Ινδία δεν επιτρέπουν την πρόσβαση στο προξενείο στο Νέο Δελχί. «Χρειάζεται να ληφθούν άμεσα κάποια μέτρα, αλλά θα χρειαστεί τουλάχιστον ένας χρόνος πριν το σύστημα καταφέρει να γίνει λειτουργικό και να αποδώσει για εργαζομένους και εργοδότες», υπογραμμίζουν, πάντως, στελέχη του υπουργείου Μετανάστευσης. Οι αλλαγές δεν πρέπει να προσκρούσουν σε αντιδράσεις κάποιων που έχουν αναλάβει τον ρόλο του εθνοφύλακα, καθώς πρόκειται για θέμα που αφορά την αγορά εργασίας και την ανάπτυξη, προσθέτουν οι ίδιες πηγές. Αντίθετα από τις ανάγκες, μειώνεται διαρκώς το ερ-

Από τα βασικότερα προβλήματα της υπάρχουσας διαδικασίας είναι ότι οι ίδιες υπηρεσίες καλούνται να διαχειριστούν όλους τους τύπους αδειών, είτε είναι για επαγγελματικούς λόγους είτε για «χρυσή βίζα».

στοιχεία έως το 2050 οι Έλληνες εργαζόμενοι θα μειωθούν κατά 27% και οι συνταξιούχοι θα αυξηθούν κατά 20%, γεγονός που καταδεικνύει την ανάγκη εισαγωγής εργαζομένων.

Αυτομάτως

Ειδικότερα, στο κυβερνητικό σχέδιο προτείνεται το πλαίσιο επεξεργασίας των αδειών διαμονής να αυτοματοποιηθεί και να γίνεται πλέον ηλεκτρονικά με τη μικρότερη δυνατή ανθρώπινη παρέμβαση. Επίσης να αυξηθεί ο χρόνος ισχύος των αδειών διαμονής από τρία χρόνια που είναι σήμερα σε πέντε, και για τις άδειες που βρίσκονται εν ισχύ αλλά και για τις καινούργιες, ώστε να μειωθεί η επιβάρυνση του συστήματος.

Προβλέπεται να υπάρξουν παρεμβάσεις, ώστε να διευκολυνθούν οι εργοδότες να πραγματοποιούν μετακλήσεις με απλοποίηση των διαδικασιών από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς. Το σχέδιο προβλέπει εμπλοκή της Δημόσιας

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Οριζόντιο πρόβλημα σε όλους τους τομείς η έλλειψη εργατικών χεριών

Της **ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΝΤΗ**

Από τον κατασκευαστικό και αγροτικό τομέα μέχρι την πληροφορική και τον τουρισμό, η έλλειψη εργατικών χεριών έχει εξελιχθεί σε πονοκέφαλο για μεγάλο αριθμό επιχειρήσεων στην Ελλάδα. Πρόκειται ίσως για μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις που καλούνται να αντιμετωπίσουν, καθώς οι κενές θέσεις εργασίας δεν περιορίζονται μόνο σε χαμηλής εξειδίκευσης εργαζομένους, αλλά επεκτείνονται και σε εργαζομένους υψηλής εξειδίκευσης.

Στον τουρισμό παρατηρείται έλλειψη προσωπικού σε θέσεις χαμηλής ειδίκευσης όπως λάντζα, σερβιτόροι, καμαριέρες αλλά και σε προσωπικό υψηλής εξειδίκευσης, όπως σεφ κ.λπ. Στον κατασκευαστικό τομέα υπάρχει μεγάλη ανάγκη για εξειδικευμένους τεχνίτες, ενώ η βιομηχανία ζητεί προσωπικό για θέσεις εργασίας από εργάτες αποθήκης, συσκευασίας, εργάτες παραγωγής κ.λπ.

Άμεσο επακόλουθο είναι η αύξηση της ζήτησης εργαζομένων από τρίτες χώρες. Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου προβλέπει τη μετάκληση 89.290 εργαζομένων.

Ελλείψεις εργαζομένων εντοπίζονται και στον κλάδο της πληροφορικής, όπου οι επιχειρήσεις σε παγκόσμιο επίπεδο έχουν αποδυθεί σε ένα κυνήγι ταλέντων για την κάλυψη των αυξανόμενων αναγκών τους. Οι εταιρείες ζητούν προγραμματιστές υψηλής εξειδίκευσης για να καλύψουν θέσεις όπως machine learning engineer και security specialists καθώς και άλλες ειδικότητες. Ένα σημαντικό κεφάλαιο είναι και ο πρωτογενής τομέας, όπου είναι γνωστή

η έλλειψη χιλιάδων εργατών γης. Τα μεγάλα κενά που διαπιστώνονται στην ελληνική αγορά εργασίας και η σημαντική πίεση που ασκείται στους εργοδότες για να καλύψουν τις ανάγκες τους, έχουν οδηγήσει και στην αύξηση της ζήτησης εργαζομένων από τρίτες χώρες.

Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου (ΠΥΣ) που εγκρίθηκε πριν από τη Χριστούγεννα, προέβλεπε τη μετάκληση 89.290 εργαζομένων από τρίτες χώρες εντός του 2025. Μεταξύ των προβλεπόμενων ειδικοτήτων περιλαμβάνονται κατά κύριο λόγο ανειδίκευτοι εργάτες γης, οικοδόμοι, χειριστές μηχανημάτων, εργάτες εργοστασίων, υπάλληλοι γραφείων, ενώ περισσότερες από τις μισές θέσεις αφορούν εποχική εργασία.

Η προηγούμενη αντίστοιχη απόφαση αφορούσε αρχικά 147.925 θέσεις εργασίας για τη διετία 2023-2024, ενώ υπήρξε και συμπληρωματική απόφαση εντός του 2024, με την οποία εγκρίθηκαν

επιπλέον 32.517 μετακλήσεις εργαζομένων από τρίτες χώρες για να καλυφθούν οι ανάγκες κυρίως στον αγροτικό τομέα, στις κατασκευές καθώς και στον τουρισμό - επισιτισμό.

Η διάρθρωση

Για το 2025 η ΠΥΣ ορίζει ότι ο ανώτατος αριθμός θέσεων για εξαρτημένη εργασία, εποχική εργασία αλλά και εργασία υψηλής ειδίκευσης πολιτών τρίτων χωρών για το έτος 2025 καθορίζεται σε 89.290. Ειδικότερα, ο ανώτατος αριθμός θέσεων για εξαρτημένη εργασία ανέρχεται σε 41.670.

Εποχική εργασία αφορούν οι 45.670 θέσεις, ενώ υπάρχουν και 2.000 θέσεις εργασίας που εγκρίθηκαν και αναφέρονται σε απασχόληση υψηλής ειδίκευσης. Από τις θέσεις εξαρτημένης εργασίας το 38,39%, δηλαδή οι 16.000 από τις 41.670, αφορά ανειδίκευτους εργάτες που θα κληθούν να καλύψουν τα κενά των εργατών γης, της κτηνο-

Η δυσκολία εύρεσης κατάλληλων υποψηφίων εξακολουθεί να αποτελεί «αγκάθι» για τις επιχειρήσεις, ακόμη και για θέσεις υψηλής εξειδίκευσης.

τροφίας, της δασοκομίας και της αλιείας. Σε 5.000 ανέρχονται οι θέσεις εργασίας που αφορούν υπαλλήλους γραφείου. Οι εργαζόμενοι αυτές της κατηγορίας θα απασχοληθούν σε ημεδαπές επιχειρήσεις, που έχουν συνάψει συμφωνίες και λειτουργούν ως υποκαταστήματα αλλοδαπών εταιρειών και έχουν αναλάβει την προώθηση προϊόντων και την παροχή τεχνικής υποστήριξης.

Στο μεταξύ, η δυσκολία εύρεσης κατάλληλων υποψηφίων εξακολουθεί να

αποτελεί «αγκάθι» για τις επιχειρήσεις, χωρίς ωστόσο να θεωρείται το εμπόδιο αυτό ανυπέρβλητο.

Σύμφωνα με την τελευταία έρευνα του ομίλου ManpowerGroup για το 2025, το 80% των εργοδοτών δήλωσε ότι αντιμετωπίζει δυσκολία στην κάλυψη θέσεων εργασίας, με το 57% να αναφέρει «κάποια δυσκολία» και το 23% «αρκετή δυσκολία», ενώ μόλις το 19% δήλωσε ότι δεν αντιμετωπίζει καμία δυσκολία. Το 2024 το αντίστοιχο ποσοστό ήταν 82%.

Το μεγαλύτερο πρόβλημα ωστόσο εντοπίζεται στις μικρές επιχειρήσεις (10-49 εργαζόμενοι) καθώς πάνω από 8 στις 10 (84%) ανέφεραν σημαντικές δυσκολίες στην κάλυψη θέσεων εργασίας έναντι 82% το 2024. Αντίθετα, αν και το πρόβλημα αυτό είναι εμφανές και στις μεγάλες επιχειρήσεις, το ποσοστό των εργοδοτών που αντιμετωπίζει τέτοιες δυσκολίες είναι μικρότερο σε σύγκριση με πέρυσι.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΚΩΣΤΑ ΚΑΛΛΙΤΕΡΗ

Το τραμπικό ρεύμα

Η ανάδειξη του Ντόναλντ Τραμπ στην ηγεσία των ΗΠΑ προκαλεί αταράξεις και ανακατατάξεις σε όλο τον κόσμο, αναποφευκτα και στα καδ' ημάς. Ήταν εντυπωσιακά –και όχι για καλό– ορισμένα από τα πιο νωπιά δημοσκοπικά ευρήματα: κατέγραψαν ότι στην πλευρά των συστημικών κομμάτων επικρατεί ορισμένη σταθερότητα, κάτι, λες, σαν μια παγιωμένη κατάσταση, ενώ στην άλλη πλευρά, των λεγόμενων αντιπονημικών κομματικών σχημάτων, εμφανίζεται έντονη κινητικότητα. Έτσι, μέσα σε ελάχιστο χρόνο, σε λίγο πάνω από ένα μήνα αφότου εξελήνχ ο Τραμπ, ο κομματικός χώρος δεξιάτερα της Ν.Δ. κέρδισε 4 ποσοστιαίες μονάδες (περίπου τόσες όσες έχασε ο χώρος αριστερά του ΠΑΣΟΚ), με αποτέλεσμα αθροισ-

τικά να ξεπεράσει το 20%. Είναι μεγάλο ποσοστό.

Στην επιφάνεια των πραγμάτων φαίνεται ότι υπάρχει σταθερότητα, αλλά κάτω από αυτήν γίνονται έντονες διεργασίες – κάτι που ο Στ.ρ. Φαναράς, της Metron, χαρακτηρίζει «εύθραυστη πολιτική σταθερότητα».

Η ουσία τους ίσως είναι πιο σημαντική κι από τα ποσοστά τους: στο τοπίο των –έως σήμερα– διάσπαρτων κομματικών σχημάτων δεξιάτερα της Ν.Δ. φαίνεται να διαμορφώνεται και να τείνει να σχηματιστεί ένα νέο, συγκροτημένο πολιτικό ρεύμα, το ρεύμα του τραμπισμού. Με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά, ενοποιημένη ατζέντα, σε έναν (καθ' όσα είναι γνωστά) άτυπο πλην όμως ουσιαστικό υπερεθνικό συντονισμό με ανάλογα κινήματα

Νομίζοντας ότι «αυτή τη φορά είναι διαφορετικά», διακινδυνεύεις να τους μοιάσεις.

και οργανώσεις, με συνεκτική ουσία του τις αξίες και ιδέες του τραμπισμού και την προσωπολατρία.

Ανυσύχασε το Μέγαρο Μαξίμου. Βλέπει με άγχος ότι μέσα σε ένα μήνα ο Κ. Μητσοτάκης χάνει 3 μονάδες ως καταλληλότερος για πρωθυπουργός, όσες κερδίζει η Α. Λατινοπούλου. Οτι 20,7% όσων αυτοπροσδιορίζονται δεξιά διλώνουν την πρόθεσή τους να ψηφίσουν τη Φωνή Λογικής – έναντι 42,5% τη Ν.Δ. Βλέπει επίσης ότι προς αυτό

το κόμμα έχει η Ν.Δ. τις μεγαλύτερες διαρροές ψηφοφόρων. Και με (γραφικές) δηλώσεις περί φύλων και άλλων τινών από τη μια και την ανάδειξη/επιστροφή στην της λαϊκής δεξιάς στην πρώτη γραμμή από την άλλη, τρέχει να προλάβει να ανέβει στο τρένο.

Ο δρόμος έχει τη δική του ιστορία: Όταν ο κοινωνικός φόβος για το αύριο και η οργή για τις ανισότητες δεν παίρνουν πειστικές απαντήσεις από τη δημοκρατία, και τα πράγματα ωθούνται δεξιά της Δεξιάς, κατά κανόνα το πολιτικό προσωπικό που ευθύνεται για αυτές τις εξελίξεις σπεύδει να μεταποτιστεί στην ίδια κατεύθυνση, νομίζοντας ότι έτσι θα ξαναβρεί το εδαφός που βλέπει ότι φεύγει κάτω από τα πόδια του. Αν αυτό το πολιτικό προσωπικό

είναι κουρασμένο, χορτάτο και σε σύγχυση, δεν μπορεί να αντιδράσει για να αλλάξει τον ρουν των πραγμάτων. Και αυθυποβάλλεται ότι πηγαίνοντας δεξιάτερα, θα διατηρήσει την κυριαρχία του, θα συνεχίσει να ελέγχει με μαεστρία το παιχνίδι. Αλλά αν δεν υπάρχει ένα πειστικό αφήγημα, ένα φιλόδοξο σχέδιο για το αύριο, η ιστορία λέει ότι κατά κανόνα η παρτίδα χάνεται. Όταν αντί να πασχίσεις να ανταποκριθείς στην κοινωνική πίεση για ριζοσπαστικές αλλαγές προς το καλύτερο, αφήνεις τα πράγματα στην αποτελμάτωση και αφήνεις να βουλιάξεις σε αυτήν. Νομίζοντας ότι «αυτή τη φορά είναι διαφορετικά», διακινδυνεύεις να τους μοιάσεις.

kallitsiskostas@yahoo.com

Οργανισμός Χρηματοδότησεως Στέγης

**ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΓΡΑΠΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΗΡΩΣΗ ΜΙΑΣ ΘΕΣΗΣ
ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ Α και Β
ΣΤΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ
& ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ**

Έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του Οργανισμού Χρηματοδοτήσεως Στέγης
www.hfc.com.cy

τα αποτελέσματα της γραπτής εξέτασης για την πλήρωση θέσης Λειτουργού Α και Β στη Διεύθυνση Τεχνολογίας και Ανάπτυξης Διαδικασιών.

ΜΙΜΗΣ ΠΛΕΣΣΑΣ

ποιος το ξέρει... ένας αιώνας μουσική

Μία συγκινητική αφήγηση για έναν από τους κορυφαίους της μουσικής,
που έντυσε τη ζωή μας με μελωδίες

Με την υπογραφή της Λουκίλας Καρρέρ Πλέσσα

ΚΥΡΙΑΚΗ
2/2/25

Ευελιξία σε ωράριο και χώρο εργασίας αναζητούν οι Έλληνες εργαζόμενοι

Ευελιξία στον χώρο εργασίας αποζητούν 7 στους 10 Έλληνες εργαζομένους, ωστόσο λιγότερες επιχειρήσεις έχουν τελικά ανταποκριθεί σε ένα τέτοιο αίτημα καθώς σύμφωνα με τη νεότερη έρευνα Workmonitor 2025 της Randstad το 54% των Ελλήνων εργαζομένων που συμμετείχαν σε αυτήν απάντησε ότι έχει ευελιξία στο ωράριο εργασίας, σε αντίθεση με τον παγκόσμιο μέσο όρο που κινείται στο 65%. Σύμφωνα με την έρευνα στην οποία συμμετείχαν περισσότεροι από 25.000 εργαζόμενοι από 35 χώ-

Το 52% των ερωτηθέντων δήλωσε ότι έχει παραιτηθεί από εργασία επειδή το περιβάλλον ήταν τοξικό.

ρες παγκοσμίως (Αργεντινή, Γερμανία, Βραζιλία, Ιταλία, Αμερική, Ηνωμένο Βασίλειο κ.ά.), οι προσδοκίες και οι προτεραιότητες των εργαζομένων στην Ελλάδα συμπίπτουν σε μεγάλο βαθμό με τις αντίστοιχες εργαζομένων του εξωτερικού. Ενδεικτικά, το 85% των Ελλήνων ερωτηθέντων προτάσσει ως βασική προτεραιότητα τα επίπεδα αμοιβής και σε επόμενο στάδιο (84%) την ισορροπία ανάμεσα στην επαγγελματική και την προσωπική ζωή, κάτι που άρχισε να γίνεται ακόμη πιο έντονο μετά την πανδημία και τη σταδιακή καθιέρωση της υβριδικής ή εξ αποστάσεως εργασίας σε αρκετούς κλάδους. Παράλληλα,

για το 73% των Ελλήνων εργαζομένων σημαντικό ρόλο στην καριέρα του παίζει και η ευελιξία που παρέχεται από τις επιχειρήσεις ως προς τις ώρες εργασίας, ενώ ευελιξία αποζητεί ένα περίπου αντίστοιχο ποσοστό (71%) και στον χώρο εργασίας. Ωστόσο, σύμφωνα με την έρευνα, το 54% υποστηρίζει πως οι επιχειρήσεις ικανοποιούν την επιθυμία του για ευελιξία στις ώρες εργασίας έναντι 65% κατά μέσον όρο παγκοσμίως, ενώ το 51% παραδέχεται πως το ίδιο συμβαίνει και ως προς τον χώρο εργασίας (έναντι 60% διεθνώς). Τους τελευταίους 6 μήνες το 22% δήλωσε πως οι επιχειρήσεις παρείχαν ευελιξία ως προς τον χρόνο εργασίας του και το 17% σε ό,τι αφορά τον χώρο εργασίας.

Με την ιδέα της παραιτήσης θα «φλέρταρε» το 48% των εργαζομένων σε περίπτωση που δεν έβλεπε περιθώρια επαγγελματικής εξέλιξης στην καριέρα του, ενώ το 33% των ερωτηθέντων έχει ήδη εγκαταλείψει δουλειά διότι δεν του πρόσφερε ευκαιρίες επαγγελματικής ανέλιξης. Σχεδόν 1 στους 2 (46%) απαντάει πως δεν θα δεχόταν εργασία σε εταιρεία εάν οι αξίες της δεν ευθυγραμμίζονταν με τις δικές του, ενώ το 32% δήλωσε πως έχει ήδη παραιτηθεί από μια δουλειά γιατί δεν συμφωνούσε με τις απόψεις ή τη στάση της ηγεσίας.

Το 56% των εργαζομένων απάντησε πως θα εγκατέλειπε τη δουλειά εάν δεν είχε την αίσθηση του ανήκειν, ενώ το 52% έχει παραιτηθεί από εργασία επειδή το εργασιακό περιβάλλον ήταν τοξικό. Μάλιστα, το αντίστοιχο ποσοστό του παγκόσμιου μέσου όρου είναι αρκετά χαμηλότερο (44%). Ιδιαίτερη έμφαση δίνουν οι Έλληνες εργαζόμενοι και στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων τους, με το 36% να δηλώνει έτοιμο να παραιτηθεί σε περίπτωση που η εταιρεία δεν του παρέχει ευκαιρίες ανάπτυξης των δεξιοτήτων του προκειμένου να ανταποκριθεί σε μελλοντικές αλλαγές, όπως αυτές που φέρνει η τεχνική νομοσύνη, ενώ ένα αρκετά ικανοποιητικό ποσοστό, σχεδόν 1 στους 2 (49%), απαντάει πως η επιχείρηση που παρείχε τέτοιες δυνατότητες.

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΚΟΝΤΗ

Πράσινο φως από την Κομισιόν για την ηλεκτρονική τιμολόγηση

Θα μπορεί να εφαρμοστεί στο σύνολο της οικονομίας από την 1η Ιουλίου 2025

Του **ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ**

Το πράσινο φως για την εφαρμογή της ηλεκτρονικής τιμολόγησης στο σύνολο της οικονομίας από την 1η Ιουλίου 2025 έλαβε η ελληνική κυβέρνηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Με βάση την απόφαση της Ε.Ε. το οικονομικό επιτελείο θα προχωρήσει στη νομοθέτηση του νέου συστήματος το οποίο δεν αποκλείεται να εφαρμοστεί σε δύο φάσεις. Στην πρώτη φάση θα ενταχθούν οι μεγαλύτερες επιχειρήσεις και στη δεύτερη θα ενταχθούν οι μικρότερες. Επίσης, εξετάζεται στην πρώτη φάση να ενταχθούν συγκεκριμένοι κλάδοι και στα μέσα του έτους να ακολουθήσουν και οι υπόλοιποι. Το μοντέλο που θα ακολουθηθεί, θα το εισπληθεί η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων στο οικονομικό επιτελείο της κυβέρνησης και θα λαφθούν οι οριστικές αποφάσεις.

Σημειώνεται ότι η Κομισιόν ενέκρινε την ηλεκτρονική τιμολόγηση για ένα χρόνο και συγκεκριμένα έως τον Ιούλιο του 2026. Ωστόσο, η Ελλάδα μπορεί να

Με τη νέα διαδικασία, όπως σημειώνουν στελέχη της φορολογικής διοίκησης, θα ελαχιστοποιηθούν οι απάτες στον ΦΠΑ και τα εικονικά στοιχεία.

ζητήσει την επέκταση του μέτρου χωρίς να χρειάζεται να υποβάλει νέα έκθεση.

Η ηλεκτρονική τιμολόγηση είναι η ανταλλαγή ψηφιακών παραστατικών μεταξύ δύο ή περισσότερων επιχειρήσεων που συμμετέχουν σε μια εμπορική συναλλαγή (επιχείρηση, Δημόσιο, φυσικό πρόσωπο). Τα παραστατικά αυτά δεν είναι μόνο τιμολόγια, αλλά μπορεί να περιλαμβάνουν και άλλα «έγγραφα» όπως εντολές αγοράς, χρεωστικά/πιστωτικά σημειώματα, εμβάσματα, όρους πληρωμής κ.λπ.

Για την ηλεκτρονική τιμολόγηση οι επιχειρήσεις θα πρέπει να επιλέξουν τον πάροχο που επιθυμούν και ήδη 16 έχουν πιστοποιηθεί από την ΑΑΔΕ. Με τη νέα διαδικασία, όπως σημειώνουν

Πολλές επιχειρήσεις στην Ελλάδα εφαρμόζουν την ηλεκτρονική τιμολόγηση, κερδίζοντας παράλληλα από τα κίνητρα που έχουν θεσμοθετηθεί και είναι σε ισχύ μέχρι το τέλος του έτους. Συγκεκριμένα, έχουν ταχύτερες επιστροφές φόρων, παραγραφή φορολογικών υποθέσεων στα τρία χρόνια και υπεραποσβέσεις για τεχνολογικό εξοπλισμό.

στελέχη της φορολογικής διοίκησης, θα ελαχιστοποιηθούν οι απάτες στον ΦΠΑ και τα εικονικά στοιχεία. Σημειώνεται ότι πολλές επιχειρήσεις στην Ελλάδα εφαρμόζουν την ηλεκτρονική τιμολόγηση, κερδίζοντας παράλληλα από τα κίνητρα που έχουν θεσμοθετηθεί και είναι σε ισχύ μέχρι το τέλος του έτους. Συγκεκριμένα, έχουν ταχύτερες επιστροφές φόρων, παραγραφή φορολογικών υποθέσεων στα τρία χρόνια και υπεραποσβέσεις για τεχνολογικό εξοπλισμό. Τα κίνητρα αφορούν όλες τις επιχειρήσεις και τους επαγγελματίες που εκδίδουν αποκλειστικά με ηλεκτρονικό τρόπο τα τιμολόγια τους τα οποία διαβιβάζονται στην ψηφιακή πλατφόρμα myDATA. Σημειώνεται ότι η Ελλάδα υπέβαλε

αίτηση παρέκκλισης τον Ιούλιο του 2024, προκειμένου να της επιτραπεί να εφαρμόσει την υποχρέωση έκδοσης ηλεκτρονικών τιμολογίων, η οποία κοινοποιήθηκε σε όλα τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. Όπως τονίζεται στη σχετική απόφαση, οι επιχειρήσεις που υποχρεούνται να τηρούν λογιστικά αρχεία, σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία, οφείλουν να διαβιβάζουν δεδομένα συναλλαγών εσόδων και εξόδων στην πλατφόρμα MyData.

Επί του παρόντος, υπάρχουν διάφοροι δίαυλοι που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη διαβίβαση των δεδομένων στην πλατφόρμα. Μετά την εφαρμογή της υποχρεωτικής ηλεκτρονικής τιμολόγησης στην Ελλάδα, τα ηλεκτρονικά τιμολόγια θα αποτελέσουν τον κύριο δι-

αυλο για τη διαβίβαση αυτή, με τα στοιχεία τους να τροφοδοτούν άμεσα την πλατφόρμα myDATA. Ως εκ τούτου, οι πληροφορίες θα φθάνουν σε πραγματικό χρόνο και με υψηλό επίπεδο ποιότητας, καθιστώντας ευκολότερο και ταχύτερο για τη φορολογική διοίκηση τον εντοπισμό περιπτώσεων απάτης στον τομέα του ΦΠΑ.

Επιπλέον, οι πληροφορίες που θα λαμβάνονται θα χρησιμοποιούνται για την κατάρτιση προσυμπληρωμένων δηλώσεων ΦΠΑ, βοηθώντας τις επιχειρήσεις να συμμορφωθούν με τις υποχρεώσεις τους όσον αφορά τον ΦΠΑ. Στο κείμενο που απέστειλε η ελληνική κυβέρνηση στις Βρυξέλλες αναφέρεται ότι η θέσπιση υποχρεωτικής ηλεκτρονικής τιμολόγησης θα συμβάλει στην περαιτέρω μείωση του κενού ΦΠΑ, καθώς μπορεί να αποτελέσει σημαντικό μέσο για την καταπολέμηση της κυκλικής ή αλυσιδωτής απάτης, επιτρέποντας στις φορολογικές αρχές να εντοπίζουν τα εμπλεκόμενα μέρη εντός συντομότερου χρονικού διαστήματος. Επίσης, η εφαρμογή της υποχρεωτικής ηλεκτρονικής τιμολόγησης θα είναι επωφέλης για τους υποκείμενους στον φόρο, παρέχοντάς τους προσυμπληρωμένες δηλώσεις ΦΠΑ και επιτρέποντας την έγκαιρη διεκπεραίωση των αιτήσεων επιστροφής φόρου.

Όπως ανέφερε η ελληνική κυβέρνηση στις Βρυξέλλες, το αρχικό κόστος εγγραφής σε πάροχο υπηρεσιών ηλεκτρονικής τιμολόγησης ή αναβάθμισης των υφιστάμενων προγραμμάτων διαχείρισης (εμπορικό/λογιστικό, ERP) που χρησιμοποιούν οι επιχειρήσεις, αναμένεται να αντισταθμιστεί από τη μείωση του λογιστικού κόστους (κόστος έκδοσης, αποστολής και τήρησης τιμολογίων), αλλά και από τη γενική βελτίωση των ψηφιακών υπηρεσιών που αναμένεται να διευκολύνει την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας μεταξύ των επιχειρήσεων. Η Ελλάδα παρέχει φορολογικά κίνητρα στους υποκείμενους στον φόρο που μεταβαίνουν στην ηλεκτρονική τιμολόγηση έως την 31η Δεκεμβρίου 2024. Κατά συνέπεια, οι οικονομικές οντότητες θα εκπληρώνουν τις φορολογικές τους υποχρεώσεις αμέσως και με χαμηλότερο κόστος.

Υποχρεωτική η ψηφιακή κάρτα εργασίας σε εστίαση - τουρισμό από 1ης Μαρτίου

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

Η αντίστροφη μέτρηση για 50.000 επιχειρήσεις και τουλάχιστον 700.000 εργαζομένους σε εστίαση και τουρισμό ξεκίνησε, καθώς από 1ης Μαρτίου θα εφαρμοστεί καθολικά στους δύο κλάδους η εφαρμογή της ψηφιακής κάρτας εργασίας. Οι παραβάτες θα βρεθούν αντιμετώπι με βαρύτερες ποινές, αφού όσοι εργοδότες δεν τηρούν τις υποχρεώσεις του νέου συστήματος θα έχουν πρόστιμα από 2.000 έως και 10.500 ευρώ, ανά περίπτωση.

Ηδη, σταδιακά, έχουν ενταχθεί στο σύστημα τουλάχιστον 750.000 εργαζόμενοι σε περισσότερες από 75.000 επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε τράπεζες, σούπερ μάρκετ, εταιρείες φύλαξης, ιδιωτικές εταιρείες φύλαξης, φορείς του Δημοσίου, βιομηχανία και λιανεμπόριο. Στο πλαίσιο αυτό, το υπουργείο Εργασίας δημοσίευσε έναν αναλυτικό οδηγό (είναι διαθέσιμος στο rsiflakikarta.gov.gr) στον οποίο για πρώτη φορά καταγράφεται ψηφιακά όλο το ισχύον θεσμικό πλαίσιο που ρυθμίζει την ψηφιακή κάρτα εργασίας, αποσκοπώντας στην επίλυση πρακτικών θεμάτων, καθώς και στην παροχή πληροφοριών για θέματα που αφορούν τις

Όσοι εργοδότες δεν τηρούν τις υποχρεώσεις κινδυνεύουν με πρόστιμα από 2.000 έως και 10.500 ευρώ ανά περίπτωση.

νομοθετικές προβλέψεις για ζητήματα όπως η ευέλικτη προσέλευση και το απολογιστικό σύστημα, οι ειδικοί κανόνες οριζόντιας εφαρμογής και οι οριζόντιες εξαιρέσεις.

Ο οδηγός αποκτά ιδιαίτερο ενδιαφέρον κυρίως για τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους κλάδους του τουρισμού και του επισιτισμού, μια και από την 1η Μαρτίου όλες οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους κλάδους αυτούς εντάσσονται υποχρεωτικά στην ψηφιακή κάρτα.

Όπως μάλιστα ισχύει για όλες τις υπολοίπες ήδη ενταγμένες επιχειρήσεις, μπορούν να κάνουν χρήση της ευέλικτης προσέλευσης και του απολογιστικού συστήματος. Στην πράξη, έχουν τη δυνατότητα, κατόπιν ρητής συμφωνίας του εργοδότη με τον εργαζόμενο, για ευέλικτη προσέλευση μέχρι 120 λεπτά,

Τουλάχιστον 700.000 εργαζόμενοι και 50.000 επιχειρήσεις σε εστίαση και τουρισμό εντάσσονται στο μέτρο της ψηφιακής κάρτας εργασίας.

η οποία εκκινεί από τη δηλωθείσα έναρξη του ωραρίου στην ψηφιακή οργάνωση του χρόνου απασχόλησης. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι η ευέλικτη προσέλευση να έχει δηλωθεί από τον εργοδότη ως επιλογή, για κάθε εργαζόμενο, στο «Εργάνη». Όσο για το απολογιστικό σύστημα, οι εργοδότες που

θα επιλέξουν να το χρησιμοποιούν, θα πρέπει να δηλώνουν, έως και την τελευταία ημέρα του τρέχοντος ημερολογιακού μήνα, ότι για τουλάχιστον ένα μήνα θα καταχωρίζουν τις αλλαγές του ωραρίου εργασίας ή της οργάνωσης του χρόνου εργασίας και των υπερωριών απολογιστικά. Ετσι, κάθε αλλαγή θα

πρνάει στο σύστημα «Εργάνη» έως και έναν ημερολογιακό μήνα μετά τον μήνα πραγματοποίησής τους. Από την υποχρέωση εφαρμογής της ψηφιακής κάρτας εργασίας εξαιρούνται, και μάλιστα οριζόντια, οι εξής περιπτώσεις:

- Ο κύριος ΚΑΔ επιχείρησης δεν ανήκει στους κλάδους που έχουν ενταχθεί στον μηχανισμό της ψηφιακής κάρτας εργασίας. Αυτό ισχύει ακόμη και αν τα υποκαταστήματα έχουν ΚΑΔ που με βάση τις σχετικές υπουργικές αποφάσεις εντάσσονται στον μηχανισμό της κάρτας εργασίας.

- Ο κύριος ΚΑΔ εργοδότη στο Τaxis δεν παράγει οικονομική δραστηριότητα (δηλαδή, αυτή είναι μηδέν), γεγονός που αποδεικνύεται από το έντυπο Ε3, και ο δευτερεύων ΚΑΔ, ο οποίος αποτελεί την κυρίαρχη οικονομικά επιχειρηματική δραστηριότητα, δεν είναι ενταγμένος ΚΑΔ.

- Οι φορείς του Δημοσίου και τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου ή Ιδιωτικού Δικαίου, εν γένει, που απασχολούν υπάλληλους Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου ή Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου, εφόσον ισχύουν γι' αυτούς οι ρυθμίσεις του ενιαίου μισθολογίου και δεν έχουν εφαρμογή σε αυτούς οι διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας για

την υπερεργασία και την υπερωριακή απασχόληση.

Σε επίπεδο εργαζομένων, η μη χρήση ψηφιακής κάρτας δικαιολογείται σε διευθυντικά στελέχη, εργαζομένους με τηλεργασία, εργαζομένους με μη σταθερό τόπο εργασίας (ιατρικοί επισκέπτες, επιθεωρητές πωλήσεων, περιδούλτες πωλητές, τεχνικοί, οδηγοί, εργαζόμενοι που επισκέπτονται τους πελάτες του εργοδότη τους, διαφημιστές), εργαζομένους σε «επιχειρήσεις - παρόχους» (εργολάβους), εργάτες γης, αλιεργάτες και εργαζομένους σε οικοδομοτεχνικά έργα καθώς και σε δικηγόρους που αμείβονται με πάγια αντιμισθία.

Καθώς μάλιστα, σύμφωνα και με τα επίσημα στοιχεία της Επιθεώρησης Εργασίας, η ψηφιακή κάρτα αποτελεί τη δεύτερη συννηθέστερη εργασιακή παράβαση, όπως προκύπτει από τους ελέγχους, στον οδηγό ξεκαθαρίζεται ότι αν κατά την ελεγκτική διαδικασία διαπιστωθούν παραβάσεις σχετιζόμενες με τις υποχρεώσεις που απορρέουν για τις επιχειρήσεις από τον μηχανισμό της ψηφιακής κάρτας εργασίας, επιβάλλονται διοικητικές κυρώσεις, με επιβολή προστίμων τα οποία μπορεί να ανέρχονται και σε 10.500 ευρώ ανά θιγόμενο άτομο.

Ο τουρισμός έφερε από τον περασμένο Οκτώβριο τα έσοδα ολόκληρου του 2023

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΑΟΥ**

Οι τουρίστες τον Νοέμβριο μίλυσαν αγγλικά. Τουλάχιστον οι περισσότεροι. Και αυτό διότι οι ταξιδιώτες από τη Βρετανία και τις Ηνωμένες Πολιτείες ξεπέρασαν τις 200.000, με σημαντική άνοδο σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους και ακόμα μεγαλύτερη άνοδο των δαπανών τους. Εφهرαν τα 160 εκατ. από τα 617 εκατ. που εισέπραξε συνολικά η χώρα. Αλλά και οι άλλες μεγάλες αγορές από τις οποίες έλκει ταξιδιώτες η χώρα σημείωσαν εξαιρετικές επιδόσεις, καθιστώντας τον περασμένο Νοέμβριο τον καλύτερο τουριστικά στην ιστορία. Παράλληλα, αρχίζει και εδραιώνεται η πεποίθηση ότι η ταξιδιωτική συμπεριφορά έχει αλλάξει σημαντικά, με τον κόσμο να επιθυμεί

να επισκεφθεί τον χειμώνα και άλλες χώρες που συνήθως επέλεγε για καλοκαιρινές διακοπές, όπως η Ελλάδα. Επιπλέον, επιβεβαιώνεται με πειστικό τρόπο η πεποίθηση πως η Αθήνα αποτελεί πλέον δωδεκάμηνο αυτοτελή προορισμό και όχι μια ενδιάμεση στάση προς τα νοσιά.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, οι ταξιδιωτικές εισπράξεις τον Νοέμβριο του 2024 αυξήθηκαν κατά 44,7% και κατά 4,9% την περίοδο Ιανουαρίου - Νοεμβρίου 2024, διευρύνοντας την άνοδο σε σχέση με τις τουριστικές εισπράξεις ολόκληρου του 2023. Ορόσημο το οποίο πέρασε ήδη από τον Οκτώβριο η χώρα. Η δε εισερχόμενη ταξιδιωτική κίνηση αυξήθηκε κατά 23,6% τον προτελευταίο μήνα του προηγούμενου έτους και κατά 9,7% την πε-

Ο περυσινός Νοέμβριος ήταν ο καλύτερος στην ιστορία του τουρισμού, με τις εισπράξεις να φτάνουν τα 617 εκατ.

ρίοδο Ιανουαρίου - Νοεμβρίου 2024. Συγκεκριμένα, τον Νοέμβριο οι τουριστικές εισπράξεις στη χώρα έφτασαν τα 617,9 εκατ. ευρώ έναντι 426,9 εκατ. τον ίδιο μήνα του 2023, φέρνοντας το σύνολο της περιόδου Ιανουαρίου - Νοεμβρίου του 2024 στα 21.266 δισ. ευρώ. Αλλά είναι τα επιμέρους στοιχεία τα οποία έχουν ακόμα μεγαλύτερο ενδιαφέρον: οι εισπράξεις από το Ηνωμένο Βασίλειο σημείωσαν τον Νοέμβριο αύξηση κατά 157,5% και διαμορφώθηκαν στα 46,4 εκατ. ευρώ, ενώ οι εισπράξεις από τις ΗΠΑ εμφάνισαν άνοδο κατά 78,2% και διαμορφώθηκαν στα 112,8 εκατ. ευρώ.

Τον ίδιο μήνα, η ταξιδιωτική κίνηση από το Ηνωμένο Βασίλειο αυξήθηκε κατά 88,5% και διαμορφώθηκε σε 98.400 ταξιδιώτες, ενώ η ταξιδιωτική κίνηση

από τις ΗΠΑ αυξήθηκε κατά 9,9%, σε 111.100 ταξιδιώτες. Ωστόσο, στο ρεκόρ των εισπράξεων του Νοεμβρίου βοήθησαν σημαντικά και οι Γάλλοι, καθώς οι ταξιδιωτικές εισπράξεις από τη χώρα αυτή αυξήθηκαν κατά 94,7% και διαμορφώθηκαν στα 20,7 εκατ. ευρώ, ενώ η ταξιδιωτική κίνηση από τη Γαλλία αυξήθηκε κατά 37,2%, σε 38.200 ταξιδιώτες. Αξιοσημείωτο είναι και το γεγονός ότι το ρεκόρ των εισπράξεων του Νοεμβρίου έγινε χωρίς τη βοήθεια των Γερμανών, καθώς οι εισπράξεις από τη χώρα παρουσίασαν μείωση κατά 15,3%, ενώ οι αφίξεις από εκεί εμφάνισαν μείωση κατά 20,4%, σε 109.500 ταξιδιώτες.

Ακόμα και έτσι, λοιπόν, η μέση δαπάνη ανά ταξίδι τον Νοέμβριο αυξήθηκε κατά 20,9%, αύξηση που παραπέμπει σε τουρίστες υψηλότερου εισοδηματικού

επιπέδου. Στην αγορά περιμένουν ευρέως πολύ καλά νούμερα και για τον Δεκέμβριο.

Τα στοιχεία από τον προγραμματισμό θέσεων των αεροπορικών για το πρώτο τρίμηνο του 2025 που συγκεντρώνει το Ινστιτούτο του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων δείχνουν αύξηση των αεροπορικών θέσεων για τον Ιανουάριο κατά 16,6%, για τον Φεβρουάριο κατά 18,12% και για τον Μάρτιο κατά 15,5% σε σύγκριση με τους αντίστοιχους μήνες του 2024. Αναφορικά με τις χώρες προέλευσης, οι προγραμματισμένες θέσεις από τη Γερμανία είναι αυξημένες κατά 6%, από το Ηνωμένο Βασίλειο κατά 7,7%, από τις ΗΠΑ κατά 10,5%, από τη Γαλλία κατά 28%, ενώ και από την Ολλανδία παρατηρείται αύξηση της τάξεως του 20%.

Δημοσιονομική βόμβα η επαναφορά 13ου και 14ου μισθού

Το συνολικό κόστος για την καταβολή τους στο Δημόσιο φτάνει στα 3 δισεκατομμύρια ευρώ ετησίως

Του ΘΑΝΟΥ ΤΣΙΡΟΥ

Αυξήσεις στον βασικό μισθό του Δημοσίου από τον Απρίλιο, «διορθώσεις» των αδικιών που προκαλεί η ενσωμάτωση της προσωπικής διαφοράς στις τακτικές αποδοχές και στο βάθος ο... ελέφαντας στο δωμάτιο: η προσφυγή στη δικαιοσύνη για να επανέλθει η καταβολή του 13ου και του 14ου μισθού στο Δημόσιο, εξέλιξη που συνεπάγεται ενίσχυση του μεικτού διαθέσιμου εισοδήματος των δημοσίων υπαλλήλων κατά περισσότερο από 16% από τη μια στιγμή στην άλλη αλλά και επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού με ποσό της τάξεως των 3 δισ. ευρώ ετησίως, το οποίο για να καλυφθεί απαιτεί «ισοδύναμα δημοσιονομικά μέτρα».

Το 2025 είναι ούτως ή άλλως προγραμματισμένο να φέρει αλλαγές στις μισθολογικές αποδοχές των δημοσίων υπαλλήλων. Ο προϋπολογισμός προβλέπει την εξίσωση του εισαγωγικού μισθού με τον αντίστοιχο του ιδιωτικού τομέα, ενώ από την προηγούμενη εβδομάδα το υπουργείο Οικονομικών έβαλε στο τραπέζι και το θέμα της επίλυσης του ζητήματος με την «προσωπική διαφορά», μια παράμετρος που μετατρέπει ακόμη και σε... μειώσεις καθαρών τις όποιες αυξήσεις δίδονται στα μεικτά μερικών δεκάδων χιλιάδων δημοσίων υπαλλήλων. Οι συγκεκριμένες παρεμβάσεις είναι προϋπολογισμένες. Η παράμετρος που μπορεί να αποτελέσει «δημοσιονομική βόμβα» έχει να κάνει με το ενδεχόμενο επαναφοράς του 13ου και του 14ου μισθού. Το θέμα ανακινήθηκε μετά την κατάθεση προσφυγής υπαλλήλου του Δημοσίου στα διοικητικά δικαστήρια αλλά και την απόφαση της

ΑΔΕΔΥ να καταθέσει παρέμβαση υπέρ του. Το θέμα θα συζητηθεί τον Ιούνιο σε πρότυπη δίκη η οποία θα πραγματοποιηθεί στο Συμβούλιο της Επικρατείας. Πρόκειται για εκκρεμότητα μείζονος δημοσιονομικού ενδιαφέροντος, όπως προκύπτει από τους ακόλουθους αριθμούς:

1. Το συνολικό κόστος για την καταβολή του 13ου και του 14ου μισθού εκτιμάται στα 2,5 δισ. ευρώ. Όμως, πρέπει να συνυπολογιστούν και οι εργοδοτικές εισφορές που αντιστοιχούν στο δώρο Πάσχα, στο δώρο Χριστουγέννων αλλά και στο επίδομα αδείας. Έτσι, ο λογαριασμός ανεβαίνει στα 3 δισ. ευρώ.

Για να γίνει αντιληπτό το ποσό, η κάλυψη της δαπάνης απαιτεί είτε υπερδιπλασιασμό του ΕΝΦΙΑ είτε αύξηση του ΦΠΑ κατά 2 μονάδες.

2. Αύξηση μισθών του Δημοσίου κατά 3 δισ. ευρώ χτυπά κατευθείαν στον δείκτη των «καθαρών δαπανών», τον οποίο η Ελλάδα υποχρεούται να συγκρατεί σε συγκεκριμένα επίπεδα βάσει των προβλέψεων του νέου Συμφώνου Σταθερότητας. Αν αυξηθεί η μισθολογική δαπάνη του Δημοσίου κατά 3 δισ. ευρώ μαζί με τις εισφορές, θα πρέπει να ληφθούν ισοδύναμα μέτρα καθώς σε διαφορετική περίπτωση η Ελλάδα κινδυνεύει να βρεθεί αντιμέτωπη με τη διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος.

3. Ισοδύναμα μέτρα τέτοιου μεγέθους μπορούν να προέλθουν μόνο από το

σκέλος των φορολογικών εσόδων. Για να γίνει αντιληπτό το ποσό που απαιτείται, η κάλυψη της δαπάνης για την καταβολή 13ου και 14ου μισθού απαιτεί είτε τον υπερδιπλασιασμό του ΕΝΦΙΑ με την αντίστοιχη επιβάρυνση που αυτό συνεπάγεται για επτά εκατομμύρια ιδιοκτήτες ακινήτων, είτε την αύξηση του βασικού συντελεστή ΦΠΑ κατά τουλάχιστον δύο μονάδες, με το κόστος να μεταφέρεται στην τιμή χιλιάδων προϊόντων και υπηρεσιών.

Η προσωπική διαφορά

Για το θέμα της προσωπικής διαφοράς, το υπουργείο Οικονομικών αναμένεται να καταθέσει το αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα τη ρύθμιση για τη διευθέτηση του ζητήματος που έχει ανακύψει. Το θέμα εκτιμάται ότι αφορά περίπου 40.000 εργαζόμενους στο Δημόσιο, οι οποίοι «κουβαλούν» μετά την εφαρμογή του ενιαίου μισθολογίου ένα πρόσθετο ποσό της τάξεως των 300 ευρώ (κατά μέσον όρο) στον μισθό τους το οποίο –κανονικά– πρέπει να συμπληφίζεται με μελλοντικές αυξήσεις μέχρι να μηδενιστεί.

Η ενσωμάτωση της προσωπικής διαφοράς στις τακτικές αποδοχές είχε «παγώσει» τη διετία 2022-2024 ώστε να προστατευθεί το καθαρό εισόδημα των εργαζομένων λόγω πληθωρισμού. Έτσι, όταν ένας εργαζόμενος αλλάζε μισθολογικό κλιμάκιο, οι συνολικές μεικτές αποδοχές του αυξάνονταν κατά περίπου 60 ευρώ. Από τη στιγμή που θα ξεκινήσει εκ νέου η ενσωμάτωση της προσωπικής διαφοράς στις τακτικές αποδοχές, ο εργαζόμενος αντί για αύξηση θα κινδυνεύει να έρχεται αντιμέτωπος με μείωση. Αυτό συμβαίνει διότι στην προσωπική

Αύξηση μισθών του Δημοσίου κατά 3 δισ. ευρώ χτυπά κατευθείαν στον δείκτη των «καθαρών δαπανών», τον οποίο η Ελλάδα υποχρεούται να συγκρατεί σε συγκεκριμένα επίπεδα βάσει των προβλέψεων του νέου Συμφώνου Σταθερότητας. Σε ένα τέτοιο ενδεχόμενο θα πρέπει να ληφθούν ισοδύναμα μέτρα, καθώς σε διαφορετική περίπτωση η χώρα κινδυνεύει να βρεθεί αντιμέτωπη με τη διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος.

διαφορά δεν επιβάλλονται εισφορές. Όταν λοιπόν –λόγω αλλαγής κλιμακίου– το ποσό της αύξησης θα μεταφέρεται από την προσωπική διαφορά στις τακτικές αποδοχές (στις οποίες επιβάλλονται ασφαλιστικές εισφορές), οι συνολικές μεικτές αποδοχές παρά την αλλαγή κλιμακίου θα παραμένουν ίδιες

και οι καθαρές αποδοχές θα μειώνονται. Προκειμένου να περιοριστεί αυτό το φαινόμενο θα έρθει ρύθμιση η οποία θα προβλέπει ότι μέχρι ένα επίπεδο προσωπικής διαφοράς (π.χ. 100-150 ευρώ) δεν θα γίνεται συμψηφισμός και οι καθαρές αποδοχές θα αυξάνονται κάθε φορά που θα θεμελιώνεται δικαίωμα

αλλαγής μισθολογικού κλιμακίου. Η κατάθεση της νομοθετικής ρύθμισης θα γίνει άμεσα καθώς από τον Απρίλιο θα έρθει ούτως ή άλλως η νέα οριζόντια αύξηση των μισθών του Δημοσίου κατά περίπου 20 ευρώ λόγω εξίσωσης του εισαγωγικού μισθού για δημόσιο και ιδιωτικό τομέα.

LOVE
MONTH

ΤΟΝ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟ
ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΑ ΣΤΙΣ 21:00

Φεβρουάριος: ένας μήνας έρωτα!
Για τους ρομαντικούς, και όχι μόνο, το MOVIES BEST HD
προβάλλει οκτώ ταινίες
που υμνούν τον έρωτα και την αδιαμφισβήτητη δύναμή του!

Το Κανάλι Διατίθεται:

Είδος: 101

Είδος: 48

www.mesimvria.com

Ριαλτό

Σάββατο 01
Φεβ 2025, 20:30

Φωτεινή
Βελεσιώτου

Παναγιώτης
Μάργαρης

Μεγάλοι Χορηγοί:

Χορηγοί Επικοινωνίας:

Πληροφορίες / Εισιτήρια
www.rialto.com.cy
ή στο **77 77 77 45**
(δευ-παρ 10:00-15:00)

«Διασώθηκαν» 20.000 καταλύματα Airbnb

Επετράπη τελικά η βραχυχρόνια μίσθωση επαγγελματικών ή βιομηχανικών χώρων που έχουν μετατραπεί σε κατοικίες

Του ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ

Απεφύχθη, έστω και την ύστατη ώρα, η υποχρεωτική «έξοδος» τουλάχιστον 15.000, ενδεχομένως ακόμη και 20.000, καταλυμάτων βραχυχρόνιας μίσθωσης από την αγορά, μετά τις αλλαγές που έγιναν στο νομοσχέδιο του υπουργείου Τουρισμού, πριν από την ψήφισή του στο τέλος της προηγούμενης εβδομάδας.

Συγκεκριμένα, όπως είχαν επισημάνει φορείς της αγοράς ακινήτων, όπως η ΠΟΜΙΔΑ, αλλά και ο Σύνδεσμος Εταιρειών Βραχυχρόνιας Μίσθωσης Ακινήτων (STAMA), η προϋπόθεση τα καταλύματα να αποτελούν χώρους κύριας χρήσης κατοικίας (και να διαθέτουν φυσικό φωτισμό, αερισμό και κλιματισμό) απέκλειε ουσιαστικά όσα λειτουργούν ως τέτοια, έχοντας προέλθει από αλλαγή χρήσης – π.χ. γραφεία, καταστήματα, αποθήκες κ.ά.

Αν είχε παραμείνει ως είχε η διάταξη αυτή, τότε περίπου το 20% των καταλυμάτων πανελλαδικά, κυρίως όμως εκείνα που βρίσκονται στα κέντρα των πόλεων, θα οδηγούνταν εκτός αγοράς και θα έπρεπε να αξιοποιηθούν με διαφορετικό τρόπο. Τα τελευταία χρόνια, θέλοντας να επωφεληθούν της άνθησης των βραχυχρόνιων μισθώσεων και φυσικά να αυξήσουν την απόδοση και τα έσοδά τους, χιλιάδες ιδιοκτήτες, αλλά και επενδυτές, είχαν οπείσει να αναβαθμίσουν παλιά γραφεία (π.χ. σε κτίρια του κέντρου), ισόγεια καταστήματα σε κεντρικές γειτονίες, ακόμη και αποθήκες σε ισόγεια, μετατρέποντας τα ακίνητα αυτά σε διαμερίσματα πλήρους ανακαινισμένα. Τα ακίνητα αυτά θα έπρεπε να εξέλθουν της αγοράς, καθώς η διάταξη του νομοσχεδίου όριζε ότι θα έπρεπε η αλλαγή χρήσης σε κύριο χώρο κατοικίας να έχει γίνει μέχρι το 2011 (28 Ι-

Η απαγόρευση ισχύει για ημιυπόγεια, υπόγεια, πατάρια, γκαράζ και γενικότερα τυχόν βοηθητικούς χώρους ενός κτιρίου που έχουν μετατραπεί σε καταλύματα.

ουλίου), όταν δηλαδή ξεκίνησε να ισχύει ο νόμος περί τακτοποιήσιμης αυθαιρέτων.

Η αναδρομική αυτή ισχύς θα δημιουργούσε σοβαρά ζητήματα, ενδεχομένως συνταγματικότητας, στην εφαρμογή του νόμου, με αποτέλεσμα και προκειμένου να μην ακρωθούν επενδύσεις αρκετών εκατομμυρίων ευρώ, να τροποποιηθεί. Συγκεκριμένα, απαλείφθηκε η λέξη κατοικία, κάτι που επιτρέπει τη διατήρηση της λειτουργίας των ακινήτων αυτών ως καταλύματα, μια και ούτως ή άλλως αποτελούν χώρους κύριας χρήσης. Αντιθέτως, δεν ισχύει το ίδιο για τυχόν ημιυπόγεια και υπόγεια, πατάρια, γκαράζ και γενικότερα τυχόν βοηθητικούς χώρους ενός κτιρίου, που έχουν μετατραπεί σε καταλύματα.

Σύμφωνα με τον Στράτο Παραδιά, πρόεδρο της ΠΟΜΙΔΑ, «η διάταξη αυτή θα ακρήστευε τμήματα επαγγελματικών ή βιοτεχνικών κτιρίων, που η οικοδομική τους άδεια από άγνοια ή κακή τύχη των ιδιοκτητών τους είχε εκδοθεί σε ανύποπτο χρόνο ως αποθήκες. Πολλά από αυτά είναι καταλύματα στο κέντρο της Αθήνας και άλλων μεγάλων πόλεων της χώρας που λειτουργούν με απόλυτη επιτυχία από δεκαετίες, έχοντας μετατραπεί από εγκαταλελειμμένα “κουφάρια” σε σύγχρονες κατοικίες, υψηλής ποιότητας και αισθητικής».

Η προϋπόθεση τα καταλύματα να αποτελούν χώρους κύριας χρήσης κατοικίας (και να διαθέτουν φυσικό φωτισμό, αερισμό και κλιματισμό) απέκλειε ουσιαστικά όσα είχαν προέλθει από αλλαγή χρήσης, π.χ. γραφεία, καταστήματα, αποθήκες κ.ά. Στη φωτογραφία, κλειδοθήκες Airbnb σε πολυκατοικία στο κέντρο της Αθήνας.

Κατά τον ίδιο, «αν στόχος της διάταξης ήταν να λυθεί το πρόβλημα της έλλειψης ακινήτων για μακροχρόνια στέγη, δεν θα συνέβαλε στο παραμικρό. Τα περισσότερα από τα καταλύματα αυτής της κατηγορίας είναι πλήρως ακατάλληλα για οικογενειακή στέγη είτε λόγω θέσης τους (εμπορικό κέντρο Αθήνας όπου ουδέποτε υπήρχαν κατοικίες) είτε λόγω της θέσης τους στις πο-

λυκατοικίες είτε λόγω διαρρυθμίσεώς τους σε μικρά στούντιο είτε γιατί βρίσκονται μακριά από οικιστικές περιοχές μόνιμης κατοικίας».

Στις υπόλοιπες απαιτούμενες προδιαγραφές, πέραν του να διαθέτουν τα καταλύματα επαρκή φωτισμό, αερισμό και κλιματισμό, θα πρέπει επίσης να είναι ασφαλισμένα έναντι αστικής ευθύνης για ζημιές ή ατυχήματα που μπο-

ρεί να προκληθούν, να διαθέτουν υπεύθυνη δόλωση ηλεκτρολόγου εγκαταστάτη, πυροσβεστήρες και ανικνευτές καπνού, ρελέ διαρροής ή ρελέ αντιπληκτροπληξιακό και ενδείξεις σήματος διαφυγής και να διαθέτουν πιστοποιητικό μουκτονίας και απεντόμωσης, φαρμακείο με είδη πρώτων βοηθειών, καθώς και οδηγό με τηλέφωνα πρώτων ανάγκων.

Σημαντικό κρίνεται και το γεγονός ότι η ισχύς των μέτρων αυτών ξεκινάει από την 1η Οκτωβρίου, δίνοντας ουσιαστικά ένα μεγάλο χρονικό περιθώριο προσαρμογής και συμμόρφωσης των διαχειριστών και ιδιοκτητών ακινήτων, αλλά επιτρέποντας τη λειτουργία με το υφιστάμενο καθεστώς και την επερχόμενη θερινή τουριστική περίοδο.

Σε χθεσινή ανακοίνωσή του ο STAMA επισήμανε ότι «η θέσπιση προδιαγραφών στις βραχυχρόνιες μισθώσεις με την ψήφισή του νέου νομοσχεδίου αποτελεί ένα θετικό και απαραίτητο βήμα για την αναβάθμιση των υπηρεσιών φιλοξενίας μας και καιρετιζούμε την ψήφισή τους. Ως σύνδεσμος έχουμε ανακοινώσει τις θέσεις μας και έχουμε καταθέσει τις προτάσεις μας προς τα αρμόδια υπουργεία με υπόμνημά μας στις 19 Μαΐου 2024 στο οποίο προτεινόμε την επίσημη υιοθέτηση προδιαγραφών που θα ενισχύουν την ποιότητα της παρεχόμενης διαμονής και την ασφάλεια των επισκεπτών μας, αν και τη συντριπτική πλειονότητά τους την εφαρμόζουμε από καιρό. Η απαλοιφή του περιορισμού για κύρια χρήση κατοικίας αποτελεί ορόσημο για τη βραχυχρόνια μίσθωση, διασώζοντας επενδύσεις εκατομμυρίων και εξασφαλίζοντας νέες ευκαιρίες ανάπτυξης γιατί η βραχυχρόνια μίσθωση συνεισφέρει εκατομμύρια ευρώ ετησίως στην ελληνική οικονομία και ενισχύει τις τοπικές κοινότητες μέσω ταξιδιωτικών δαπανών και νέων θέσεων εργασίας. Διασώθηκαν μεγάλες επενδύσεις που έχουν ήδη γίνει, αλλά και θα γίνουν στο μέλλον, ενώ ταυτόχρονα πολλοί χώροι θα διατηρηθούν το δικαίωμα να βρίσκουν μια νέα χρήση και όχι να αφιούνται στην εγκατάλειψη και τη λήθη του χρόνου», καταλήγει ο STAMA.

Επενδύσεις 2 δισ. σε ξενοδοχειακά ακίνητα, εμπορικά και γραφεία

Του ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ

Σε 1,97 δισ. ευρώ διαμορφώθηκε το 2024 η επενδυτική δραστηριότητα στον τομέα των ακινήτων εισοδήματος, αποτελώντας για άλλη μια χρονιά «ελληνική υπόθεση», καθώς ο μεγαλύτερος όγκος των συναλλαγών που καταγράφηκαν αφορούσε κυρίως εγκώριους επενδυτές και αγοραστές.

Σύμφωνα με σχετική ανάλυση της εταιρείας παροχής υπηρεσιών ακινήτων Proprius, το ύψος των συναλλαγών ήταν ελαφρώς χαμηλότερο (2,5%) από εκείνο του 2023, όταν και είχε διαμορφωθεί σε 2,02 δισ. ευρώ.

Με βάση τα στοιχεία που συγκέντρωσε η εταιρεία, πάνω από το 50% των επενδύσεων, ή 1,1 δισ., κατευθύνθηκε στην απόκτηση ξενοδοχειακών ακινήτων.

Μία από τις μεγαλύτερες συναλλαγές του 2024 ήταν ασφαλώς η πώληση του Grand Hyatt Athens από την κοινοπραξία Hines - Henderson Park στον επενδυτικό όμιλο Blackstone. Το ξενοδοχείο στη Λ. Συγγρού μεταβιβάστηκε έναντι ποσού 230 εκατ. Άλλα μια σημαντική πώληση αφορούσε το ξενοδοχείο Τιτάνια στην οδό Πανεπιστημίου, το οποίο μεταβιβάστηκε έναντι 74 εκατ. από τη βρετανική L+R στον όμιλο Χατζηλαζάρου (H Hotels Collection) από τη Ρόδο. Επίσης, η Premia Properties προχώρησε στην πρώτη της επένδυση στον τομέα της φιλοξενίας, εξαγοράζοντας τα δύο ξενοδοχεία της Nordic Leisure Travel Group (NTLG) σε Κρήτη και Ρόδο. Πρόκειται για μια συμφωνία ύψους 112,5 εκατ., που ολοκληρώθηκε κι επίσημα πριν από μερικές εβδομάδες. Η Premia εξαγόρασε το 100% της εταιρείας Sunwing Hotels, στην κατοχή της οποίας βρίσκονται τα ξενοδοχεία τεσσάρων αστέρων Sunwing Kallithea Beach και Sunwing Makrigialos &

Μία από τις μεγαλύτερες συναλλαγές, ύψους 230 εκατ. ευρώ, ήταν η πώληση του Grand Hyatt Athens από την κοινοπραξία Hines - Henderson Park στον επενδυτικό όμιλο Blackstone.

Πάνω από το 50% των επενδύσεων, ή 1,1 δισ., κατευθύνθηκε για την απόκτηση ξενοδοχειακών ακινήτων.

Ocean Beach στην Κρήτη. Το ξενοδοχείο της Ρόδου είναι 534 κλειδιών κι εκείνο της Κρήτης 262 κλειδιών. Η NTLG θα συνεχίσει να λειτουργεί τα δύο ξενοδοχεία, καταβάλλοντας ετήσιο μίσθωμα 8,5 εκατ., με τη διάρκεια του συμβολαίου να είναι 15 ετών, με δικαίωμα παράτασης για άλλα 10 (5+5). Με βάση τα στοιχεία της Proprius, η δεύτερη δημοφιλέστερη κατηγορία επενδυτικών ακινήτων ή-

ταν τα κτίρια γραφείων, τα οποία συγκέντρωσαν κεφάλαια 320 εκατ., ενώ ακολουθήσαν τα εμπορικά ακίνητα με αγοραπωλησίες συνολικού ύψους 230 εκατ. Όπως αναφέρει η κ. Νίκη Σύμπουρα, επικεφαλής της Proprius, «παρά τη φαινομενική μείωση των επενδύσεων στους υπόλοιπους τομείς, στην πράξη αυτό αποδίδεται τεχνικά στην κατανομή στο 2023 δύο προσυμβατικών συμφωνιών. Συγκεκριμένα, της πώλησης του Project Skyline και του κτιρίου που φιλοξενεί τα νέα γραφεία της PwC, ενώ και τα δύο οριστικά συμβόλαια έχουν υπογραφεί το 2024. Επίσης, οι ΑΕΕΑΠ επενδύουν τώρα σε γη για την ανάπτυξη των έργων τους, με το κόστος ανάπτυξης να μην συνεχίζουν να συγκεντρώνουν ενδιαφέρον. Ως επί το πλείστον οι συναλλαγές αφορούσαν εξαγορές ακινήτων για ίδια χρήση ή ειδικού σκοπού. Οι περισσότερες από τις ΑΕΕΑΠ διατήρησαν σε μεγάλο βαθμό μια στάση αναμονής».

Ενα ακόμα χαρακτηριστικό συμπέρασμα είναι ότι και το 2024 η πλειονότητα των συναλλαγών αφορούσε αποκλειστικά εγκώριους επενδυτές, καθώς οι ξένοι συνεχίζουν να απέχουν από την αγορά ακινήτων εισοδήματος, με εξαίρεση τα τουριστικά ακίνητα, που συνεχίζουν να συγκεντρώνουν ενδιαφέρον. Ως επί το πλείστον οι συναλλαγές αφορούσαν εξαγορές ακινήτων για ίδια χρήση ή ειδικού σκοπού. Οι περισσότερες από τις ΑΕΕΑΠ διατήρησαν σε μεγάλο βαθμό μια στάση αναμονής».

Όσον αφορά τις προοπτικές των επενδύσεων σε ακίνητα το 2025, η Proprius εμφανίζεται αισιόδοξη λόγω των προοπτικών για βελτιωμένες συνθήκες στον τομέα του δανεισμού και επίλυση των γεωπολιτικών συγκρούσεων των τελευταίων ετών, που θα έχουν θετικό αντίκτυπο και στην αγορά ακινήτων. Θετικό ρόλο αναμένεται επίσης να διαδραματίσουν οι ευνοϊκές μακροοικονομικές προοπτικές, η βελτιωμένη επιχειρηματική και καταναλωτική εμπιστοσύνη και η μείωση των επιτοκίων.

Η διαδικασία αποφυγής πληρωμής φόρου για τα ανείσπρακτα ενοίκια

Του ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

Τις διαδικασίες που προβλέπει η νομοθεσία θα πρέπει να ξεκινήσουν όσοι ιδιοκτήτες δεν εισέπραξαν τα ενοίκια που προβλέπει το μισθωτήριο συμβόλαιο κατά το προηγούμενο έτος. Σε διαφορετική περίπτωση θα φορολογηθούν με συντελεστές που φθάνουν το 45% για εισοδήματα που δεν απέκτησαν το 2024 από ανείσπρακτα ενοίκια εφόσον δεν προχωρήσουν άμεσα σε συγκεκριμένες κινήσεις. Φέτος το Taxis θα ανοίξει 15 Μαρτίου, οπότε θα πρέπει να σπεύσουν ναρτίτερα από άλλες χρονιές.

Σύμφωνα με τη νομοθεσία, για τους ιδιοκτήτες που εκμισθώνουν ακίνητα αλλά δεν εισπράττουν ενοίκια υπάρχει συγκεκριμένη διαδικασία που πρέπει να ακολουθηθούν για να γλιτώσουν τους φόρους. Σημειώνεται ότι το περυσινό έτος, όπως προκύπτει από τα στοιχεία της φορολογικής διοίκησης, περισσότεροι από 4.500 φορολογούμενοι με εισοδήματα από ακίνητα συμπλήρωσαν τους σχετικούς κωδικούς του Ε1 και του Ε2, έτσι ώστε να αποφύγουν επιπλέον φόρο για εισοδήματα περίπου 15 εκατ. ευρώ, τα οποία δεν εισέπραξαν ποτέ.

Ο νόμος για την αποφυγή επιπλέον φόρων προβλέπει: – Να έχει εκδοθεί εις βάρος του μισθωτή διαταγή πληρωμής ή διαταγή απόδοσης χρήσης μισθίου ή δικαστική απόφαση αποβολής ή επιδικασίας μισθωμάτων ή έχει ασκηθεί εναντίον του μισθωτή αγωγή αποβολής ή επιδικασίας μισθωμάτων.

– Να καταθέσουν στην εφορία φωτοαντίγραφο των διαταγών, δικαστικών αποφάσεων που έχουν εκδοθεί ή αγωγών που έχουν ασκηθεί.

Εάν δεν υποβληθούν τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για τη δήλωση των ανείσπρακτων ενοικίων τότε τα ποσά που έχουν δηλωθεί ως ανείσπρακτα ει-

Από τα δικαιολογητικά για τα ανείσπρακτα ενοίκια που κατά περίπτωση προσκομίζονται στις εφορίες θα πρέπει να προκύπτει το χρονικό διάστημα για το οποίο οφείλονται μισθώματα.

Φέτος το Taxis θα ανοίξει 15 Μαρτίου, οπότε οι ιδιοκτήτες ακινήτων θα πρέπει να σπεύσουν ναρτίτερα από άλλες χρονιές.

σοδήματα δεν θα ληφθούν υπόψη και η εφορία θα προχωρήσει σε νέα εκκαθάριση της δήλωσης, φορολογώντας τα συγκεκριμένα ποσά. Από τα παραπάνω δικαιολογητικά που κατά περίπτωση προσκομίζονται στις εφορίες θα πρέπει να προκύπτει το χρονικό διάστημα για το οποίο οφείλονται μισθώματα.

Προκειμένου να δηλωθούν ανείσπρακτα εισοδήματα για το χρονικό

διάστημα που μεσολαβεί από την έκδοση της απόφασης αποβολής ή της διαταγής απόδοσης χρήσης μισθίου μέχρι την εκτέλεση αυτής, αρκεί η υποβολή στην αρμόδια εφορία υπεύθυνος δήλωσης και έκθεσης αποβολής και εγκατάστασης που έχει συνταχθεί από τον δικαστικό επιμελητή, ότι για το ανωτέρω διάστημα τα μισθώματα δεν έχουν εισπραχθεί.

Με τον τρόπο αυτό οι ιδιοκτήτες ακινήτων με ανείσπρακτα ενοίκια μπορούν να γλιτώσουν από τη φορολόγηση με συντελεστές από 15% έως 45% εισοδημάτων που δεν εισέπραξαν το 2024 εφόσον μέχρι τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της φορολογικής δήλωσης θα έχουν ακολουθήσει τις ανωτέρω διαδικασίες.

Με βάση την ισχύουσα φορολογική κλίμακα το ετήσιο καθαρό φορολογητέο εισόδημα από ενοίκια φορολογείται αυτοτελώς από το πρώτο ευρώ βάσει κλίμακας στην οποία ισχύουν συντελεστές:

– 15% για τα πρώτα 12.000 ευρώ του εισοδήματος.

– 35% για τα επόμενα 23.000 ευρώ, δηλαδή στο τμήμα του εισοδήματος από τα 12.001 έως τα 35.000 ευρώ.

– 45% για το τμήμα του εισοδήματος πάνω από τα 35.000 ευρώ.

Τα ενοίκια που δεν εισπράχθηκαν κατά τη διάρκεια του 2024 συμπληρώνονται στους κωδικούς 125-126 του εντύπου Ε1 της φορολογικής δήλωσης. Στην περίπτωση ανείσπρακτων εισοδημάτων από εκμίσθωση ακινήτων παρουσίας που δηλώθηκαν στο προηγούμενο φορολογικό έτος στους κωδ. 125-126 και εισπράχθηκαν κατά το έτος 2024, δηλώνονται τα συνολικά ποσά στις αντίστοιχες στήλες του εντύπου Ε2 και μεταφέρονται τα επιμέρους ποσά κατά κατηγορία γαιών – γης ή ακινήτου – στους αντίστοιχους κωδικούς του υποπίνακα αυτού.

ΑΠΟ
€236.000
ΜΕ ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΑΠΟΔΟΣΗ
ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (ROI) 6%

☎ 8000 57 57 🌐 www.cyfieldgroup.com in f @ [@cyfieldgroup](https://www.cyfieldgroup.com) **CYFIELD**

MCDONALD'S ΚΥΠΡΟΥ

Εκδήλωση για την κουλτούρα ασφάλειας τροφίμων

Εστιάζοντας σε πρακτικές προσεγγίσεις για την εμφάθυνση στη θετική κουλτούρα ασφάλειας τροφίμων στα εστιατόριά της, η McDonald's Κύπρου ξεκίνησε τη νέα χρονιά δυναμικά με μία εντυπωσιακή εκδήλωση για την Κουλτούρα Ασφάλειας Τροφίμων, η οποία πραγματοποιήθηκε στις 16 Ιανουαρίου 2025, στο Royal Hall στη Λευκωσία. Η πρωτοβουλία αυτή ενίσχυσε την ήδη υπάρχουσα δέσμευση των στελεχών της ανώτερης διοίκησης, παρακινώντας τα να μεταδίδουν με ακόμα μεγαλύτερο ζήλο τις αξίες της ασφάλειας τροφίμων σε κάθε εστιατόριο της McDonald's, διασφαλίζοντας έτσι την αδιάκοπη βελτίωσή της.

Αρχή έκανε η Ελένα Ανδρέου, Managing Director της McDonald's Κύπρου, καλωσορίζοντας τους παρευρισκόμενους και τονίζοντας ότι: «Η ασφάλεια των τροφίμων αρχίζει από εμάς και συνεχίζεται με την καθημερινή μας δέσμευση. Η διαδικασία αυτή απαιτεί αφοσίωση, συνεχή εκπαίδευση και προσαρμογή στις νέες προκλήσεις. Ας δεσμευτούμε να συνεχίσουμε να διατηρούμε την ασφάλεια των τροφίμων ως αναπόσπαστο κομμάτι των καθημερινών μας δραστηριοτήτων, πα-

ρέχοντας ασφαλή και υψηλής ποιότητας προϊόντα».

Μία από τις αξιοσημείωτες στιγμές της εκδήλωσης ήταν η ομιλία του καθηγητή Bizhan Pourkomaian, Παγκοσμίου Διευθυντή Ασφάλειας Τροφίμων της McDonald's και Επισκέπτη Καθηγητή στο Πανεπιστήμιο Cranfield. Με λόγια που αποπνέουν έμπνευση, ανέλυσε τη σημασία της κουλτούρας

στην ασφάλεια τροφίμων, υπογραμμίζοντας πώς αυτή λειτουργεί ως γέφυρα μεταξύ ατόμων από διαφορετικά πολιτισμικά υπόβαθρα. Όπως τόνισε, η κουλτούρα είναι το κλειδί για τη δημιουργία ενός ασφαλούς περιβάλλοντος, όπου όλα τα μέλη του προσωπικού συμβάλλουν ενεργά στην καθημερινή διασφάλιση της ποιότητας και της ασφάλειας των προϊόντων που προσφέ-

ρονται στους πελάτες. Η καλλιέργεια αυτής της κουλτούρας ενώνει ανθρώπους από διαφορετικά περιβάλλοντα και ηλικιακές ομάδες, δημιουργώντας έναν κοινό στόχο για την επίτευξη της ασφάλειας τροφίμων.

Ανέδειξε, επιπλέον, τη σημασία της αμοιβαίας αναγνώρισης και του σεβασμού στις επαγγελματικές σχέσεις, επισημαίνοντας ότι αντιμετωπίζοντας τους άλλους με τον ίδιο σεβασμό και προσοχή που θα θέλαμε να δεχθούμε, ενισχύεται η συνεργασία και η εμπιστοσύνη σε κάθε επίπεδο.

Ακολούθησε ένα πάνελ συζήτησεων με τη συμμετοχή αξιόλογων επαγγελματιών από διάφορες χώρες, οι οποίοι μοιράστηκαν τις εμπειρίες τους και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν στον τομέα της ασφάλειας τροφίμων. Η εκδήλωση δεν περιορίστηκε μόνο στη θεωρία, καθώς οι παριστάμενοι είχαν την ευκαιρία να συμμετάσχουν σε διαδραστικά παιχνίδια εκπαίδευσης. Μέσω συνεργασίας σε ομάδες, εμπλούτισαν τις γνώσεις τους για την ασφάλεια τροφίμων με ευχάριστο και εποικοδομητικό τρόπο, ενώ αντάλλαξαν απόψεις για την εφαρμογή των καλύτερων πρακτικών στους καθημερινούς ρόλους τους.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

Στα κορυφαία πανεπιστήμια παγκοσμίως

Το Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου (EUC) κατατάχθηκε ανάμεσα στα κορυφαία πανεπιστημιακά ιδρύματα παγκοσμίως στα προγράμματα Ιατρικής και Υγείας, σύμφωνα με τη διεθνή κατάταξη των Times Higher Education (THE) Subject Rankings 2025. Συγκεκριμένα, το Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο κατατάχθηκε στη θέση 501+ παγκοσμίως, επιβεβαιώνοντας για ακόμη μια φορά τη δέσμευσή του για αριστεία στην ιατρική εκπαίδευση και τις επιστήμες υγείας.

Επιπρόσθετα, το Πτυχίο Ιατρικής (MD) του EUC πέτυχε, για δεύτερη συνεχόμενη φορά, τη μέγιστη διάκριση των 5 αστέρων από το QS Top Universities, επιβεβαιώνοντας με τον πλέον σαφή τρόπο την εξαιρετική ποιότητα της εκπαίδευσης που παρέχει και τη δέσμευση στην ακαδημαϊκή υπεροχή, καθώς οι παριστάμενοι είχαν την ευκαιρία να συμμετάσχουν σε διαδραστικά παιχνίδια εκπαίδευσης. Μέσω συνεργασίας σε ομάδες, εμπλούτισαν τις γνώσεις τους για την ασφάλεια τροφίμων με ευχάριστο και εποικοδομητικό τρόπο, ενώ αντάλλαξαν απόψεις για την εφαρμογή των καλύτερων πρακτικών στους καθημερινούς ρόλους τους.

Το Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύ-

πρου προσφέρει την πιο ολοκληρωμένη δέσμη σπουδών στις Ιατρικές Επιστήμες -Ιατρική, Οδοντιατρική, Κτηνιατρική- καθώς και στους τομείς των Επιστημών Υγείας και Ζωής. Με συνολικά 24 προγράμματα σπουδών, εκ των οποίων τα 11 προσφέρονται αποκλειστικά από το Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου.

ΥΠΕΡΑΓΟΡΕΣ ΑΛΦΑΜΕΓΑ

Νέο κατάστημα στα Μανδριά

Οι υπεραγορές Αλφαμέγα διευρύνουν την παρουσία τους στην επαρχία Πάφου με τη λειτουργία ενός ακόμα καταστήματος, στα Μανδριά. Η νέα υπεραγορά Αλφαμέγα, που στεγάζεται στις εγκαταστάσεις της πρώην υπεραγοράς Παπάμικαηλ, υποδέχθηκε τους πρώτους της πελάτες.

Το έκτασps 800 τετραγωνικών μέτρων κατάστημα διαθέτει φρουταρία, κρεοπωλείο, ψαγαγορά και ψησταριά, ενώ καλύπτει όλες τις ανάγκες του σύγχρονου καταναλωτή, ο οποίος αναζητεί ποικιλία προϊόντων υψηλής ποιότητας, brands που να μπορεί να εμπορευτεί και ελκυστικές τιμές. Οι καταναλωτές της περιοχής μπορούν να απολαμβάνουν τις πλούσιες προσφορές που παρέχουν διαχρονικά οι υπεραγορές Αλφαμέγα και να ψωνίζουν από τη μεγάλη γκάμα επώνυμων ειδών και προϊόντων ιδιωτικής ετικέτας που βρίσκεται στα

ράφια των καταστημάτων της εταιρείας. Από τη μεγάλη γκάμα προϊόντων δεν θα μπορούσαν να λείπουν αυτά της γνωστής επωνυμίας Casino, τα οποία διαθέτουν κατ' αποκλειστικότητα οι υπεραγορές Αλφαμέγα. Στο σύνολό τους, όλα τα παραπάνω αποτελούν ποιτικά προϊόντα που προσφέρονται σε συμφέρουσες τιμές, δίνοντας επιπλέον οικονομικές επιλογές στους καταναλωτές.

Η υπεραγορά θα λειτουργεί Δευτέρα με Κυριακή από τις 6:00 το πρωί μέχρι τις 10:00 το βράδυ. Το νέο κατάστημα, το 21ο της αλυσίδας παγκύπρια, είναι στρατηγικά τοποθετημένο στα Μανδριά, εξυπηρετώντας τις ανάγκες των καταναλωτών που μετακινούνται από ή προς το αεροδρόμιο της Πάφου, καθώς και τους κατοίκους ορεινών περιοχών της Πάφου και των γύρω κοινοτήτων.

Με διαχρονικό στόχο την προσφορά ποιοτικών προϊόντων και υπηρεσιών, οι υπεραγορές Αλφαμέγα συνεχίζουν να επεκτείνονται, φέρνοντας ακόμα

περισσότερους καταναλωτές πιο κοντά στη, γνωστή πλέον, αναβαθμισμένη εμπειρία ψωνίσματος, για την οποία φημίζεται η αλυσίδα.

HYUNDAI

Εντυπωσιακό ξεκίνημα στο 2025

Εντυπωσιακό το ξεκίνημα της Hyundai στο 2025 με την εταιρεία να γιορτάζει για τις πρώτες επιτυχίες στα βραβεία «What Car?» και «Women's Worldwide Car of the Year». Τα σημαντικά αυτά βραβεία απονέμονται κάθε χρόνο από τον βρετανικό έγκυρο και καθιερωμένο οδηγό αγοράς. Η απόφαση για τις βραβεύσεις του What Car? πάρθηκε από επιτροπή ειδικών οι οποίοι οδήγησαν εκατοντάδες νέα μοντέλα στους 12 μήνες που προηγήθηκαν, στο δρόμο και σε ειδική πίστα δοκιμών.

Το Santa Fe διακρίθηκε ως 7-θέσιο Αυτοκίνητο της Χρονιάς χάρη στον συνδυασμό ποιότητας και πρακτικότητας και τους δύο υβριδικούς κινητήρες με κίνηση στους δύο ή και στους τέσσερις τροχούς, καθώς και την έκδοση 4-wheel Plug-in Hybrid. Από το 2023 όταν πρωτοκυκλοφόρησε, το IONIQ 5 N αποσπά συνεχώς εξαιρετικά ευνοϊκά σχόλια χάρη στον τέλειο συνδυασμό ηλεκτρικών επιδόσεων και

στη γοητεία του hatch μοντέλου. Το νέο, μικρό ηλεκτρικό INSTER, ιδανικό για την πόλη, ειδικά σχεδιασμένο για την ευρωπαϊκή αγορά συνδυάζει συμπαγές στυλ SUV με άνεση στην οδήγηση στους αστικούς δρόμους, με την αυτονομία των 370 χιλιομέτρων που διαθέτει.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

BAILOUT

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ & POWER GAMES

Listen on

Apple Podcasts

Listen on

Spotify

ME ΤΟΝ

ΓΙΑΝΝΟ ΣΤΑΥΡΙΝΙΔΗ

ΔΙΑΣΠΟΡΑ ΕΙΔΗΣΕΩΝ

ΟΡΙΑΝΑ

ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

12:00 - 13:30

ΣΠΟΡ FM

95.0

ΑΥΤΟ ΑΚΟΥΣ!

Περιορισμένη άνοδος στο Χ.Α. με τα blue chips στο επίκεντρο

Ο Γενικός Δείκτης ενισχύθηκε 0,37% και διαμορφώθηκε στις 1.545,62 μονάδες

Της **ΕΛΕΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Σε θετικό έδαφος κινήθηκε το Χρηματι-
στήριο Αθηνών, με τους επενδυτές να
προχωρούν σε επιλεκτικές τοποθετήσεις,
έπειτα και από την ανάκαμψη που κα-
τέγραψαν οι διεθνείς αγορές από το τε-
χνολογικό sell-off της Δευτέρας.

Κατά την Depolas Investment Services
πάντως, αν και η πлагιοιανοδική κίνηση
του Γενικού Δείκτη συνεχίζεται, οι από-
τομες διορθώσεις είναι εντός πλαισίου.
Παρά ταύτα, δεν υπάρχει λόγος σημα-
ντικής υποχώρησης στην παρούσα φάση,
ειδικότερα καθώς αναμένουμε τα εταιρικά
αποτελέσματα χρήσης 2024, που ξεκινούν
σε περίπου τρεις εβδομάδες. Στα στατι-
στικά της συνεδρίασης, ο Γενικός Δείκτης
έκλεισε στις 1.545,62 μονάδες με κέρδη
0,37%, ενώ ο τζίρος διαμορφώθηκε στα
133,75 εκατ. ευρώ.

Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης
ενισχύθηκε κατά 0,56% στις 3.776,25 μ-
νάδες, ενώ με πτώση 0,05% έκλεισε η
μεσαία κεφαλαιοποίηση, στις 2.470,59
μονάδες. Στα μη τραπεζικά blue chips,
ανοδικά ξεχώρισε ο ΟΤΕ με κέρδη 2,34%,

Στο επίκεντρο της επένδυσης στις ελληνι-
κές μετοχές κατά τη φετινή χρονιά θα είναι
η «αξία», δηλαδή τα υψηλά μερίσματα και
οι μεγάλες επαναγορές μετοχών, τονίζουν
χρηματιστηριακοί αναλυτές.

ενώ με άνοδο άνω του 1% έκλεισαν
Aegean, Βιοχάλκο, ΔΕΗ, Coca-Cola, Motor
Oil, Metlen, ΟΠΑΠ και ΕΛΒΑΛΧαλκόρ.
Στον αντίποδα, με απώλειες 3,33% έκλεισε
η Titan, ενώ ήπια πτώση κατέγραψαν οι
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ, HELLENIC ENERGY, Σαρ-
ντης και Cenergy.

Ο τραπεζικός δείκτης κατέγραψε άνοδο
0,16% κλείνοντας στις 1.421,75 μονάδες,
με τη Eurobank να ενισχύεται κατά 0,86%
και την Τράπεζα Πειραιώς κατά 0,27%,
ενώ πτώση 0,31% σημείωσε η Εθνική
Τράπεζα, στο -0,11% έκλεισε η Alpha
Bank και χωρίς μεταβολή η Optima Bank.

Οι αναλυτές παραμένουν αισιόδοξοι
γενικότερα για την πορεία του Χ.Α. το 2025,
με την Optima Bank να επισημαίνει πως οι
θετικές προοπτικές βασίζονται
στους εξής έξι παράγοντες: 1) την υπε-
ραπόδοση της ανάπτυξης της Ελλάδας,
2) την επιτάχυνση της υλοποίησης των
έργων που χρηματοδοτούνται από το
RRF, 3) την πιεθαρχημένη δημοσιονομική
πολιτική, 4) τις χαμηλότερες αποδόσεις
των ελληνικών ομολόγων, 5) τη μερισμα-
τική απόδοση 6,4% το 2025, και 6) την
ισχυρή εταιρική κερδοφορία.

Από την πλευρά της η NBG Securities
εκτιμά ότι στο επίκεντρο της επένδυσης
στις ελληνικές μετοχές κατά τη φετινή
χρονιά θα είναι η «αξία», δηλαδή τα υψηλά
μερίσματα και οι μεγάλες επαναγορές
μετοχών. Οι ελληνικές τράπεζες επέστρε-
ψαν στη διανομή μερισμάτων από πέρυσι

και τα μελλοντικά γενναιόδωρα σχέδια
αποπληρωμής τους φαίνεται να υποστη-
ρίζονται από τις προοπτικές βιώσιμων
κερδών, τους ισχυρούς δείκτες κεφαλαίων
και την επιτάχυνση της απόσβεσης DTC.
Επιπλέον, η χρηματοπιστηριακή αναμένει
από πολλούς μη χρηματοοικονομικούς
τίτλους να συνεχίσουν την ανταμοιβή
των μετόχων τους, με στήριξη και από
το χαμηλότερο κόστος χρηματοδότησης.
Λαμβάνοντας υπόψη την πρόταση αξίας
μαζί με τα παραδοσιακά κριτήρια επιλογής,
δηλαδή καλά θεμελιώδη μεγέθη, σαφείς
διεθνείς προαναταλισμούς, ισχυρούς
ισολογισμούς και ελκυστικές αποτιμήσεις,
οι κορυφαίες επιλογές της NBG Securities
για το 2025 είναι οι Metlen, Cenergy
Holdings, Σαράντης, Motor Oil και Τρά-
πεζα Πειραιώς.

Η χρηματοπιστηριακή εκτιμά πως οι πε-
ρισσότεροι από τους παράγοντες που ο-
δήγησαν την άνοδο του Χ.Α. το 2023-
2024, δηλαδή το υποστηρικτικό μακρο-
οικονομικό πλαίσιο, η πολιτική σταθε-
ρότητα, η επενδυτική βαθμίδα, οι ελκυ-
στικές αποτιμήσεις και τα ανθεκτικά ε-
ταιρικά κέρδη, παραμένουν σε ισχύ.

Ανέκαμψαν τα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια την Τρίτη

Ανοδικά κινήθηκαν χθες τα περι-
σσότερα από τα ευρωπαϊκά χρηματι-
στήρια πλην Παρισιού και Μιλάνου,
χάρη στην τόνωση που προσέφεραν
οι μετοχές των ομίλων λιανεμπορίου
και στην άμβλυση των πιέσεων στον
κλάδο υψηλής τεχνολογίας. Το λαν-
σάρισμα ενός αποδοτικού και φθηνού
γλωσσικού μοντέλου τεχνητής νοη-
μοσύνης από την κινεζική νεοφυή
εταιρεία DeepSeek προξένησε τη
Δευτέρα μαζικές πωλήσεις μετοχών
από πάμπολλες εταιρείες τεχνολογίας
σε ΗΠΑ, Ευρώπη και Ιαπωνία.

Χθες, ωστόσο, ο πανικός που προ-
κλήθηκε από την ανησυχία των ε-
πενδυτών για τις αποδόσεις των τε-
ράστιων επενδύσεων στην τεχνητή
νοημοσύνη εξασθένισε. Ο πανευ-
ρωπαϊκός δείκτης STOXX 600 ολο-
κλήρωσε τη συνεδρίαση με κέρδη
0,36% και ο κλαδικός δείκτης λιανικού
εμπορίου ενισχύθηκε 2,1%. Στο Λον-
δίνο ο FTSE 100 έκλεισε με 0,35%,
με 0,70% ο DAX στη Φρανκφούρτη
και με 1,31% ο IBEX στη Μαδρίτη,
ενώ με -0,12% έκλεισαν ο CAC 40 στο
Παρίσι και ο FTSE MIB στο Μιλάνο.

Οι μετοχές της εταιρείας αθλητικής
ένδυσης και υπόδησης JD Sports και
της Kingfisher με δραστηριότητες
για εργασία και είδη ανακαίνισης
σπιτιού είχαν άνοδο από 1,3% έως
3,2%, ενώ οι μετοχές των ομίλων υ-

ψηλής τεχνολογίας στη Γηραιά Ηπειρο
κάλυψαν το χαμένο έδαφος της Δευ-
τέρας. Ο κλαδικός δείκτης τους εν-
δυναμώθηκε κατά 0,3% χάρη στην
ώθηση από τη μετοχή του μηχανο-
κατασκευαστικού και τεχνολογικού
ομίλου Alten, η οποία ανήλθε 7,7%
λόγω θετικών αποτελεσμάτων έτους.
Παρά ταύτα, ειδικά οι μετοχές των
ευρωπαϊκών ομίλων, οι οποίοι σχε-
τίζονται στενά με την τεχνητή νοη-
μοσύνη, όπως οι ASM International
και Schneider Electric, εμφάνισαν
περαιτέρω πτώση και χθες κατά 3,7%
και 7,5% αντιστοίχως.

Υπενθυμίζεται πως σε όλες τις διε-
θνείς αγορές τη Δευτέρα το δημοφιλές,
φθινό και προηγμένο μοντέλο της
DeepSeek προκάλεσε μαζικές ρευ-
στοποιήσεις κερδών από μετοχές
στον κλάδο της υψηλής τεχνολογίας,
αμφισβητώντας τις δυσθεώρητες α-
ποτιμήσεις τους. Επιπλέον, το επεν-
δυτικό κοινό έχει στραμμένη την
προσοχή του αφενός στα τελευταία
αποτελέσματα των ευρωπαϊκών τρα-
πεζών την Πέμπτη, που προβλέπονται
ενισχυμένα, αφετέρου στη σημερινή
συνεδρίαση της Ομοσπονδιακής Τρά-
πεζας των ΗΠΑ και στην αυριανή
της ΕΚΤ. Ήδη έχει προεξοφληθεί μια
περικοπή επιτοκίων από την ΕΚΤ
της τάξεως των 25 μονάδων βάσης.
REUTERS, BLOOMBERG

(Πηγή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη				(Σε δολάρια)			
Εταιρείες	Πριν από το κλείσιμο	Μετ.%		WALT DISNEY CO	40,375	-0,6521	
3M COMPANY	150,655	-0,5709		WELLS FARGO & W	112,43	-0,8029	
ALCOA CORP	34,18	-2,2591		WALMART INC	77,66	-0,3593	
ALTRIA GROUP	52,255	-2,2357			96,9	-0,5133	
AMAZON COM	239,97	1,9327		London/Λονδίνο			
AMER EXPRESS C	316,24	-0,0569		Εταιρείες	Χθεςινό	Μετ.%	(Σε πέννες)
AMER INTL GROU	75,21	-1,1825		ANGLO AMERICAN	2353	-0,904	
AMGEN	280,545	-0,85		A.B.FOOD	1918,5	2,675	
APPLE INC	239,38	4,1417		ADMIRAL GRP	2653	0,378	
BANK OF AMERIC	46,9	-0,4035		ASHTED GRP	5204	-1,14	
BAXTER INTL IN	32,525	-2,7944		ANTOFAGASTA	1659	-2,21	
BOEING CO	178,4193	1,8608		AVIVA	506,6	-0,039	
BRISTOL MYERS	59,01	-2,6238		ASTRAZENECA	11188	-0,089	
CATERPILLAR IN	389,58	-1,3672		BABCOCK INTL	523	1,351	
THE CIGNA GP O	301,99	-1,2201		BAE SYS.	1252,5	0,603	
CHEVRON	155,93	-0,8268		BARCLAYS	289,2	0,329	
CISCO SYSTEMS	59,37	0,4909		BRAMERJOB.	3172	0,73	
CITIGROUP	80,09	-1,2088		BERKELEY GRPL	3862	1,26	
CERVECIERIAS	11,8	-0,5897		BRLAND	363,6	0,721	
COCA-COLA CO	62,505	-2,1372		BUNZL	3416	0,648	
COLGATE PALMOL	90,01	-1,1356		BP	417,9	0,336	
DANAOS CORP	77,24	-0,7453		BURBERRY GRP	1114,8	-1,721	
DIANA SHIPPING	1,805	0,838		BT GROUP	143,45	2,281	
DOW INC	41,36	-1,3359		COCACOLA HBC A	2818	0,859	
DUPONT DE NMOU	76,155	-0,6588		CARNIVAL	1992,5	8,761	
GLBL X EM MR E	25,99	0,5805		CENTRICA	135,6	3,177	
ENTERGY CP	75,92	-3,6426		COMPASS GROUP	2763	2,176	
EXXON MOBIL	108,13	-1,8517		CAPITA GROUP	14,21738	0,424	
FEDEX CORP	278,785	-0,975		CRH	7918	-0,404	
FORD MOTOR CO	10,005	-3,6127		DCC	5492,54	0,919	
INTL BUS MACHI	224,27	0,0625		DIAGEO	2498	0,06	
GENERAL DYNAMI	262,3987	-2,7577		DIRECT LINE	265,4	-0,301	
GE AEROSPACE O	193,95	-0,2623		EXPERIAN	3942	3,741	
GOLDM SACHS GR	637,12	0,6064		EASVJET	495,7	0,63	
HALLIBURTON CO	26,655	-2,1835		FRESNILLO	661	-2,159	
HARTFORD FINL	113,03	-1,2148		GLENCORE	356,2	-1,812	
HP INC	32,865	-1,3951		GSK	1389	-1,034	
HOME DEPOT INC	417,73	-1,6805		HIKMA	2220	1,842	
INTEL CORP	19,94	-1,725		HAMMERSON	284,2	2,525	
JOHNSON JOHNSO	150,79	-1,3735		HARGREAVES LAN	1101	0,045	
JPMORGAN CHASE	266,09	0,0903		HSBC HLDGS.UK	823,7	-0,036	
LAZARD INC ORD	52,92	0,5128		INTL CONSOL AI	323,3	-0,031	
MCDONALD'S COR	290,18	-0,9929		INTERCON. HOTE	10585	1,486	
MERCK & CO	97,325	-0,6279		3I GRP	3808	0,637	
MICROSOFT CP	447,48	2,9731		IMBPRANDS	2662	0,188	
3M COMPANY	150,65	-0,5742		INTERTEK GROUP	5073,49	0,795	
MORGAN STANLEY	138,425	1,2989		ITV	71,35	0,563	
NIKE INC CL B	74,42	-1,5348		JOHNSON MATTHE	1402,35	-0,071	
NORFOLK SOUTHE	253,2	-2,5254		KINGFISHER	2451,1	3,188	
PFIZER INC	26,7759	-0,3131		LAND SECS.	560	1,08	
PROCTER & GAMB	166,33	-1,9627		LEGAL&GEN.	235,5	0,341	
ROCKWELL AUTOM	282,38	-0,6474		LLOYDS GRP	61,32	0,457	
SCHLIMBERGER L	41,115	-3,3498		MARKS & SP.	2	2,412	
SOUTHERN	83,8	-3,1214		MONDI	1214,303	-1,144	
STEALTHGAS	5,535	-0,6284		NATIONAL GRID	970,4	0,957	
UNISYS CORP	6,7402	4,6615		NEXT	9902	1,971	
UNITEDHEALTH G	541	-0,4636		PRUDENTIAL	656,6	-0,515	
US BANCORP	48,495	-2,1094					

Paris/Παρίσι			(Σε ευρώ)			
Εταιρείες	Χθεςινό	Μετ.%		DT TELEKOM N	30,77	0,96
ACCOR	49,46	1,17		E.ON SE NA	111,3	0,195
AIR LIQUIDE	166,70	0,46		FRESENIUS MEDI	47,04	0,25
ALSTOM	19,11	-0,42		FRESENIUS SE	37,13	-0,21
AXA	36,67	0,88		HEIDELBERG MAT	134,1	-0,8
BNP PARIBAS	64,58	0,54		HENKEL AG&CO V	83,54	-0,22
BOUYGUES	30,62	0		CANON INC	4954	-0,22
CARPEMINI	170,90	3,73		CASIO COMPUTER	1294,5	0,35
CARREFOUR	13,68	1,15		CITIZEN WATCH	936	-0,53
CASINO GUICHAR	1,04	1,42		CREDIT SAISON	3650	-0,11
CREDIT AGRICOL	14,41	0,8		DAIWA SEC GROU	1063	1,53
DANONE	67,44	1,57		SUBARU	2696	-0,2
DASSAULT SYSTE	37,69	1,86		DAIWA SEC GROU	1063	1,53
L'OREAL	367,60	1,23		CITIZEN WATCH	936	-0,53
L.V.M.H.	750,60	-0,56		CREDIT SAISON	3650	-0,11
LAGARDERE	20,30	0,74		DAIWA SEC GROU	1063	1,53
MICHELIN	33,68	0,33		SUBARU	2696	-0,2
PERNOD RICARD	111,70	0,49		FUJIFILM HOLDI	3414	0,41
KERING	260,30	-0,86		FUJITSU	2813	0,27
PUBLICIS GROUP	101,25	0,4		HINDO MOTOR	1489,5	-0,33
RENAULT	49,35	0,61		ISUZU MOTORS	2069,5	-0,93
SAINT-GOBAIN	89,54	0,97		KAWASAKI HVI I	6741	-2,52
SANOFI	101,72	0,38		KAJIMA CORP	2741	0,77
SCHNEIDER ELEC	226,70	-7,47		KEIO	3939	0,03
SOCIETE GENERALE	30,66	1,27		KOBE STEEL	1620	-0,46
SODEXO	70,95	0,71		KONICA MINOLTA	615,2	-1,9
TF1	75,4	0,2		JTEKT	1133	-2,41
THALES	154,20	1,18		MITSUB UFJ FG	1969,5	2,52
VEOLIA ENVIRON	27,48	1,29		MITSUBISHI COR	2478,5	-0,3
Madrid/Μαδρίτη			MITSUBISHI ELE	2591	-1,8	
Εταιρείες	Χθεςινό	Μετ.%		MITSUBISHI MOT	451,6	-0,07
ACS CONS Y SER	47,94	-1,546		NEC CORPORATIO	13260	2,47
AENA SME	203,6	0,5929		NIKON HLDG	2225	0,16
ACERINOX	9,665	-0,0517		NIKON CORP	1692	-0,85
ACCIONA	108,9	0,4613		NISSUI CORP	1687,5	-0,6
AMADEUS	69,44	3,1491		NISSAN MOTOR C	416	-1,56
BBVA	10,94	1,4372		NOMURA HOLDING	976,6	-0,95
BANKINTER	8,226	-0,1941		NOSSAN CHEMICA	4695	-1,43
CAIXABANK	5,744	0,8073		NIPPON PAPER I	893	
DSTR INT ALIME	0,0184	1,0989		OBAYASHI CORP	2054	0,59
ENDESA	21,25	1,4804		ODAKYU ELEC RA	1476,5	1,97
ENAGAS	11,98	0,4191		OJI HOLDINGS	623,6	-0,89
FERROVIAL	41,68	1,3619		OSAKA GAS	3070	-0,32
FOMENTO DE CON	9,27	-0,1078		RICOH CO LTD	1761,5	0,51
GRIFOLS	8,55	-1,1561		SECOM	5309	0,28
IBERDROLA	13,535	1,272		SEVEN & I HLDG	2441,5	0,27
INT AIRLINES G	3,852	0,4171		SHARP CORP	944,2	-0,76
INDRA SISTEMAS	18,32	-0,3264		SHIMIZU CORP	1341	0,56
INDITEX	50,1	3,0864		SHISEIDO	2645	0,08
MAPFRE	2,632	0,076		SONY GROUP COR	3357	2,94
MERLIN PROP	10,52	1,3487		SMTG	3891	2,18
ARCELMITTAL	23,73	-0,0842		SUMITOMO CHEM	335,2	-1,09
REPSOL	11,23	0,6723		SUZUKI	1743	-1,3
BCO DE SABADEL	2,26	1,9396		TAISEI CORP	6512	0,26
BANCO SANTANDE	4,914	0,2448		TObu RAILWAY	2688,5	1,38
SACYR	3,208	0		TOIO MARINE H	5194	-0,29
TELEFONICA	3,911	1,7165		TORAY INDUSTRI	1055,5	-1,17
TECNICAS REUN	13,65	-0,365		TREND MICRO	9004	0,67
				TOPY INDS LTD	2060	0
				TORAY INDUSTRI	1055,5	-1,17
				TOYOTO	986	-0,1
				TOYOTA MOTOR C	2889,5	-1,11
				YAMAHA CORP	1089	0,74

Tokyo/Τόκιο			
Εταιρείες	Χθυσόν	Μετ.%	(Σε ευρώ)
AALBERTS	34,28	0,88	ΚΟΒΕ STEEL
AEGON	6,31	0,61	KONICA MINOLTA
ABN AMRO BANK	16,1	0,63	JTEKT
AKZO NOBEL	59,94	-0,86	MITSUBI UFJ FG
ARCELMITTAL	23,73	-0,08	MITSUBISHI ELE
ASAL HOLDING	22,66	-0,77	MITSUBISHI MOT
GALAPAGOS	64,66	-0,18	NCC CORPORATE
HEINEKEN	67,86	0,56	NIKON HLDG
ING GROEP	15,994	0,04	NIKON CORP
KPM KON	3,606	0,9	NISSU CORP
KN GROUP	43,72	1,13	NISSAN MOTOR
IMCD	150,55	1,21	NOMURA HOLDI
RELXSTAD	42,46	0,69	NISSAN CHEMIC
RANDST	47,2	1,11	NIPPON PAPER R
VOPAK	42,94	-0,92	OYABASHI CORP
WOLTERS KLUWER	172,7	1,38	ODAKYU ELEC R
			QJI HOLDINGS
			OSAKA GAS
			RICOH CO LTD
			SECOM
			SEVEN & HLDG
			SHARP CORP
			SHIMIZU CORP
			SHISEIDO
			SONY GROUP CO
			SUMITOMO CHEM
			SUZUKI
			TAISEI CORP
			TDK CORPORATE
			TOBU RAILWAY
			TOKIO MARINE H
			TORAY INDUSTR
			TREND MICRO
			TOPY INDS LTD
			TOYO INDUSTR
			TOYOTA
			TOYOTA MOTOR

ΑΝΑΛΥΣΗ / EUROBANK

Αβεβαιότητα λόγω ΗΠΑ κυριαρχεί στις διεθνείς αγορές

Οι αρχικές ανησυχίες των αγορών για επιβολή πρόσθετων καθολικών δασμών από τις ΗΠΑ αμέσως μετά την ανάλυση των καθκόντων του νέου προέδρου Ντόναλντ Τραμπ, διαφεύστηκαν. Αν και η εφαρμογή πολιτικών προστατευτισμού στις εμπορικές συναλλαγές των ΗΠΑ αποτέλεσε μία από τις σημαντικότερες προεκλογικές εξαγγελίες με στόχο την αναδιαμόρφωση των παγκόσμιων αλυσίδων εφοδιασμού υπέρ της εγχώριας παραγωγής, την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της αμερικανικής βιομηχανίας και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, τελικά δεν αναδείχθηκε ως ένα από τα κεντρικά θέματα στην ορκωμοσία του τη Δευτέρα 20 Ιανουαρίου. Αντί της επιβολής νέων δασμών, ο νέος πρόεδρος υπέγραψε εκτελεστική εντολή με την οποία ήτπησε από τις αρμόδιες αρχές να εξετάσουν τα τρέχοντα εμπορικά έλλειμματα, τη χειραγώγηση της συναλλαγματικής ισοτιμίας του δολαρίου από άλλες χώρες και τις φορολογικές πρακτικές χωρών που πλήττουν τις αμερικανικές επιχειρήσεις, ώστε να προτείνουν μέχρι την 1η Απριλίου «μέτρα προστασίας», όπως δασμοί και νέες εμπορικές συμφωνίες.

Αυτό δεν σημαίνει, ωστόσο, ότι ο πρόεδρος δεν θα μπορούσε να κάνει χρήση του δικαιώματός του για επίκληση εθνικής έκτακτης ανάγκης, προκειμένου νέοι δασμοί να τεθούν σε ισχύ άμεσα. Μία τέτοια εξέλιξη δεν θα μπορούσε να αποικιστεί καθώς, απευθυνόμενος σε δημοσιογράφους

λίγες ώρες μετά την ορκωμοσία του, ανέφερε ότι το ενδεχόμενο επιβολής επιπρόσθετων δασμών 25% στο Μεξικό και στον Καναδά, καθώς και 10% στην Κίνα από την 1η Φεβρουαρίου παραμένει στο τραπέζι (το έλλειμμα του ισοζυγίου αγαθών των ΗΠΑ με την Κίνα ανήλθε το 2023 στα 279 δισ. δολ., 26% του συνολικού ελλείμματος της χώρας, με τις εισαγωγές αγαθών από την Κίνα, το Μεξικό και τον Καναδά να αντιστοιχούν στο 60% περίπου των συνολικών εισαγωγών). Στις χώρες-πειοχές στόχους για επιβολή υψηλότερων δασμών συμπεριλαμβάνεται και η Ε.Ε., την οποία ο νέος πρόεδρος κατηγορήσε ότι διατηρεί πλεονάσματα εμπορίου που πλήττουν τις ΗΠΑ (από τα 27 κράτη-μέλη της Ε.Ε., 20 κατέγραψαν πλεόνασμα στο ισοζύγιο αγαθών με τις ΗΠΑ το 2023, το μεγαλύτερο εξ αυτών από τη Γερμανία που ανήλθε στα 85,7 δισ. δολ.).

Με τους επενδυτές να προσπαθούν να εκτιμήσουν τις πιθανές αλλαγές που θα επιφέρει η νέα πολιτική ηγεσία στις ΗΠΑ, οι αγορές παρουσίασαν διακυμάνσεις τις τελευταίες ημέρες. Ο δείκτης DXY του δολαρίου υποχώρησε προς την περιοχή του 107 στο τέλος της εβδομάδας (2,4% χαμηλότερα από τα νέα υψηλά στα μέσα Ιανουαρίου), ενώ οι κυβερνητικοί τίτλοι μακροχρόνιας διάρκειας, μετά από προσωρινή ανάκαμψη, βρέθηκαν εκ νέου υπό πίεση, με την απόδοση του 10ετούς αμερικανικού τίτλου να ανέρχεται ξανά προς το επίπεδο του 4,65%.

EUROBANK RESEARCH

Αναβάθμιση εκτιμήσεων για ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας από HSBC

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα εκτιμά πως το 2026 η ανάπτυξη θα κινηθεί στο 2%

Της ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ

Συνέχιση της υπεραπόδοσης της Ελλάδας έναντι της Ευρωζώνης και φέτος προβλέπει η HSBC, προχωρώντας σε αναβάθμιση των εκτιμήσεών της για την ανάπτυξη. Συγκεκριμένα, την τοποθετεί στο 2,2% από 1,7% πριν για το 2025, με στήριξη από την ταχύτερη εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων του Ταμείου Ανάκαμψης και τις περαιτέρω μειώσεις επιτοκίων από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, ενώ εκτιμά πως το 2026 η ανάπτυξη θα κινηθεί στο 2%. Πάντως, όπως προειδοποιεί, η ακόμα αδύναμη εξωτερική θέση της χώρας παραμένει η μεγαλύτερη πρόκληση και

Για το 2025 εκτιμά ότι το ΑΕΠ θα αυξηθεί κατά 2,2%, από 1,7%, λόγω χαμηλότερων επιτοκίων και Ταμείου Ανάκαμψης.

μπορεί να θέσει υπό αμφισβήτηση τη βιωσιμότητα της ανάπτυξης. Ειδικότερα, όπως σημειώνει η βρετανική τράπεζα, η ελληνική οικονομία συνέχισε να αναπτύσσεται το τρίτο τρίμηνο του 2024, με το ΑΕΠ να αυξάνεται κατά 0,3% σε τριμηνιαία βάση, με στήριξη από το καθαρό εμπόριο λόγω των εξαγωγών που αυξήθηκαν και των εισαγωγών που συρρικνώθηκαν. Πα-

Η HSBC επισημαίνει ότι ο τουρισμός παραμένει ισχυρό στήριγμα της ελληνικής οικονομίας, τονίζοντας πως η Ελλάδα συγκαταλέγεται στους 10 κορυφαίους ευρωπαϊκούς προορισμούς για το φθινόπωρο και τον χειμώνα 2024-2025.

ράλληλα, η κατανάλωση συνέχισε να αυξάνεται για τέταρτο συνεχόμενο τρίμηνο, λόγω της αύξησης των πραγματικών εισοδημάτων, ενώ η δημόσια κατανάλωση και οι επενδύσεις συρρικνώθηκαν. Οι επενδύσεις είναι τώρα 57,4% υψηλότερες από ό,τι πριν από την πανδημία, παρόλο που εξακολουθούν να είναι 25% χαμηλότερες από το επίπεδο του 2010, παρατρεί

η HSBC.

Όσον αφορά τον τουρισμό, η HSBC επισημαίνει ότι παραμένει ισχυρό στήριγμα της ελληνικής οικονομίας, τονίζοντας πως η Ελλάδα συγκαταλέγεται στους 10 κορυφαίους ευρωπαϊκούς προορισμούς για το φθινόπωρο και τον χειμώνα 2024-2025. Οι αφίξεις και οι εισπράξεις τουριστών είναι 13% και 16% υψηλότερες, αντίστοιχα,

σε σχέση με πριν από την πανδημία, όπως παρατηρεί.

Στο μέτωπο των δημοσιονομικών, η βρετανική τράπεζα σημειώνει πως το πρωτογενές πλεόνασμα έφτασε στο 2,1% του ΑΕΠ το 2023 και η κυβέρνηση αναμένει να βελτιωθεί περαιτέρω στο 2,5% το 2024, πριν σταθεροποιηθεί στη συνέχεια (στο 2,4% του ΑΕΠ), έχοντας ήδη επιτύχει διαρθρωτικό δημοσιονο-

μικό πλεόνασμα 2% του ΑΕΠ, σύμφωνα με τους νέους κανόνες της Ε.Ε. Ο δείκτης χρέους προς το ΑΕΠ μειώνεται γρήγορα, με την κυβέρνηση να αναμένει ότι θα πέσει κάτω από το 150% μέχρι το τέλος του 2025, αφού κορυφώθηκε σε πάνω από 200% το 2020.

Όσον αφορά τους κινδύνους, η HSBC υπογραμμίζει για μία ακόμη φορά την αδύναμη εξωτερική θέση της Ελλάδας. Όπως σημειώνει, το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών παραμένει πολύ μεγαλύτερο από ό,τι πριν από την πανδημία και αναμένει ότι θα έχει επιδεινωθεί περαιτέρω το 2024 (6,9%), ιδίως λόγω της επιδείνωσης του ισοζυγίου αγαθών. Ενώ οι εξαγωγές έχουν καταγράψει καλές επιδόσεις από την περίοδο της πανδημίας (αύξηση 17%) οι εισαγωγές έχουν αυξηθεί πάνω από 30%, αναφέρει. Αυτό αντανακλά εν μέρει τη δύναμη των επενδύσεων και την ταχεία ανάκαμψη τομέων έντασης εισαγωγών όπως ο τουρισμός, όπως επισημαίνει. Ωστόσο η ανταγωνιστικότητα του κόστους εργασίας ανά μονάδα προϊόντος της Ελλάδας επιδεινώνεται επίσης λόγω των ραγδαίων αυξήσεων των μισθών και του πληθωρισμού. «Με εξωτερικό χρέος άνω του 250% του ΑΕΠ, οι αυξανόμενες εξωτερικές ανισορροπίες ενέχουν ορισμένους κινδύνους και θα μπορούσαν να θέσουν υπό αμφισβήτηση τη βιωσιμότητα της ανάπτυξης της Ελλάδας», τονίζει η HSBC.

Αύξηση διαθέσιμου εισοδήματος, ενίσχυση αποταμίευσης το γ' τρίμηνο 2024

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Σημαντική αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών σημειώθηκε το β' και το γ' τρίμηνο του 2024, ενώ σε θετικό έδαφος πέρασε οριακά και η αποταμίευση των νοικοκυριών το γ' τρίμηνο, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για τους «τριμηνιαίους μη χρηματοοικονομικούς λογαριασμούς θεσμικών τομέων», πουδόθηκαν χτες στη δημοσιότητα.

Συγκεκριμένα, το διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών και τον μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων που εξυπηρετούν νοικοκυριά αυξήθηκε το β' τρίμηνο κατά 5,1%

Τουριστικά έσοδα, αυξήσεις μισθών, ενοικια και τόκοι συνέβαλαν στην ενίσχυση του εισοδήματος.

σε σύγκριση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2023, από 37,24 δισ. ευρώ σε 39,14 δισ. ευρώ. Το γ' τρίμηνο η αύξηση επιταχύνθηκε στο 7,3% σε σύγκριση με το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου έτους, από 40,5 δισ. ευρώ σε 43,46 δισ. ευρώ.

Σημειώνεται ότι πρόκειται για ονομαστικό εισόδημα. Όπως προκύπτει από την ανάλυση των στοιχείων της ΕΛΣΤΑΤ,

Η μετάβαση της αποταμίευσης σε θετικό έδαφος το 3ο τρίμηνο του 2024 συμβαίνει για πρώτη φορά από το 3ο τρίμηνο του 2022, αλλά δεν αξιολογείται ως κάτι ιδιαίτερο καθώς είναι οριακή.

στην αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος συνέβαλε κυρίως η αύξηση των ονομαστικών εισοδημάτων των μισθωτών εργαζομένων και κατά δεύτερο λόγο τα εισοδήματα περιουσίας, όπως τα εισοδήματα από ενοίκια και τόκους. Σημειώνεται ότι τα ενοίκια έχουν αυξηθεί σημαντικά, ενώ πολλοί αποταμιευτές έχουν στραφεί στα αμοιβαία κεφάλαια, εξασφαλίζοντας υψηλότερες αποδόσεις. Στην τρίτη θέση από πλευράς συμμετοχής στην αύξηση του δια-

θέσιμου εισοδήματος είναι τα εισοδήματα των νοικοκυριών από επιχειρηματική δραστηριότητα. Αντιθέτως, μειωτικά επέδρασαν η άνοδος των φορολογικών εσόδων και η μείωση των μεταβιβάσεων από το κράτος. Στην καλή επίδοση του γ' τριμήνου έχει προφανώς παίξει ρόλο και η καλή τουριστική σεζόν.

Σε ό,τι αφορά τις αποταμιεύσεις, το σχετικό ποσοστό, που ορίζεται ως η ακαθάριστη αποταμίευση προς το ακαθάριστο διαθέσιμο ει-

σόδημα, ήταν -6,2% το β' τρίμηνο σε σύγκριση με -5,9% το β' τρίμηνο του 2023. Το γ' τρίμηνο του 2024 ήταν 0,8% σε σύγκριση με το -0,5% του γ' τριμήνου του 2023. Η μετάβαση σε θετικό έδαφος το γ' τρίμηνο του 2024 συμβαίνει για πρώτη φορά από το γ' τρίμηνο του 2022, αλλά δεν αξιολογείται ως κάτι ιδιαίτερο καθώς είναι οριακή.

Σύμφωνα με τα χθεσινά στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, εξάλλου, η τελική καταναλωτική δαπάνη των

νοικοκυριών και των μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων που εξυπηρετούν τα νοικοκυριά αυξήθηκε το β' τρίμηνο του 2024 κατά 5,4% σε σύγκριση με το ίδιο τρίμηνο του 2023, από 39,4 δισ. ευρώ σε 41,6 δισ. ευρώ. Κατά το γ' τρίμηνο του 2024, αυξήθηκε κατά 5,9% σε σύγκριση με το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου έτους, από 40,7 δισ. ευρώ σε 43,1 δισ. ευρώ.

Οι ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου του τομέα των μη χρηματοοικονομικών υπηρεσιών κατά το β' τρίμηνο του 2024 ανήλθαν στα 4,6 δισ. ευρώ. Το σχετικό ποσοστό τους προς την ακαθάριστη προστιθέμενη αξία ήταν 24,4% σε σύγκριση με 22,8% το β' τρίμηνο του 2023. Το γ' τρίμηνο του 2024 οι ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου ήταν 4,4 δισ. ευρώ.

Το ποσοστό τους ως προς την ακαθάριστη προστιθέμενη αξία ήταν 20,2% σε σύγκριση με 20,6% το γ' τρίμηνο του 2023.

Επίσης, σύμφωνα με τα χθεσινά στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, το β' τρίμηνο 2024 κατεγράφη έλλειμμα στο εξωτερικό ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών 2,99 δισ. ευρώ έναντι ελλείμματος 2,33 δισ. ευρώ το β' τρίμηνο του 2023. Το γ' τρίμηνο του 2024 κατεγράφη πλεόνασμα στο εξωτερικό ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών 3,61 δισ. ευρώ έναντι πλεονάσματος 4,30 δισ. που είχε καταγραφεί το γ' τρίμηνο του 2023.

Deloitte.

Φορολογικές Πληροφορίες 2025

Ο απαραίτητος οδηγός για το φορολογικό τοπίο της Κύπρου.

© 2025 Deloitte Limited

Κατεβάστε τον οδηγό σε ελληνικά και αγγλικά.

